

JÓMSVÍKINGA SAGA

(EFTER COD. AM. 510, 4:TO)

SAMT

JÓMSVÍKINGA DRÁPA

UTGIFNA AF

CARL AF PETERSENS,

E. O. AMANUENS VID UNIVERSITETS-BIBLIOTEKET I LUND.

LUND 1879.
C. W. K. GLEERUP.

Lund, Fr. Berlings Boktryckeri och Stilgjuteri, 1879.

TILL

ÖFVERSTELÖJTNANTEN, R. S. O.,

HERR FREDRIK AF PETERSENS

OCH

GODSEGAREN, R. N. O.,

HERR FRIHERRE CARL VON DÜBEN

MED VÖRDNAD, TILLGIFVENHET OCH TACKSAMHET.

Förord.

Föreliggande lilla arbete åsyftar att lempa en texttrogen, men på samma gång beriktigad, upplagå af den redaktion af Jómsvíkinga saga, som finnes bevarad i Cod. AM. 510, 4:to. Denna sagoredaktion har nemligen af flere skäl synts mig förtjena att återgifvas i en med den moderna språk- och literatur-forskingens fordringar mera öfverensstämmende gestalt, än den, hvari texten framträder i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jómsvíkinga saga, hvilken upplaga ju för öfrigt ej är grundad på ofvannämnda membrancode, utan blott på från den samma stammende, delvis temligen otillförlitliga, afskrifter.

Det hade varit min önskan att på samma gång äfven kunna till förflyyd utgifning företaga den i AM. 291, 4:to föreliggande redaktionen af Jómsvíkinga saga, enär nämnda handskrift, särskildt på grund af sin jemförelsevis höga ålder, torde vara värd att återgifvas med större noggrannhet, än hvad som hittills egt rum. Åtskilliga omständigheter ha emellertid nödsakat mig att för den närmaste tiden — måhända för alltid — afstå från denna plan.

Deremot ser jag mig i tillfälle att såsom bihang till Jómsvíkinga saga lempa ett diplomatiskt aftryck af Bisshop Bjarni's bekanta Jómsvíkinga drápa, åtföljd af en, så vidt det stått i min förmåga, restituerad text, vid hvars redigerande jag sökt göra mig till godo de bidrag

till dråpans textkritik, hvilka af flere lärde (företrädesvis Egilsson) blifvit lemnade, sedan dråpan utgafs i Fornmannasögur XI, hvars text för öfrigt innehåller åtskilliga så väl oriktiga läsarter som fel och oegentligheter med afseende på den kritiska behandlingen.

Genom godhetsfull bemedling af min vördade förman, Univ. bibliotekarien D:r E. W. BERLING samt Univ. bibliotekarien, Professorn D:r P. G. THORSEN i Köpenhamn har det medgivits mig att å härvarande Universitetsbibliotek få begagna flera för mitt arbetes fortgång oumbärliga, Arne-Magnæanska samlingen tillhörande, handskrifter. För denna mig visade välvilja anhåller jag att härmad få uttrycka min stora tacksamhet.

Äfven är det mig en kär pligt att uttala en hjertlig tacksägelse dels till D:r G. VIGFUSSON i Oxford, som med afseende på behandlingen af Jómsvikinga drápa lemnat mig flera goda anvisningar samt meddelat mig ett par under hans namn anfördta förslag till textens förbättring, — dels till Docenten D:r G. CEDERSCHIÖLD härstädes, som under hela den tid, mitt arbete pågått, med outtröttlig välvilja ur sin på textbehandlingens område rika erfarenhet lemnat mig värdefulla råd och upplysningar.

I.

Berättelsen om Jomsvikingarne föreligger som bekant i åtskilliga mer eller mindre vidlyftiga bearbetningar. Sålunda ega vi den fullständiga Jomsvikingasagan i flera särskilda, om ock med hvarandra nära beslägtade och från ett gemensamt original stammande, redaktioner (neml. i Cod. Holm. membr. 7, 4:to¹, i Cod. AM. 291, 4:to², i Flateyjarbók³, samt i Cod. AM. 510, 4:to⁴, till hvilka man som en femte redaktion kan lägga Arngrim Jonssons latinska översättning af sagan⁵, derest den samma, såsom flera skäl⁶ antyda, är verkställd från ett numera förloradt original); vidare återfinnas stycken af de i Jomsvikingasagan förekommande berättelserna i de olika sagorna om Olof Tryggvesson, (hos Odd Munk, samt i synnerhet i Fagrskinna, Heimskringla och den i Fornm. sögor I—III utgifna större Olofssagan); slutligen hafva vi i behåll delar af tvenne gamla dikter, som hafva till ämne Jomsvikingarnes tåg till Norge och slaget

¹ Efter denna handskrift är sagan utgifven — dock ej fullständigt — som "Sýnishorn" på Fornmannasögor (Kphfn 1824), samt senare fullständigt af G. CEDERSCHIÖLD (Lund 1875).

² Utg. i Fms. XI, 2—155.

³ I, 96—105, 153—203 i den tryckta texten (Kristiania 1859—68).

⁴ På från denna membran stammande handskrifter grundar sig L. HAMMARSKÖLDS upplaga (Sthm 1815); jfr längre fram.

⁵ Utg. af G. A. GJESSING (Kristianssand 1877).

⁶ Jfr GJESSING, anf. arb. sidd. VII & XVII.

i Hjörungavág, nemligen Biskop Bjarni's Jómsvíkinga drápa och Einar Gilssons Búa drápa. Dess utom omtalas Jomsvikingarne och med deras uppträdande förbundna enstaka tilldragelser på åtskilliga andra ställen inom den isländska fornliteraturen; äfven Saxo lemnar om dem flera uppgifter, hvilka dock betydligt afvika från de isländska fornskrifternas.

Frågan om de i dessa senare förekommande olika framställningarnas ursprung och förhållande till hvarandra är — åtminstone delvis — ganska invecklad¹. De upplysningar, Odd Munk lemnar om Jomsvikingarne, äro temligen knapphändiga, och man kan derföre icke göra sig någon tydlig föreställning om beskaffenheten af den källa, hvarifrån de ledta sitt ursprung; emellertid afviker Odds framställning i åtskilligt från de öfriga konungasagornas. Att bland dessa senare Fagrskinna lemnar den äldsta och ursprungligaste berättelsen, är väl numera allmänt erkändt. Att Heimkringlas författare som källor för sin framställning om Jomsvikingarne användt dels Fagrskinna, dels Jómsvíkinga saga, hvilkas berättelser han sammanstält och kritiskt undersökt, är af STORM tydlig uppvisad². Att vidare den större Olofssagans berättelse om Jomsvikingarne är en bearbetning af Heimkringlas, i hvars text bearbetaren infogat ytterligare en del stycken ur Jómsvíkinga saga samt ett par ur Jómsvíkinga drápa hemtade uppgifter, är lätt att finna.

¹ I den följande inledande framställningen tages företrädesvis hänsyn till de afdelningar i de resp. fornskrifternas, som motsvara Jvs.'s senare afdelning (= Jomsvikingarnes historia: Fms. XI, 43—162 och motsvarande i de öfriga texterna), enär blott denna afdelning återfinnes i den här till bearbetning företagna redaktionen, och dess utom förhållandet mellan de olika urkundernas berättelser rörande de tilldragelser, som omtalas i Jvs.'s "fyrri þátr" måhända böra skärskådas ur andra synpunkter, än som ifrågakomma vid betraktelsen af den senare afdelningen.

² Snorre Sturlassöns Historieskrivning (Kbhvn 1873), sid. 139 f.

Hvad förhållande som bör antagas ega rum mellan Fagrskinna och Jómsv. saga, är svårare att fullkomligt utreda. Att dessa begge berättelser äro med hvarandra beslägtade, är temligen tydligt, då de ju båda åberopa sig på samme namngifne Isländingar och äfven i mycket med hvarandra överensstämma. Men många afvikeler dem emellan, särskildt i detaljuppgifter, förekomma också; då härvid än Fgsk., än Jvs. tyckes hafva rätten på sin sida¹, så torde den rimligaste förklaringen vara den, som MAURER² lemnar, att nemligen så väl Fgsk.'s som Jvs.'s berättelse om Jomsvikingarne härflyter ur en och samma källa³, från hvilken än den ena, än den andra afviker⁴. Att emellertid den historiska sanningen i vig-

¹ Jfr härom MAURER, Ueber die Ausdrücke: altnordische, alt-norwegische und isländische Sprache (München 1867) sid. 109 f.

² Anf. arb. sid. 112.

³ KEYSERS på flera ställen (Norges Hist. I, 280; Efterl. Skr. I, 422) uttalade åsigt, att tvenne skilda källor (neml. en isländsk tradition och en norsk) skulle ligga till grund för Jvs.'s och Fgsk.'s resp. berättelser, synes mindre rimlig; afvikelserna de båda texterna emellan äro icke nog stora för att göra ett dylikt antagande nödvändigt, och hvarföre skulle Fgsk.'s författare hafva omnämt, att Isländingar deltagit i slaget i Hjörungavág och fortplantat berättelsen derom, derest han icke tagit hänsyn till denna berättelse?

⁴ Härvid måste man väl antingen fatta saken så, att denna gemensamma källa varit en äldre konungasaga (= Ares?), vars berättelse om Jomsvikingarne å ena sidan upptagits af Fagrskinna's författare, å andra sidan bildat den kärna, kring hvilken Jóms-sagas öfriga delar sedan grupperat sig; — eller ock skulle man kunna tänka sig, att Jómsvíkingasaga — naturligtvis i en äldre form än den, hvari vi känna henne — redan förelegat författaren af Fgsk., som derur hemtat en del uppgifter, under det att han måhända från andra, för oss obekanta, källor upptagit åtskilligt, som ej överensstämmer med de till vår tid bevarade redaktionerna af Jómsv. saga.

Det antagandet, att den för Fgsk. och Jvs. gemensamma källan varit blott och bart en muntlig tradition, torde deremot vara ohållbart, enär alla omständigheter tyda derpå, att Jomsvikingarnes historia redan ganska tidigt varit föremål för skriftlig behandling.

tigare frågor snarare är att söka i Fgsk. än i Jvs., har af historieforskarne blifvit tydlichen lagdt i dagen¹.

Emellertid torde det vara så godt som omöjligt att med full bestämdhet yttra något rörande förhållandet mellan Fgsk. och Jvs., och detta hufvudsakligen på den grund, att ingen af de till vår tid bevarade redaktionerna af sagan är egnad att gifva en tydlig föreställning om hennes äldsta gestalt; ty att en äldre redaktion föregått de af oss kända, synes ju vid en blick på dessa otvivelaktigt. Snarast skulle man väl vara böjd att fatta den i Cod. Holm. bevarade, i jemförelsevis god sagostil hållna, redaktionen som en representant af den ursprungliga Jomsvikingasagan; men genom sitt mycket hopträngda framställningssätt gör denna text närmast intycket af att hafva uppkommit genom förkortning af ett vidlyftigare original. De trenne öfriga isländska redaktionerna äro deremot alla i större eller mindre grad öfverarbetade, och det är för den skull svårt att med säkerhet afgöra, hvad som i dem är ursprungligt eller ej. Arngrims latinska öfversättning är slutligen på grund af sin egenskap af öfversättning — och, som det tyckes, en ganska mycket parafraserad sådan — föga egnad att gifva någon klar föreställning om sagans ursprungliga gestalt, äfven om denna öfversättnings original, såsom GJESSING² antager, representerat sagan i en något äldre form än den, hvari hon framträder i de öfriga redaktionerna.

Den omständigheten, att vi icke känna Jvs. i hennes ursprungliga gestalt, försvårar icke blott undersökningen af sagans förhållande till Fgsk., utan har äfven till följd, att frågan om de olika redaktionernas förhållande till hvarandra är ganska svår, måhända rent af omöjlig att med säkerhet utreda, i synnerhet om man vid en pröfning af detta förhållande vill söka genomföra undersökningen i detalj och uppgöra något slags slägtafla öfver

¹ Jfr MUNCHS och KEYSERS granskning af denna fråga i deras resp. arbeten öfver Norges historia.

² Anf. arb. sid. XVII.

frändskapen redaktionerna emellan¹. Då det icke ingår i planen för denna skrift att upptaga det nämnda förhållandet till uttömmande undersökning, göras derom i det följande blott ett par allmänna anmärkningar i sammanhang med undersökningen af den literaturhistoriska ställning, som tillkommer den här till utgifsning företagna redaktionen.

Redan vid en flyktig jemförelse mellan de fyra isländska redaktionerna finner man, att AM. 291 och Flateyjarbók stå hvarandra ganska nära. Långa stycken i dem öfverensstämma nästan ord för ord, och hvad som i olika redaktioner af samma urtext mest plägar omvexla — namn på bipersoner, mindre vigtiga taluppgifter, oratio recta och obliqua m. m. d. — är i dem båda jemförelsevis temligen lika. De afvikeler, som finnas mellan dem, bestå hufvudsakligen i mellanmeningar, som stundom finnas inskjutna i den ena, men ej i den andra, samt i smärre episoder, såsom den för AM. 291 egendomliga versionen af berättelsen om Saum-Æsa och den i Flat. förekommande uppgiften om Sigmund Brestessons deltagande i slaget i Hjörungavág, episoder, som tydligt icke tillhört sagan i hennes ursprungliga gestalt.

---

¹ Det torde för öfritt kunna starkt ifrågasättas, huru vida de 4 membraner, utur hvilka vi känna Jvs., kunna anses utgöra ett tillräckligt säkert underlag för en sådan undersökning. Den omständigheten, att dessa hdss. å ena sidan med afseende på faktiska uppgifter och framställningens gång så mycket med hvarandra öfverensstämma, att man måste anse dem alla ytterst stamma från ett gemensamt original, men å andra sidan i enskilda ord och vändningar förete stora skiljaktigheter, tyder derpå, att Jvs. i forntiden varit föremål för ett ofta upprepadt afskrifvande. Då man nu vet, med hvilken frihet de gamle afskrifvarne gingo till väga, och huru som det stundom var brukligt att vid texters afskrifvande begagna flere hdss. jemte hvarandra, hvilkas text liksom sammanstöptes, så synes det ganska möjligt, att i de yngre af våra 4, till sina nedskrifningstider vidt skilda, membraner kunnat inkomma drag från till andra redd. hörande hdss., om ock dessa jemförelsevis främmande drag nu ej låta sig bestämdt urskilja.

Närmast redaktionerna i AM. 291 och Flat. står obetingadt den kortfattade redaktionen i Cod. Holm. Huruvida denna senare möjligen är något närmare beslägtad med den ena af de båda förut nämnda, än med den andra, är svårt att afgöra, då dessa trenne texter till sitt faktiska innehåll äro sinsemellan så föga skiljaktiga. På de jemförelsevis få ställen, der AM. 291 och Flat. med afseende på sifferuppgifter från hvarandra afvika, öfverensstämmmer Cod. Holm. visserligen nästan alltid med den förra, med hvilken den äfven med afseende på enskilda uttryck företer långt flere likheter, än med Flat.; men häraf torde ingen säker slutsats kunna dragas, då dessa öfverenstämmelser ju kunna bero derpå, att skilnaden i ålder troligen är mindre mellan handskrifterna AM. 291 och Cod. Holm. än mellan den senare och Flateyjarbók.

Jemte originalet till Arngrims latinska öfversättning, som, enligt GJESSING,¹ sluter sig närmast till AM. 291, bilda de trenne nu omtalade redaktionerna så att säga en grupp för sig. Slägtskapsförhållandet dem emellan måste väl snarast anses bestå deruti, att de alla stamma från ett gemensamt original, som af Cod. Holm. återgifves i en mera hopträngd, af de öfriga i en mera öfverarbetad gestalt.

Den i AM. 510 föreliggande redaktionen intager återgent emot de öfriga en mera isolerad ställning, enär hon vid en jemförelse med dem företer åtskilliga afvikselser, hvilka dels beträffa *det behandlade ämnets omfång*, dels *de i berättelsen förekommande faktiska uppgifterna*, dels sjelfva *framställningssättet*.

Hvad olikheten med afseende på *ämnets omfång* beträffar, märka vi, att i AM. 510 endast omfattar den del af Jvs., som motsvarar de öfriga redaktionernas senare afdelning och innehåller berättelserna om Pálnatóki, Jomsborgs anläggning samt Jomsvikingarnes tåg till Norge. Den "fyrri páatr", som förekommer i sagans andra redaktioner och behandlar de äldre Danakonungarnes historia, sak-

¹ Anf. arb. sid. VII.

nas här alldeles¹. Tänkbart är visserligen, att denna afdelning blifvit af någon afskrifvare utesluten; men fullt lika antagligt är väl, att den samma redan från början saknats i denna redaktion², hvilken i så fall representerar sagan i en gestalt, som med afseende på det behandlade ämnets omfång måste anses som ursprungligare, än de öf- riga redaktionerna. Den för dessa senare egendomliga första afdelningen torde nemligen på grund af det lösa sammanhang, hvari den står till sagans egentliga ämne, icke kunna uppfattas annorlunda än som ett senare tillägg till den ursprungliga sagan,³ om ock detta tillägg skett i en jemförelsevis aflagsen tid, eftersom det finnes redan i den äldsta handskriften⁴ af sagan.

¹ Den "första afdelning" (= "Upphof Sogunar fra þeim Joms-vikinga-Koppum"), som finnes i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jvs. (sidd. 1—24), står icke i handskriftlig förbindelse med den senare afdelningen i samma upplaga (= "Saugu (!) af Jomsvikingum") och är för öfrigt blott en af J. F. Peringskiöld († 1725) verkställd kompilation af tvenne andra texter. I Cod. Holm. chart. 85 fol., efter hvilken ifrågavarande första afdelning är tryckt, lemnas nemligen på titelbladet den upplysning, att den i nämnda handskrift innehålla texten är "utaf en gamal Pergamentz Book afskrefven, med tillägg af det som utförligare finnes i K. Olof Tryggvasons Saga, som tryckt är." Vid närmare undersökning befinnes denna gamla pergamentsbok vara Cod. Holm. membr. 7, 4:to, och den tryckta texten är den i Skálholt 1689 tryckta upplagan af Olof Tryggvessons saga. Härmed förfaller den af GJESSING (som ej känt till de i Stockholm befunliga pappershdss. af Jvs.) framställda hypotesen rörande den Adlerstam-Hammarsköldska upplagans första afdelning (anf. arb. sid. V f.).

² Detta antagande bestyrkes i viss mån af den af GJESSING (Anf. arb. sid. II) påpekade omständigheten, att Harald Blåtand, då han första gången i AM. 510 omnämnes (jfr här nedan 4⁶) benämnes Gormsson (så ock Flat. I, 154), hvilket väl knappast hade egt rum, derest han hade varit omtalad kort förut.

³ VIGFUSSON (Sturlunga saga, Oxford 1878, I, xcii) är af den mening, att Jómsv. sagas s. k. första afdelning utgjort ett stycke af den förlorade Skjöldunga saga.

⁴ Vi anmärka här, att Cod. AM. 291, 4:to, som af MUNCH (Det norske Folks Hist. II, 1042) m. fl. anses vara nedskrifven redan

Med afseende på *faktiska uppgifter* innehåller AM. 510 visserligen större afvikelser gent emot de öfriga redaktionerna, än dessa förete sinsemellan; dock äro dessa skiljaktigheter öfver hufvud taget icke af den beskaffenhet, att de utöfva något inflytande på framställningens gång, hvilken är ungefär den samma i AM. 510, som i de andra texterna.

Hvad som emellertid redan vid en flyktig jemförelse mellan AM. 510 och de andra redaktionerna faller i ögonen, är det slägtycke, som den förstnämnda gent emot de öfriga på många ställen företer med konungasagorna, särskilt med Fagrskinna. Åtskilliga uppgifter, som bland Jvs.'s redaktioner äro för AM. 510 egendomliga, återfinnes nemligent i Fgsk.; flera visor, som de andra redaktionerna sakna, äro gemensamma för AM. 510 och Fgsk. Slutligen finner man äfven med afseende på enskilda uttryck och vändningar många öfverensstämmelser mellan dessa båda texter.

Vi ha förut (sid. V) anmärkt, att åtskilliga omständigheter tyda derpå, att till grund för så väl Fgsk. som Jvs. legat en gemensam källa, från hvilken än den ena, än den andra aflägsnat sig; vi ha äfven påpekat, att ur historisk synpunkt Fgsk.'s uppgifter i viktigare frågor äro att fördraga. Under sådana omständigheter är väl sannolikt, att Jvs. i sin ursprungliga gestalt legat konungasagorna något närmare, än de af oss kända redaktionerna göra, och att många bland de afvikelser, som nu förekomma mellan den första och de senare, tillkommit derigenom, att Jvs. under tidernas lopp blifvit allt mera och mera öfverarbetad. På grund häraf skulle man kunna vara böjd att antaga, att de i AM. 510 förekommande öfverensstämmelserna med Fgsk. redan från början tillhörde Jvs., och att denna redaktion således, ehuru

---

i början af 13 årh., af VIGFUSSON (Sturl. saga, I, xc) förklaras tillhöra senare hälften af samma årh. — ett påstående, som synes rimligare särskilt på grund af textens föga ålderdomliga skaplynne.

öfverarbetad, af Jvs.'s ursprungliga, konungasagorna närmare liggande, gestalt bibehållit mera, än de öfriga redaktionerna. I så fall skulle AM. 510 gent emot dessa ega ett icke ringa värde.

Så är emellertid icke förhållandet. Att AM. 510, — oaktadt sitt i allmänhet moderna skaplynne, — bevarat drag, som äro ursprungligare än det motsvarande i de andra redaktionerna, kan icke förnekas; icke heller är det omöjligt, att en eller annan mindre notis, som AM. 510 har utöfver alla eller någon af de andra redaktionerna, och för hvilken ingen äldre källa kan uppvisas, förefunnits i den ursprungliga texten, ehuru den sedan blifvit i en eller flera af redaktionerna utesluten. Men öfver hufvud hafva alla i AM. 510 förekommande viktigare faktiska afvikeler från de öfriga redaktionerna tillkommit genom öfverarbetning; särskilt är detta förhållandet med de för nämnda text egendomliga öfverensstämmelserna med konungasagorna. Redan den omständigheten, att för AM. 510 säregna utsagor ofta förekomma som ett slags "paralleluppgifter" och stundom inledas med ett "sumir segja," eller något dylikt uttryck, väcker vid första påseende misstanke, att interpolationer egt rum. En noggrannare undersökning gifver också vid handen, att bearbetaren af AM. 510:s redaktion förutom en till grund för hans arbete lagd Jómsvíkinga saga äfven begagnat flera andra källor.

Så vidt vi kunnat finna, hafva dessa källor varit följande:

A. Fagrskinna. Den form, hvaruti denna text förelegat bearbetaren, har stått närmast den redaktion, som finnes bevarad i Codd. AM. 51, fol. och 302, 4:to (= "Noregs konungatal," i den tryckta upplagan¹ benämd *B*). Från Fagrskinna har bearbetaren upptagit nästan alla de uppgifter, som nämnda text innehållit utöfver den af honom

¹ Utgifven af MUNCH och UNGER (Kristiania 1847).

begagnade Jvs., så vidt de kunnat i denna inpassas; äfven många i AM. 510 förekommande enskilda uttryck påminna om Fagrskinna och tyckas vara hemtade derifrån. Vi påpeka särskilt följande ställen:

51¹—¹⁷ Detta stycke, hvari omtalas, att Sigvaldi genom hotelse att låta kon. Sven fara åter till Danmark förmår Burisleif att låta honom bestämma förlikningsvilkoren, saknar motsvarighet i de andra redd., men eger sådan i Fgsk. 42²⁷—²⁹.

52⁷—¹¹ Att Sigvaldi genom hotelse att utlempna Sven förmår denne till eftergift, förekommer ej i de andra redd., men i Fgsk. (sid. 42), hvarifrån det väl är upptaget i AM. 510.

52¹¹—¹² fyrir því at B. var heiðinn maðr] Denna reflexion, som saknas i de öfriga redd., är möjligens föranledd af Fgsk. 43²³ (eller kan hänta af ett ställe hos Odd, jfr Fms. X, 309), hvarest — dock i ett annat sammanhang — omnämnes, att kon. Burisleif var hedning.

52¹⁷—²⁶ Den här lemnade utförliga redogörelsen för förlikningsvilkoren, hvilken ej finnes i de andra redd. (som blott omtnala, att Sven efterskänkte skatterna), tyckes hafva uppkommit genom kombination af Fgsk. (sid. 43) och Jómsv. saga.

56¹³ gaf honum jarlsnafn] Denna uppgift, som ej förekommer i de andra redd., kan vara föranledd af Fgsk. 42⁷.

60¹⁸—²² Þessi skip ..... g óðum] jfr Fgsk. 45²⁷.

60²³—62¹⁴ Den här förekommande berättelsen om Jomsvikingarnes första härjningar i Norge är tydligens ett försök att sammanjemka Jvs.'s och Fgsk.'s berättelser, i det att bearbetaren låter vikingarne först uppbränna Tønsberg (= Jvs.'s öfriga redd.) och sedan landstiga vid Jäder och der lemlästa Geirmund (= Fgsk.). — Vi anmärka, att AM. 510, i likhet med Fgsk. (och Holm.), skrifver Geirmundr, der AM. 291 och Flat. ha Ögmundr.

62³¹—64¹² Berättelsen om Geirmunds sammanträffande med jarlen och deras samtal tyckes äfven hafva uppkommit genom sammansmältning af Jvs.'s och Fgsk.'s framställning. Såsom prof på det sätt, hvarpå bearbetaren här och på flera ställen gått till väga, aftryckas parallelt ett stycke ur AM. 291 (med hvilken AM. 510 här har mest likhet) samt det motsvarande i AM. 510 med spärrning af allt, som har mer eller mindre ordagrann motsvarighet i Fgsk. 46⁹—¹⁶, men saknar sådan i de andra redd.: (Fms. XI, 118).

Svá er sagt, at Ögmundr hvíti
kømr þar síð aptan dags ok gengr
þegar inn í höllina ok fyrir jarl.
ok kveðr hann vel. Jarl tekur

(Sidd. 62—63 här nedan).

Þat var síð dags, at Geir-
mundr kom á Skugga; hann gengr
þegar í drykkjustofuna ok fyrir
Hákon jarl ok kvaddi hann; jarl

kvedju hans, ok er hann spurðr almæltra tíðinda. En hann svarar Ögmundr: "Lítil eru enn tíðindi undir fórum minum," segir hann, "en gørask mætti at tíðindum eigi alllítum." — "Hvat-tá?" segir jarl. "Þattá," segir Ögmundr, "at ek kann at segja yðr hersögu, at mikill herr er kominn í landit, austr í Vikina, ok með enum mesta ófriði ok styrjöld, ok þat sama ætla ek þeim í skapi búa, at halda sliku fram." Jarl mælti: "Hvat veit ek," segir hann, "hvárt menn manu aldregi hætta fyrr lygisög-um í landinu, enn nökkurr hangir uppi fyrir" o. s. v.

sat þá undir bordum. Jarl tók kvedju hans ok spyrr tíðinda; Geirmundr svarar: "Mikil tíðindi er at segja." Jarl mælti: "Með góðu skyldu þau koma ok vera." Geirmundr svarar: "Éru tíðindi, ok eru ill ok þó sönn; ek kann segja yðr hersögu, at mikill herr er kominn í landit ok ferr með hinum mesta ófriði ok styrjöld, ok gøra hinn mesta skaða á yðru ríki, ok valda þessu Danir; ok þat hygg ek, at þeir ætli sliku fram at halda, þar til er þeir finna yðr." Hákon jarl svarar reiduliga: "Þessi tíðindi eru illa login, ok fyrir löngu mundi Noregraleyddr vera, af þeir hefði herjat hingat hvert þat sinn, er þér segit þat: ok eigi munu menn fyrr afláta at ljúga hér hersögu, fyrr enn nökkurr hangir uppi fyrir þessa lygi, ok svá skal vera" o. s. v.

64²²—²⁷ saknar motsvarighet i de andra redd., men jfr Fgsk.
46¹⁹—²².

66⁵—69² Berättelsen om Jomsvikingarnes färd från Jäder till stridsplatsen och sammanträffande med jarlen är här allt igenom sammansatt af stycken ur Jvs. och Fgsk. jfr

66⁵—⁸ med Fms. XI, 122¹⁰—¹⁵¹⁾

Fgsk. 46²⁴—²⁷.

66¹²—¹⁷ Fms. XI, 122¹⁸—²⁵

Fgsk. 46²⁸—³⁰.

67²—⁴

67⁶—¹⁸ Fms. XI, 122²⁶—¹²³¹⁶

Fgsk. 46³⁴—47⁹.

67¹⁸—³²

67³³—68⁷ Fms. XI, 123¹⁶—²⁵

Fgsk. 47¹³—¹⁸.

68⁸—¹¹

68¹¹—²⁶ Fms. XI, 123²⁵—¹²⁴¹⁵

Fgsk. 47²⁹—³⁴.

68²⁶—69²

(68²⁷—³² rak í mótt þeim mosagard] förekommer visserl. blott här, men Sigvaldes misstankar påminna om Fgsk. 47³⁰—³²).

¹ Jemförelsen kunde äfven göras med motsvarande i Flat.

69¹¹—70¹⁴ Med undantag af ett par rader i början och slutet är hela kap. XXXIX tydligent hemtadt från Fgsk. 47³⁴—48²². Dock märkes, att den i Fgsk. förekommande taluppgiften "hálft annat hundrad" blifvit ändrad till "ccc" i öfverensstämmelse med hvad som *förut* (66¹) i AM. 510 uppgifvits. Deremot omtalas utan vidare jarlens son Erling som skeppsstyráre, ehuru denne *längre fram* (79²⁴) uppgifves hafva varit blott 7 år gammal!

71²⁷—²⁸ Såsom motkämpar mot Sigurð kápa uppställer AM. 510: Sigurðr jarlsson, Armóðr ór Önundarfirði ok Árni, son hans. Trol. har originalet, i likhet med AM. 291 och Flat., uppgifvit blott de båda sistnämnda, hvarför bearbetaren för att äfven här få trettalet fullt från Fgsk. 48³² upptagit den förstnämde, som der sättes emot Sigurð kápa.

72⁴ och 73¹⁶—²⁰ Jemte de 4 Isländingar, som nämnes i de andra redd., upptager AM. 510 här äfven Tind Hallkelsson, i öfverensstämmelse med Fgsk. 49⁹, (hvarest deremot Einarr skälaglam utelemnas).

74²¹—²² Jfr Fgsk. 48²⁷—²⁸.

75²⁰—²¹ Jfr Fgsk. 50⁴—⁵ och noten dertill.

77²⁴—²⁶ Jfr Fgsk. 49³²—³¹.

78¹—², ⁵—⁶ Jfr Fgsk. 50⁶—⁷ och noten dertill.

84²⁹ Jfr Fgsk. 50¹¹.

85¹¹—¹⁵ Jfr Fgsk. 50³⁰—³¹ och noten dertill.

86 ⁸—¹⁰ Jfr Fgsk. 50¹³—¹⁵.

87 ²—⁸ Jfr Fgsk. 51¹—⁴.

87²⁴—³¹ Den här anfördta lausavisan af Vigfüss Víga-Glúmsson återfinnes inom hela den bevarade literaturen blott i AM. 510 och Fgsk. (sid. 51).

91²²—98²⁴ Berättelsen om Jomsvikingarnes astlivande och de öfverbifnes följande öden öfverensstämmar här i allmänhet ganska noga med de andra redd., men innehåller dess utom allt, hvad Fgsk. har utöfver dessa, så vidt det kunnat i berättelsen inpassas. 93¹⁵—²⁰ avviker AM. 510 dock från Flat. och Holm. (AM. 291 är här defekt) och låter i likhet med Fgsk. 52¹—² den 8:de vikingen blifva benådad. — 94³—¹² inskjutes i AM. 510 en episod, som eljest endast förekommer i Fgsk. 51²³—³¹. Jfr för öfrigt

96³—⁵ med Fgsk. 52¹²—¹⁴

96¹⁰—¹⁴ „ Fgsk. 52¹⁴—¹⁷

97⁷—¹⁰ „ Fgsk. 52¹⁸—²⁰

97¹⁸—²⁰ „ Fgsk. 52²²—²³

98²⁵ „ Fgsk. 52²⁴

99² „ Fgsk. 53⁴—⁵

99⁶—⁷ „ Fgsk. 53⁶—⁷.

101⁹—¹⁰ Hákon jarl réð einn vetr fyrir Noregi etc.] . Denna tidsbestämning, som (i likhet med hela berättelsen om jarlens sista år) saknas i de andra redd. (AM. 291 är dock här defekt) är möjl. upptagen från Fgsk. (sid. 54 not. 7).

Vi vilja naturligtvis icke bestämdt påstå, att alla ofvanstående uppgifter och uttryck äro hämtade från Fgsk.; ursprunglig öfverensstämmelse mellan Fgsk. och Jvs. kan ju möjligen vara rätta förklaringsgrunden till en eller annan bland de påpekade likheterna. Men att flertalet af dessa måste härröra deraf, att bearbetaren af AM. 510:s redaktion som källa begagnat Fgsk., anse vi höjdt öfver allt tvifvel genom det sätt, hvarpå öfverensstämmelserna mellan nämnda texter stundom förekomma i AM. 510. Man kan nemligen på åtskilliga ställen (t. ex. 66⁵—69²) i AM. 510 utstryka det med Fgsk. öfverensstämmende, utan att sammanhanget derigenom i väsentlig mån störes, och hvad som efter en dylik utstrykning kvarstår, sammanfaller då i hufvudsak med de andra redd:na. Detta sistnämnda förhållande är särskildt ett kraftigt bevis för vårt påstående; ty då Jvs.'s redaktioner öfver hufvud taget så mycket med hvarandra öfverensstämma, så vore det en oförklarlig företeelse, om en af dessa redd. utöfver de öfrigas text innehölle talrika, med Fgsk. stundom nästan ordagrant sammanfallande stycken, hvilka tillhört det ursprungliga originalet, men blifvit spårlöst utplånade ur de andra redd:na.

B. Odd Munks Olofssaga, neml. den redaktion af sagan, som representeras af Cod. AM. 310, 4:to¹. Härifrån har bearbetaren hemtat flere faktiska uppgifter; äfven för de öfriga redaktionerna främmande enstaka uttryck erinra om Odd AM.

¹ Denna text (utg. i Fms. X, 216—376) betecknas i det följande med Odd AM., och den i Cod. Holm. membr. 20, 4:to (utg. af MUNCH, Kristiania 1853) med Odd Holm.

46²⁷ Garta] De andra redd.: Geira (Arngrims översättning har dock Geila = Fgsk.). Har "Garta" uppkommit genom fel-läsning af Garia, hvilken form (latinisering af Geira) förekommer på ett ställe hos Odd (Fms. X, 340, jfr Odd Holm. sid. 48)?

60¹⁷ lxx skipa annars c stórskipa] Denna paralleluppgift, som ej finnes i de andra redd., öfverstämmer med Odd AM. (Fms. X, 257), hvarifrån den antagligen är hemtad. MUNCH (Odd Holm., sid. 86) menar, att denna uppgift i Odd AM. (vid hvars redigerande Jvs. ju bevisligen är på flera ställen begagnad) skulle vara hemtad från Jvs. (AM. 291) kap. 38 (= Fms. XI, 116), men der uppgifves ju "x annars c" som det antal skepp, Jomsvikingarne medförde från Jomsborg till arfölet, under det att det sammastädades uttryckligen säges, att de, då tåget till Norge anträddes, hade 100 skepp.

79¹⁰ Hann heitr á ... þorgerði Höldabréði eða Hördatröll, því at ýmist er hon kölluð]. Är möjl. den förra benämningen upptagen ur Odd AM. (Fms. X, 258), der den användes?

86³¹ xxx skipa] Så ock Odd AM. (Fms. X, 258), men de öfriga redd.: iv ok xx.

100²³—101⁴ Den här lemnade parallelberättelsen om slaget, som saknas i de andra redd. (AM. 291 är dock här defekt), tyckes vara hemtad från Odd AM. kap. 15 (Fms. X, 257 f.), hvarest den i sina hufvuddrag återfinnes, och om hvars framställning äfven enskilda uttryck påminna.

101^{5—9} Hvad som här berättas om Håkan Jarls ovänsällhet saknas i de andra redd., men erinrar starkt om början af kap. 17 i Odd AM. (Jfr 101^{5—7} med Fms. X, 263^{27—29} samt 101^{8—9} med Fms. X, 264^{2—3}).

Då, som bekant, bearbetaren af Odd AM. som källa begagnat en Jómsvíkinga saga¹, så är tänkbart, att den öfverensstämmelse i enstaka uttryck, som man på ett par ställen finner mellan Odd AM. och AM. 510 (jfr t. ex. 79^{11—12} med Fms. X, 258¹ och 79^{26—27} med Fms. X, 258⁷), kan bero på nämnda förhållande, och att dessa uttryck således från början tillhörde Jvs. Så kan emellertid icke förhållandet vara med de för båda texterna gemensamma faktiska utsagorna, då de ord, med hvilka de i AM. 510 inledas, angifva, att de der äro interpolerade. Bland till

¹ Jfr MUNCH, Odd. Holm. sid. 84.

vår tid bevarade texter är Odd AM. den enda, hvarur de kunna vara hemtade.

C. Sämund, som anföres som hemulsman för den 54²⁶⁻²⁸ lemnade paralleluppgiften angående det antal skepp, Jomsvikingarne medförde till arfölet. Huruvida bearbetaren hemtat denna uppgift direkte från något verk af Sämund, (ur hvilket han då möjligèn lånat äfven andra uppgifter,) eller ur någon sekundär källa, är omöjligt att afgöra i anseende till det mörker, som omgifver Sämunds författarskap.

D. Biskop Bjarni Kolbeinssons Jómsvíkinga drápa, som anföres såsom källa för den 71⁹⁻¹⁰ förekommande paralleluppgiften angående förhållandet mellan Jomsvikingarnes och Norrmännens stridskrafter (jfr Jómsv. drápa str. 21). Någon annan viktigare uppgift har bearbetaren icke upptagit ur Jómsv. drápa¹.

E. Tind Hallkelssons dikter², ur hvilka (sidd. 81—86) sammanlagdt 9 hela och 2 halfva strofer anföras. Såsom vanligt i yngre texter tyckas dessa visor hufvudsakligen användas för att utsmycka berättelsen; blott ett par mindre notiser³ (jfr 81²⁹⁻³¹ och 84²⁵⁻²⁶) ha de samma lemnat bearbetaren. Att dessa visor blifvit insatta i texten i sammanhang med införandet af Tind såsom deltagare i slaget (efter Fgsk., jfr ofvan), är väl temligen tydligt; om de från början tillhörta Jvs., hvilket i och för sig är

¹ Jfr emellertid 44²⁶ 'var Vagn hinn mesti ofrhugi' med Jvdr. str. 8⁷⁻⁸, samt 61¹³ 'þetta var jólanóttina, er Jómsvíkingar kvámu á Jaðar' med Jvdr. str. 16¹⁻⁴ (det senare väl snarare upptaget från Fgsk. 45²⁸).

² "Hákonardrápa" (Fgsk. 49⁹) och "Jómsvíkinga flokkr" (82²⁶); möjl. ett och samma kväde?

³ Dessa notiser förekomma eljest jemte tillhörande visor blott i Heimskringla (Ol. Tr. s. kapp. 43 och 47) och den större Olofsagan (Fms. I, 173 och 183); häraf torde dock ej kunna slutsats, att bearbetaren begagnat dessa texter, då intet annat tyder derpå.

föga sannolikt, vore svårt att förklara, hvarföre de alldeles saknas i de andra redaktionerna.

Några andra för den egentliga Jvs. främmande källor, än de ofvan anförda, kunna icke med säkerhet påvisas såsom begagnade vid bearbetningen af AM. 510:s redaktion¹.

Emellertid förteer sistnämnda text, utöfver hvad som ofvan påpekats, ytterligare en del faktiska afvikeler från en eller flera af de öfriga redaktionerna, stundom från dem alla. Dessa afvikeler äro hufvudsakligen följande²:

3⁶ enn yngsti hét Fjölnir] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: hinn ellsti.

3⁶ hann var frillus^{on}] Denna bestämning, som helt visst tillhörte den ursprungliga texten, förekommer blott i Flat., Holm. och AM. 510; i sammanhang härmend tillägga dessa texter längre fram (3¹⁹): svá sem hann væri arfgengr.

4⁹ f. Fjölnir rægði brœðr sína við konung] Så äfven Flat. och Holm. Över hufvud framhälles Fjölnir's hämnlystnad och ingripande i händelserna vida mera i AM. 510 än i de öfriga redd. Jfr. 13²¹, 16 f. 22 f., 24¹⁰⁻¹⁵.

5³⁰ ccc manna ok xxx] AM. 291 har här talet cccc, Flat. o. Holm.: d.

6⁴ Jótland] Sjáland AM. 291 och Flat. (omnämnes ej i Holm.).

8²⁷-9⁴ Ingeborgs dröm berättas här annorlunda än i de andra redd. (jfr Fms. XI, 49, Flat. I, 156, Holm. 60). I den form, hvari drömmen här framträder, betecknar väl det först

¹ Den 29¹⁰ förekommande uppgiften om Harald Gormssons dödsdag återfinnes visserligen på ett annat ställe inom den Isländska litteraturen (jfr nedan sid. xix), men huruvida den derifrån — eller möjl. direkte från Adamus Bremensis — inkommit i AM. 510, kan ej afgöras.

² I denna översikt, som för öfrigt icke gör anspråk på absolut fullständighet, fastes intet afseende vid sådana i AM. 510 förekommande afvikeler, som tydligent blott bero på framställningens olika bredd gent emot de öfriga redaktionerna. I allmänhet tages icke heller hänsyn till Arngrims översättning, enär den sammas detaljuppgifter naturligtvis icke kunna anses likställda med de isländska texternas. Rörande nämnda översättnings fornämsta egendomsligheter hänvisa vi för öfrigt till GJESSINGS sakrika och grundliga undersökning.

affallna hufvudet Áki; det hufvud, som Ingeborg tager upp ur sin särk, syftar väl på sonen Pálnatóki, som på kon. Harald hämnas sin farbroders död. Är denna tolkning af drömmens betydelse riktig, så är måhända AM. 510:s framställning här ursprungligare än de andra texternas, i hvilka drömmens syftning är mera oklar.

9² Bjarnar, fóstra síns] jfr Fms. XI, 50 (= fóstbróðir hennar, d. ä. Álófar), Flat. I, 156 (= fóstbróðir jarls) och Holm. 60 (ráðgjafi hennar).

10 f. Episoden om Saum-Æsa berättas i AM. 510 på samma sätt som i Flat. och Holm. (AM. 291 har deremot här en annan, vidlyftigare och tydliger mindre ursprunglig, berättelse, jfr Fms. XI, 51 f.).

12⁷ med øngum gjöfum] Så ock Flat. och Holm., under det att AM. 291 låter Fjölnir uppträda och öfvertala konungen att mottaga de erbjudna gåfvorna (jfr Fms. XI, 55).

12¹⁹ xii vetra gamall] De andra redaktionerna: x v.

13²⁷—²⁸ Sveinn herjar . . . Mön] Denna ortbestämning förekommer endast här.

15⁵, ¹¹ Hjatland] De andra redd. ha här Halland, som tydliggen är det ursprungliga.

17¹⁸ iiiii skip ok xx] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: xxx.

18⁵ xv skip] AM. 291 och Flat.: xii, Holm.: ix.

18³⁰ i stórskipa] Samma taluppgift i AM. 291 och Holm., men Flat.: xl.

18³¹ Enn er á leid summarit] De andra redaktionerna: haustít, hvilket man äfven haft skäl att vänta här med anledning af den straxt efter (19⁵) lemnade uppgiften om tiden för kon. Haralds död (= aftonen före Allhelgonadag, d. v. s. den 31 Oktober).

19⁵ þetta var hinn nästa dag fyrr allra-heilagra-messu] jfr

21²⁰ þetta var allra-heilagra-messudag] Denna tidsbestämning förekommer ej i de andra redd. Hvarifrån den inkommit i AM. 510 (det ursprungliga originalet tillhör den väl svårigen) kunna vi ej uppvisa. Vi anmärka emellertid, att den samma återfinnes i det utdrag ur "Hamborgar Historia" (Adams af Bremen bekanta verk), som förekommer i Cod. AM. 415, 4:to (utgifvet i Langebeks Script. rer. Dan. II, 146—53 samt i Fms. XI, 417—21) och i Flateyjarbók (I, 17 f.). Äfven återfinnes ifrågavarande uppgift i det "Fragmentum Islandicum," som finnes aftryckt hos Langebek, II, 425—33.

21³³—22¹⁷ Den här förekommande berät elsen om ett ting i

Viborg återfinnes icke annorstädes. AM. 291 och Flat. omtala dock, att Pálnatóki och Sven foro omkring i landet och höllo ting.

25³—⁷ Det här anfördा samtalet förekommer blott i AM. 510.

25⁸ III. c manna] De andra redd.: c.

27¹¹—¹² Þat er sagt, at þá er Pálnatóki kom heim til Bretlands, at þá var öndud Álöf kona hans] AM. 291 och Holm. förlägga Álöf's död till 'hit næsta sumar eptir,' Flat. till 'hit sama haust eptir'.

27¹⁹ til Írlands] De andra redd.: til Skotlands ok Írlands.

27²¹ III sumur] Så ock Holm., men AM. 291: XII (i Flat. är stället öfverhoppadt).

28¹⁷ L ok cc langskipa] AM. 291 har: III (hvilket Fms. XI, 74 antages vara skriffler för III. c.); Flat. och Holm.: CCC.

29 f. Jomsvikingarnes lagstiftning skildras i AM. 510 på ungefärlig samma sätt, som i de andra redd. 'Dock äro de stagganden, som återfinnas här nedan 29¹⁴—¹⁵, 29¹⁹—²², 30¹ och 30⁷—⁹ (det sista blott en upprepning af 29¹⁶—¹⁸), egendomliga för AM. 510; 29¹⁶—¹⁸ och 30²—³ finnas i AM. 291 och Flat., men ej i Holm.

31²⁴ Guðrvísi] Denna person omtalas blott i AM. 510 (här och sid. 37).

32²⁸—³⁴ Att Sigvaldi och þorkell tagit Hávard höggvandi och Áslák hólmskalli som krigsfångar, omtalas blott här.

35²³ IIII skip ok CCC manna] De öfriga redd. hävda andra taluppgifter, neml. AM. 291 och Holm.: III-CC, Flat.: IIII-CC.

36²⁷ Íseyjarþing] Det riktiga är väl här Íseyrarþing (= AM. 291 och Holm.; Flat.: Seyrarþing, ett lätt förklarligt skriffler). Att här dock icke föreligger ett skriffler, framgår af 37⁸: i Íseyjufm.

36³² XX skipa] AM. 291 och Holm.: L, Flat.: LX.

36³³ III skip] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: V.

37⁵—¹⁹ Plundringen af Harald jarls gård omtalas ej särskilt i de andra redaktionerna.

37¹⁶ X pund gulls] AM. 291 har här: c hundruð och Holm.: XC (?). (Flat. utelemnar denna uppgift).

37²² XX skip] De andra redd.: X.

37²⁷ X merkr gulls] Så ock Flat., men AM. 291 och Holm.: XX.

38¹⁴—¹⁹ De här uppgifna förlikningsvilkoren öfverensstämma med Flat. I, 170 f., men ej med AM. 291 (jfr. Fms. XI, 86). Holm. har intet motsvarande.

40²² X vetra gamall] De andra redd.: IX.

44¹⁷ XL manna] De andra redd.: XXX.

44¹⁸ xx menn] Så ock Flat., men AM. 291: xxx, Holm.: fáir.

46²¹ Garta] De andra redd. Geira (Arngrims övers. dock Geila = Fgsk.). Jfr ofvan sid. XIV.

48³ dc manna] Så ock AM. 291 och Holm., men Flat.: DCCC.

49³—⁵ Detta stycke tyckes vara öfverhoppadt i de andra redd.

54²³ halft annat e skipa] Så ock Holm., men Flat.: "LXX skipa annars hundräds; AM. 291 trol. det samma (siffrorna osäkra, men jfr. Fms. XI, 116).

57²¹ enn drepā hann sjálfan] Denna del af Vagns löfte fattas både i AM. 291 och Flat. I Fms. XI, 153⁸ (motsv. 97³ här nedan) omtalas det icke heller, men väl i Flat. på motsvarande ställe (I, 200); Holm. upptager det både här och på senare stället.

59¹³ xl skipa] Så ock Flat., men AM. 291 och Holm.: LX.

62²⁹ á Skugga] Så ock AM. 291 och Holm.; Flat.: á Sóla.

64³⁰ Erlind (skriffler f. Erling?) son sinn] Flat.: Eirík (skriffler, såsom man finner af sammanhanget) son sinn; Holm.: Erling son sinn; AM. 291 har blott Erling (utan bestämning), hvilket tydlichen är det ursprungliga, ty det menas naturligtvis Erling af Skugge och icke jarlens sjuårige son.

65¹⁰ vi herskip] AM. 291: III (Flat. uteleminar taluppgiften och Holm. hela episoden om Erik jarls och Porkels sammanträffande).

66²⁷ vi vikur sjóvar] Så ock Flat., men AM. 291: xx; (utan motsvarighet i Holm.).

67¹² vi kyr] De öfriga redd.: III.

68¹⁴—¹⁵ Att Ulf förklrar sig hågad att delta i striden mot jarlen är egendomligt för AM. 510. Jfr Fms. XI, 123 f. och Flat. I, 186 f.

70²⁴—72³ Med undantag af nedanstående afvikeler öfverensstämmmer AM. 510 i redögörelsen för slagordningen öfver hufvud med de andra redd.:

71¹⁵ I st. för de öfrigas Styrkárr af Gimsum har AM. 510 'Sigrekur' af Gimsum.

71²⁷ Jfr ofvan sid. XIV.

71²⁹ Emot Vagn upptager AM. 510 Erlend jarlsson i st. f. de andra redd:s Ögmund (Holm.: Geirmund).

(Jfr för öfright beträffande slagordningen den översigtstabell, som åtföljer GJESSINGS upplaga af Arngrims översättning).

72⁹—¹⁶ Visan återfinnes i AM. 291 och Flat., men ej i Holm.

74¹⁰—¹⁷ Visan förekommer äfven i Flat. och Holm., men ej i AM. 291.

86³¹ xxx skipa] De andra redd. IV och XX; jfr ofvan sid. XVI.

88²⁴ x menn] Så ock AM. 291 och Holm., men Flat. XX.

97⁹—¹⁰ Vagn fellir sik fram fyrir fœtr þorkeli] I Flat. och Holm. (AM. 291 är här oläslig) är det Björn brezki, som fäller Vagn (jfr Flat, I, 200 f.).

100¹⁴—¹⁵ Son hans (= Sigvalda) hét Gyrðr etc.] Denna person omtalas blott i AM. 510.

101²⁰—²³ Vigfúss Víga-Glúmsson fór ok til Íslands etc.] Detta omtalas blott i AM. 510. (AM. 291 är defekt i slutet och Holm. utelemnar hela berättelsen om de i slaget deltagande Isländingarnes senare öden).

Af den lemnade öfversigten framgår, att, om man bortser från allt, som bearbetaren af AM. 510:s redaktion bevisligen upptagit från för den egentliga Jvs. främmande källor, äro de uppgifter, genom hvilka AM. 510 skiljer sig från sagans öfriga redaktioner, icke af någon synnerlig betydenhet. De äro dels sådana, som äfven förekomma i dessa senare, ehuru i en något olika gestalt, dels sådana, som i de andra redaktionerna sakna all motsvarighet. Afvikelserna af förra slaget beträffä mest sifferuppgifter och hvarjehanda biomständigheter, som under en långvarig handskriftlig tradition lätteligen förändras. Skiljaktigheterna af senare slaget äro icke synnerligen talrika; huru vida de tillhör det ursprungliga originalet eller icke, är ofta omöjligt att afgöra.

Det nämdes ofvan (sid. VIII), att Jvs. i AM. 510 skiljer sig från de öfriga redaktionerna äfven med afseende på *framställningssättet*. Detta företer nemligen i nämnda text i allmänhet ett mera modernt skaplynne, än i de öfriga redaktionerna, så väl hvad beträffar enskilda ord och vändningar — något som ju till en viss grad kan bero på handskriftens sena nedskrifningstid — som med afseende på sjelfva stilens. Berättelsen är i allmänhet mycket utlagd på bredden; över hufvud råder i framställningen en viss ojemnhet — en naturlig följd af textens öfverarbetade beskaffenhet. Under det att således somliga stycken äro hållna i en jemförelsevis någorlunda god sagostil, lida deremot andra af en betydlig långsläpighet och enformighet. Det senare är särskilt fallet med be-

skrifningen af kampscenerna i Hjörungavág (jfr 77²⁴—78¹⁸, 80^{20—30}, 84^{16—21}, 87^{1—20}), och kännetecknar tydligen dessa stycken, som icke återfinnas i de andra texterna, såsom senare tillkomna och således främmande för den ursprungliga Jvs. ¹.

Hurudan har då den Jvs. varit, som bildat stommen för den i AM. 510 föreliggande bearbetningen, och hvilken ställning intager således AM. 510 till de öfriga redaktionerna?

En jemförelse mellan de olika texterna visar, att AM. 510 så väl med afseende på faktiska utsagor (jfr ofvan sidd. XVIII—XXII), som hvad enskilda uttryck beträffar, öfverensstämmer än med en, än med en annan af de öfriga redaktionerna, utan att man kan bestämdt afgöra, hvilken af dessa ligger den samma närmast. Vidare förtjenar att beaktas, att på en del ställen, der texten i AM. 510 förefaller misstänkt och icke är fullt begriplig utan jemförelse med de öfriga texterna, denna jemförelse måste göras än med den ena, än med den andra af dessa ². Af

¹ Att nämnda stycken blifvit i texten insatta samtidigt med interpolationerna från Fgsk., antydes deraf, att man i de samma finner åtskilliga ställen, som alltför mycket erinra om sistnämnda text, för att likheten skulle kunna vara blott tillfällig.

² Vi påpeka här en del sådana ställen och lempa derigenom äfven ett supplement till noterna under texten, enär utrymmet der icke alltid tillåtit oss att belysa en del dunkla ställen så omständligt, som önskvärdt varit:

7²¹ Jfr noten till detta ställe.

14⁹ væri] Den oregelbundna tempusföljden härrör tydl. deraf, att originalet haft or. obliqua; jfr Fms. XI, 58: "at hann fengi hánum vi skip ok þar með lið, svá at þau væri öll skipuð fullri skipan."

21⁴ binda akkeri fyrir bord] Fms. XI, 66 och Flat. I, 162: "bard," som väl varit det ursprungliga.

24^{7—8} Sveinn konungr lætr pá enn eyðask veizluna ok hit næsta sumar eptir] Detta dunkla ställe förklaras af Fms. XI, 69: "Ok nú lætr konungrinn eyðask þat haust erfisgørðina, ok liðr af sá vetr ok þat sumar."

35⁵ Jfr noten till detta ställe.

dessa förhållanden torde kunna slutas, att AM. 510 är att betrakta som en sjelfständig, med de öfriga texterna sidoordnad, redaktion, hvarvid den omständigheten, att de andra redaktionerna öfver hufvud taget öfverensstämma mera sins emellan än med AM. 510, tyckes häntyda derpå, att de förstnämnda stamma från en gemensam ättling af den ursprungliga sagan (jfr ofvan sid. VIII), under det att AM. 510 leder sin härkomst från en med nämde ättling samordnad.

Den företagna undersökningen af AM 510:s red. har gifvit vid handen, att denna text är en i en jemförelsevis senare tid företagen bearbetning af Jvs., grundad på en äldre, från de andra till vår tid bevarade texterna af-

42¹⁷–¹⁸ Skrifvaren har öfverhoppat något; luckan kan suppleras efter AM. 291 eller Holm., bäst efter den senare; jfr noten till stället.

50³ Jfr noten till detta ställe.

56²⁸ 'nockunniginn kallmannliga'] Orig. har väl haft 'nockurnig mikillmannliga' = Fms. XI, 110.

58¹⁵ (eigi?) munda ek yfir svinnu mína hafa tekit] Orig. har väl haft: "mundu ek sýnu minna hafa af tekit" = Fms. XI, 112, Flat. I, 181.

59¹³ Jfr Fms. XI, 114: "...lx skipa, þeirra er öll sé stór ok vel skipuð..." (= Flat. I, 182). Uttrycket "skipuð" har väl äfven stått i AM. 510:s orig. och vållat felskrifningen.

67¹² Luckan i texten kan utfyllas efter Fms. XI, 123: "strandhögg, ef svá berr at hendi. Ok nu berr svá at, at þeir finna mann einn at máli; så rekr fyrir sér" (Jfr Flat. I, 186).

73⁷ 'formonnum'] Antingen är detta rent af skriffel, eller ock har skrifvaren missförstått sitt orig., som helt visst haft 'fornmonnum' (= Flat. I, 189).

80¹⁵–¹⁸ Þetta veðr ... enn herklæði] Jemförelse med de andra redd. visar, att skrifvaren efter "menn" öfverhoppat något, snarast orden: "máttu varla standask, en menn" (så Holm. 74).

95³–⁵ Þeir hafa nú látit lifit fyrir skömmu, er mér þykkir ekki betra at lífa enn deyja ok eiga eigi meira kosti, enn nú á ek] Detta ställe förefaller oredigt; jemförelse med Flat. I, 199 antyder, att AM. 510:s orig. äfven, i st. f. de kursiverade orden, haft: "at mér þykkir lítit í veitt at lífa lengr"

96²⁰ och 98¹⁴ Jfr noterna till dessa ställen.

vikande, redaktion af. sagan, jemte hvilkén bearbetaren anlitat flere andra källor. Ur dessa senare har han uppagit flertalet af de i dem förekommande, för hans original främmande uppgifter, hvilka han på lämpliga ställen inflickat i detta. Tydligt framstår emellertid, att han härvid gått till väga helt och hållet mekaniskt och utan kritisk noggrannhet, — hvartill han väl för öfrigt saknat tillräckliga förutsättningar.

Det intresse, AM. 510:s red. eger för forskaren, är således öfvervägande literatur- och kulturhistoriskt; men i detta afseende är denna text af stort värde. Den visar nemligen, huru som, sedan den isländska historieskrifningens klassiska period var förbi, det historiska samlarenitet länge fortlefde på Island. På sitt sätt utgör denna text ett prof på den efterblomstring inom den isländska historieskrifningen, som frambragte sådana verk som t. ex. den större sagan om Olof Tryggvesson. Likasom denna saga tillkommit genom sträfvandet att på ett ställe samla allt, hvad man på författarens tid visste om nämde konung och hans samtida, så har bearbetaren af Jvs. i AM. 510 — om ock med vida mindre skicklighet och framgång — sökt att sammanföra, hvad för honom tillgängliga källor meddelat om Jomsvikingarne. Äfven en annan synpunkt, än begäret att samla, tyckes emellertid hafva varit bestämmande vid hans arbete: önskan att göra berättelsen fängslande för läsaren. I sträfvandet härefter går AM. 510 vida längre än de andra redaktionerna¹.

¹ Att AM. 510:s red. äfven i en något senare tid varit populär på Island, antydes möjlichen deraf, att de Jómsvíkinga rímur, som finnas bevarade i Cod. AM. chart. 607, 4:to, grunda sig på just denna red. Nämnda rímur, till antalet 9, äro enligt den i handskriften förekommande överskriften diktade af "Staðarhrauns-Jón (enligt G. ÞORLÁKSSONS mening = presten JÓN JÓNSSON i Staðarhraun, † 1653 vid 113 års ålder) och behandla efter en kort inledning Jomsv:nes historia fr. o. m. Jomsborgs anläggning t. o. m. Vagns och hans mäns tillfängatagande (motsv. sidd. 27¹¹—91⁹ här nedan). Då berättelsen slutar något tvärt, tyckes det, som om samlingen icke vore fullständig i handskriften.

II.

Cod. AM. 510, 4:to består i sitt närvarande skick af 96¹ i skinnbeklädda träpermar inbundna pergamentsblad, af hvilka de flesta hålla ungefär 19 centimeter i höjd och 13,⁵ i bredd; många blad äro dock — och hafva redan från början varit — betydligt mindre. Radernas antal uppgår i allmänhet till 34 à 35 på hvarje sida; på en del sidor, der stilens är något gröfre, finner man dock ett mindre antal rader.

Huru vida hela boken är nedskrifven af en och samma person, är svårt att med full säkerhet afgöra. Dock göra bl. 8b—38b intrycket af att vara skrifna af en annan hand, än bokens öfriga delar, så vidt icke skriftdragens olikhet kan anses härröra af skrifmaterialens olika beskaffenhet. De ortografiska förhållandena gifva ingen säker ledning för bedömande af denna fråga, ty de förete i bokens olika delar icke större skiljaktigheter, än som kunna bero på inflytelser af de olika original, som för de särskilda sagorna förelegat skrifvaren.

Handskriftens ortografi företer intet särskilt egenomligt², utan är öfver hufvud taget den samma, som man plägar finna i handskrifter från sista delen af 15:de årh. Äldre kan boken svårlijgen vara, men må hända är den ännu yngre³.

¹ Icke 95, såsom det uppgifves i GERINGS upplaga af Finnboga saga (Halle 1879), sid. xix.

²) Att påpekas förtjenar dock måhända det stundom förekommande bruket af 'ei' för normalt 'é' (jfr här nedan: heit 3⁶, 7¹, 17¹³, 30²⁵; leit 6¹⁶; heidan 6¹⁸) samt af 'æ' för 'a' (så: sækir 39²⁷, 43¹⁵; alfiære 67¹⁸; dæginn 76¹⁹, 80¹⁰, 80¹⁷).

³) Så torde förhållandet vara, derest den af G. ÞORLÁKSSON (jfr GERINGS uppl. af Finnboga saga, sid. xx, noten) uttalade hypotesen är riktig, att neml. AM. 510, 4:to är autograf af Biskop Jón Arason (f. 1484 † 1550). Om så är — och det finnes ju skäl, som tala derför — så måste handskriftens nedskrifningstid förläggas till början af

Rörande bokens tidigare egare gör Arne Magnusson i sin egenhändiga handskriftskatalog (AM. 435a, 4:to) följande anteckning: — "Bokina hefi eg feingid af Mag. Jone Thorkelssyne, en hann af Ingibjorgu Palsdottur a Eyri i Seidisfirdi."

Handskriften innehåller följande, till större delen i den samma fullständigt bevarade, sagor:

- I. Viglundar saga, bl. 1—8a; efter bl. 3 fattas 2 blad ¹.
- II. Herrauðs saga ok Bósa, bl. 8b—21a¹⁹; fullständig ².
- III. Jarlmanns saga ok Hermanns, bl. 21a²⁰—32b¹⁴; efter bl. 27 fattas något (troligen blott 1 blad) ³.
- IV. Þorsteins saga bœjarmagns, bl. 32b¹⁵—38b²⁹; fullständig ⁴.
- V. Jómsvíkinga saga, bl. 38b³⁰—67a²⁴; fullständig, med undantag deraf, att ett stycke är bortrifvet af bl. 39 (jfr nedan) ⁵.

---

16 årh., eller kanske än nogare till detta århundrades andra årtionde, eftersom Jón Arason temligen sén (omkr. 1508) började studera (jfr Biskupa s. II, 317) och väl knappast kan antagas hafva sysselsatt sig med sagors afskrivande, sedan han (1522) blef biskop.

¹ AM. 510 är lagd till grund för G. VIGFUSSONS upplaga af Viglundar saga (i Nord. Oldskrifter xxvii, Kbhn 1860).

² Vid sagans utgivande i Fornaldar sögur III, 191—234 äro varia ter tagna ur denna text.

³ Outgiven.

⁴ Denna text är lagd till grund vid sagans utgivande i Fms. III, 175—98.

⁵ Vid Jvs.'s utgivande i Fms. XI, 1—162, äro ett mindre antal varianter samt alla visor, som AM. 510 har utöfver de öfriga red. af sagan, i noterna under texten upptagna ur nämnda handskrift. Ett litet stycke ur den samma (bl. 52a³⁴—b⁶ = sid. 54¹⁹—28 här nedan) finnes aftryckt i inledn. till GJESSINGS upplaga af Arngrims lat. öfs. af Jvs. sidd. 1 f. — De i BARTHOLINS "Antiquitates Danicæ" (Hafniae 1689) på flere ställen (sidd. 63, 228 ff., 470 m. fl.) förekommande utdrag ur AM. 510:s red. tyckas deremot ej vara tagna direkte från membranen, utan från någon afskrift, som på ett par

- VI. Finnboga saga hins ramma, bl. 67a²⁵—88b²⁷¹;
fullständig ².
- VII. Drauma-Jóns saga, bl. 88b²⁸—92b²⁵; fullständig ³.
- VIII. Fridþjófs saga hins frækna, bl. 92b²⁶—96a;
fullständig ⁴.

AM. 510:s red. af Jvs. föreligger äfven i följande,
från nämnda membran stammande, pappershåndskrifter:

Cod. AM. 13, fol., skrifven af Jón Erlendsson († 1673).
På första permens baksida har Arne Magnusson gjort följande anteckning: "Jomsvikingasaga ur bok Þorbjargar Vigfussdottur fra S:ra Þorde Jonssyne a Stadarstad."

*Cod. AM. 288, 4:to*⁵. På främre permens baksida har Arne Magnusson bl. a. antecknat: "Pessi Jomsvikingasaga er skrifud af Jone Hakonarsyne epter pappirsexemplar in 4:to, sem eg a minum ungum dogum sa hja Gudmundi Bjornssyne i Hrafney." Vidare säger Arne sig hafva jemfört denna handskrift med "bok S:ra Þordar Jonssonar" (= AM. 13 fol.), hvars varianter också finnas i AM. 288 antecknade i marginalen.

*Cod. AM. 289, 4:to*⁶. En afskrift af denna bok finnes i *Cod. reg. Havn. 1200 fol.* (Ny kongel. Saml.).

---

ställen beriktigats efter Flateyjarbók. — Om den Adlerstam-Hammarsköldska upplagans text jfr nedan.

¹ Icke bl. 66—88, såsom GERING (anf. st.) uppgifver.

² Denna text är begagnad för variantapparaten i så väl WERLAUFFS upplaga af sagan (Kbhvn 1812), som — med stor noggranhet — i GERINGS upplaga (Halle 1879).

³ Outgifven.

⁴ Efter denna text är sagan aftryckt i Fornaldar sögur II, 488—503.

⁵ I Fms. XI äro varianter till Tind Hallkelssons visor upp-tagna ur AM. 288.

⁶ På denna och föregående hds. grundar sig den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jvs. (Sthm 1815). Denna i visst afseende ganska märkvärdiga bok har tillkommit på följande sätt: En person vid namn JACOB IXEL (tydlig den bekante "Pagehof-mästaren," som blef förvisad från Sverige 1756; jfr MALMSTRÖM,

Cod. AM. 290, 4:to. En afskrift af denna bok finnes i *Cod. reg. Havn. 1199 fol.* (Ny kongel. Saml.).

Cod. AM. 293, 4:to, fragment, slutande med orden ”ok var kallaðr Þorkell” (sid. 31²⁴ här nedan), och skrifvet af Arne Magnusson, som på första sidan gjort denna anteckning: ”Hæ chartæ frivolæ sunt et nullius auctoritatis.”

En jemförelse mellan AM. 510 och de 5 AM. páppershandskrifterna gifver vid handen, *att de senare alla härstamma från membranen*, hvilket framgår dels deraf, att i denna förekommande fel återfinnas i páppershandskrifterna (oförändrade eller synbarligen af skrifvaren rättade), dels deraf, att dessa senare afvika mera från membranen på ställen, der den samma är mera svårläst. — Den lakun, som i början af Jvs. (jfr ofvan) förefinnes i membranen, förekommer ej i afskrifterna, hvilkas text på detta ställe är fortlöpande: vid jemförelse med membranen finner man

---

Sveriges historia under Frihetstiden, VI, 233) tog år 1757 i København en afskrift af AM. 288, 4:to, hvilken han jemförde med AM. 289, 4:to. Ixels afskrift råkade sedan i händerna på en varm fornväln, kommersrådet M. ADLERSTAM († 1803), som översatte texten på svenska samt tillfogade Jvs.’s ”första afdelning” efter Cod. Holm. chart. 85 fol. (jfr ofvan sid. IX not. 1); dess utom tyckes A. hafva i den Ixel’ska texten insatt enstaka ord och meningar efter Skálholtsupplagan af Ol. Tr. s., (vid sidan af hvilken han måhända äfven begagnat nyssnämde Cod. 85 fol.). Det hela renskref han i en ytterst elegant codex (= Cod. Holm. chart. 55, 4:to). Den af A. redigerade texten blef efter dennes död utgifven af den mångfrestande LORENZO HAMMARSKÖLD, som vid utgifvandet jemförde Adlerstams text med Cod. Holm. membr. 7, 4:to och tvenne afskrifter af denna (tydl. Codd. Holm. chartt. 17 och 86 fol.), med ledning af hvilka hdss. han ”förbättrade” texten på ett sätt, hvorom man får en föreställning genom att genomläsa de anmärkningar, han bifogar i slutet af upplagan. — Dä dennas text således uppkommit genom godtycklig sammanstöpning af åtskilliga handskrifters läsarter och dess utom på grund af utgifvarnes b:istande insigter (man läse t. ex. de af Adlerstam författade kostliga kapitelöverskrifterna!) hvimlar af de gröfsta språk- och tryckfel, är den samma naturligtvis så godt som obrukbar. (Jfr RASKS recension i Sv. Literaturtidning, 1817, n:o 14).

emellertid, att läkunen blifvit i afskrifterna på fri hand utfyld, och att således *dessa tagits först sedan membranen redan var stympad*. Så väl af den omständigheten, att nämnda utfyllning är nästan ord för ord den samma i alla afskrifterna, som ock deraf, att dessa förete större öfverensstämmelser sinsemellan än med membranen, följer, *att de icke alla kunna vara tagna direkte från denna*, utan att antingen en af dem (i så fall AM. 13 fol., som står membranen närmast) bildar en mellanled mellan membranen och de öfriga, eller ock alla pappershandskrifterna stamma från en numera förlorad afskrift af membranen.

På grund af ofvanstående förhållanden har jag naturligtvis vid textens redigerande lemnat pappershandskrifterna utan afseende¹.

Vid textens utgivande har jag ansett lämpligast att återgifva den samma diplomatariskt, dock med vissa inskränkningar, som dels betingas af typografiska förhållanden, dels åsyfta att göra texten mera njutbar för läsaren. Detta förfaringssätt synes mig vid denna handskrifts utgivande vara det enda lämpliga. Normalisering efter den vanliga metoden — d. v. s. efter mönstret af gamla handskrifter — kunde svårlijgen komma i fråga vid utgivandet af en text, som med afseende på så väl språkformer som uttryckssätt företer en så modern pregel, som denna. En annan utväg hade varit att företaga en normalisering, grundad på handskriftens egen och med den samma sam-

¹ Jag har mera omständligt behandlat frågan om pappershandskrifterna, enär så väl utg. af Fms. XI. som GJESSING (anf. arb. sid. I) tyckes hafva ansett möjligt, att de kunna ega sjelfständigt värde. Visserligen företer AM. 288 i en visa (81³²—82⁶ här nedan) vida bättre läsarter än AM. 510 (jfr Fms XI, 137), men detta beror tydligent derpå, att AM. 288:s skrifvare känt nämnda visa från annat håll (från någon handskrift af Héimskringla?); i öfriga visor äro AM. 288:s läsarter sämre än membranens och tyckas hafva uppkommit genom ytterligare förvriddning af dessa.

tida handskrifters ortografi; men denna metod har synts mig olämplig på grund af den stora svårigheten att uppställa regler för en dylik normalisering, vid hvilken föröfritt godtycket alltid skulle fått ett stort spelrum.

De afvikelser från membranens skrifsätt, hvilka jag ur ofvan angifna synpunkter vid textens återgivande i tryck vidtagit, äro hufvudsakligen följande:

1) *Alla förkortningar hafva blifvit upplösta*, hvarvid dock handskriftens beteckningssätt angivits i noterna, så ofta mera än ett upplösningssätt varit tänkbart.

Vid förkortningarnas upplösning har jag ständse sökt taga hänsyn till i hds. förekommande fullt utskrifna former. I några fall, då sådana ej i hds. påträffats eller på grund af sitt vacklande skrifsätt ej erbjudit tillräckliga kriterier, har jag använt de former, som synts mig mest öfverensstämma med den eljest i hds. rådande ortografien.

Tecknet ⁷ har jag — i de fall, då det ej betyder blott 'r', såsom i er, eru m. fl. ord — återgivit med 'er', så väl i ändelser, der denna bokstafsförbindelse i hds. är vida vanligare än det blott sparsamt förekommande '-ir', som ock vanligen i stamstafvelser. Dock har jag stundom på grund af de utskrifna formerna funnit mig föranläten att på annat sätt återgivva detta tecken, neml. dels med 'ior', i former af verbet *giora* och det deraf härledda adjektivet; dels med 'ær' i *uæri* o. d. ord; dels med 'ier' på alla stället, der den normaliserade ortografien fordrat 'ér' ¹.

Tecknet ² har jag öfver allt återgivit med 'ur', utom i orden *fyr*, *fyrst*, *kyrt*, *spyrr*, hvilka, då de förekomma oförkortade, alltid förete detta skrifsätt.

Tecknet ^ω betyder alltid 'ra', utom i *pessarar* 30²⁶, *bardaga* 70²⁵. I *hardaz* 21⁷ kan upplösningen vara tvifvelaktig (*hradaz?*).

I likhet med andra yngre hdss. iakttager AM. 510 ingen bestämd skilnad mellan enkla och dubbelskrifna

¹ Normalt 'ér' betecknas i Jvs. blott 12 gången med 'er', men deremot omkr. 280 gånger med 'ier' eller ¹⁷.

konsonanter. Det har därföre i de fall, der en upplöst förkortning gifvit en vokal med efterföljande konsonant, stundom varit svårt att afgöra, huruvida denna senare bort återgifvas enkel eller dubbel. Rörande det förfaringsätt, jag härvid följt, anser jag mig böra meddela följande:

Då hds. i öfverensstämmelse med nyisländska uttalet (om ock icke skrifsättet, jfr GISLASON, Oldn. Forml. sid. 33) oftast (i inemot 60 fall af omkring 75) i substantivens nsgf. best. form, i adjektivens asgm. obest. form samt i adverb på -an har dubbelt 'n' (vanl. betecknadt in), så har jag på dylika ställen, ävensom — i analogi dermed, om ock mera godtyckligt — i femininer på -an (så 55²⁵, 79³⁵, 99³ m. fl. st.) alltid återgifvit "n" med -ann¹. Likaledes har jag i öfverensstämmelse med hds.'s bruk, skrifvit dubbelt 'n' i gplf. best. form af substantiven (så t. ex. hefndanna 6²⁹), ävensom vid upplösandet af mⁿ (=mann), hⁿ eller hn (=hann), þⁿ (=þann).

Vidare har jag äfven skrifvit dubbel konsonant på en del ställen, der — på grund af utskrifna former synts mig böra återgifvas med 'ck' (med föreg. vokal) nemligen i orden nockur², pickia³, feck, geck.

I alla andra fall, der en upplöst förkortning gifvit en vokal med följande konsonant, har jag skrifvit den senare enkel, och tror mig dermed hafva kommit närmast hds.'s bruk och tidens uttal⁴. —

¹ Måhända hade jag på sådana ställen äfven bort återgivit hds.'s -ā med -ann i st. f. med -an, ävensom -i med -inn (jfr GISLASON, anf. st.) i st. f. med -in.

² Pron. nökkurr skrifves n^{eur} o. s. v. (28 ggr) eller n^{er} o. s. v. (11 ggr); utskrifvet förekommer nockur o. s. v. 14 ggr; blott en gång (nockrer 62¹⁷) förekommer en utskriften form utan 'u'.

³ Former af verbet þykkja förkortas i hds. vanligen þcia o. s. 'v.', hvilket återgives med pickia o. s. v. (så utskrifvet på 20 ställen, men blott 3 ggr [12²², 41²⁵, 100⁶] med enkelt k).

⁴ Särskilt märkes, att normalt 'rr' i hds. oftast — isht i slutljudet, men ofta äfven i midljudet, (t. ex. pessarar 7²⁰, 98¹³, annara

I orden ok, ek, mik, þik, sik, mjök är 'k' i hds. mycket ofta uppmjukadt till 'g', om ock detta senare ej förekommer fullt så ofta, som det förra¹. Då väl emellertid det öfvervägande bruket af 'k' ej kan anses hafva berott på skrifvarens uttal, utan snarare torde härröra deraf, att denne varit böjd för att arkaisera eller låtit sig påverka af föreliggande äldre originals ortografi, och då 'g' i de ifrågavarande orden ju är det i hdss. från denna tid vanligaste skrifsättet, så har jag återgivit tecknet z samt förkortningarna e^e, m^e, þ^e, s^e med resp. og, eg, mig, (miog 43¹¹), þig, sig.

Adv. svá skrifves omvexlande so och suo; vanligen förkortas det s^o, som jag upplöst so, hvilken form dels är den oftast (ungefär dubbelt så ofta som suo) förekommande, dels torde öfverensstämma med tidens uttal.

fⁱ har jag upplöst firer, ty fir⁷ förekommer 4 gånger (fyr⁷ blott en gång).

eⁱ har jag återgivit med eigi², ty så skrifves 92²² (eige 78⁹), och 54¹¹ förekommer samma beteckning för 3 sg. pr. konj. af eiga.

eⁱ har jag återgivit med eda (så utskrifvet 11³⁴, 63³¹, 93²⁷; edur blott 34³⁰). — e² betyder naturligtvis edur.

Prep. við skrifves u^d (= vid, blott 2 gånger), u^t, v^t (= vit) samt oftast uⁱ, vⁱ, som jag alltid upplöst uit, hvilket skrifsätt i fullt utskrifna former förekommer ungefär 3 gånger så ofta som uid.

hⁱ har jag efter omständigheterna upplöst hefi 95¹⁰, hafi 44¹⁷, 54²³, 54²⁵, 54²⁶; hafdi 55¹.

55⁴, nockurar 13³), — skrifves enkelt (såsom i nyisländskan, jfr GISLASON, Oldn. Forml. sid. 33), hvarför upplösningarna fer, annar, annara o. s. v. torde vara de enda riktiga.

¹ Sålunda träffar man i Jvs.: 36 ok mot 19 og, 34 ek mot 12 eg, 2 þik mot lika många þig; deremot skrifves alltid sig och miog.

² 33¹² är dock denna upplösningens riktighet tvifvelaktig; jfr noten till detta ställe.

u° har återgivits med uoru, som finnes utskrifvet på flera ställen.

h° återgives af samma skäl med hun.

Adj. mikill (vanligen förkortadt m^{ell} o. s. v.) skrifver jag, i enlighet med hds.'s bruk, i osammandragna former mik- (så hds. 3 ggr; mick- 2 ggr), i sammandragna myk- (så hds. 4 ggr; myck- 2 ggr).

1 sg. och 1 pl. ind. refl. form ändas i utskrifna former på -unz (så inom Jvs. 8²⁹, 24¹, 72¹¹); i enlighet härför har jag i dylika former ständse upplöst förkortningen -ūz till -unz.

mli, ml̄ti, ml̄t har jag återgivit med mællti, mællt, eftersom 'l' framför dental i hds. oftast fördubblas (på omkr. 180 ställen af inemot 210); dess utom har hds. mællt 44⁸, 50³¹ samt på flera ställen utom Jvs. så väl mællti som mællt (men dock mælte 60¹).

Af samma skäl upplöser jag sk̄t, sk̄tu, sk̄di etc. till resp. skallt, skalltu, skylldi etc.

þra, þrar, þri (aldrig utskifvet i Jvs., men på ett ställe i Jarlmanns saga ok Hermanns läses þeirre) har återgivits med þeirra etc.

kgr, kg² har upplösts kongr, kongur; i Jvs. förekommer ordet ej utskrifvet, men på ett ställe i Fridþjófs saga skrifves kongar.

Vid upplösning af ggr och liknande förkortningar har jag i öfverensstämmelse med hds.'s skrifsätt begagnat diftongen 'ei' (ej 'e').

ora har jag upplöst oruzta med anledning af skrifsättet 65²⁰.

ld har jag öfver allt återgivit med land (icke lond)¹.

Nom. propria samt ordet jarl m. fl. betecknas vid oftare upprepning vanligen med blotta begynnelsebokstäverna. Med stöd af utskrifna former och analogia ortografiska förhållanden har jag skrifvit:

¹ 37⁹ förekommer visserligen Siolanda, men häraf kan ej slutas, att pluralis öfverallt bort användas, ty 31¹⁷ läses Sialandi.

Nom. Haralldur, gen. Harallz¹.

Nom. Palner², öfriga kasus Palna³.

Nom. Sueinn⁴, gen. Sueins, dat. Sueini, ack. Sueinn⁵.

Nom. och ack. sing. iarll⁶, gen. iarls⁷, dat. iarlli.

Då ordet jarl varit betecknad med blotta begynnelsebokstafven, har jag, måhända något godtyckligt, alltid återgivit det samma i obestämd form⁸.

I namnen Biorn och Vagn (likasom i allmänhet, då 'n' i slutljudet följer på konsonant) vacklar hds.'s bruk mellan dubbelt och enkelt 'n'; jag har vid förkortningars upplösning städse använt det senare skrifsättet.

Namnet Hákon skrifves i hds. omväxlande med '-k-' oeh '-c-'; oftast förkortas det Hac.', Hc', som jag upplöst Hacon.

m.' har öfver allt återgivits med mællti, ku.' med kuat, så vida icke annorlunda anmärkes.

f. såsom beteckning för anföringsord har jag städse upplöst seger, utom på ett par i noterna anfördta ställen, der sammanhanget fordrat annat upplösningssätt.

2) *Olika former af samma bokstaf hafva återgivits med ett och samma tecken; sålunda 'r', 'i' och 'r' = 'r', 'i' och 'j' = 'i', 'u' och 'v' (hvilka begagnas utan all åtskilnad i betydelsen och stundom äro svåra att särskilja) = 'u'; tecknet 'a' har dock bibehållits, enär det i vår text endast förekommer som tecken för normalt 'á' (omväxlande med 'a'). — I sammanhang härmed anmärkes,*

¹ Så hds. 4 ggr, Haraldz 1 gång.

² Så hds. 1⁵, 1²⁰.

³ Så hds. 1¹².

⁴ Så hds. 15 ggr; Suein 3 ggr, deraf 2 ggr Sueī (= Sueinn).

⁵ Så hds. 3 ggr, Sueinn blott 11²⁴.

⁶ Så hds. 7 ggr; iarll 1, iall 2 ggr.

⁷ Så hds. 4 ggr; iarlls, iarllz, iallz hvardera 1 gång.

⁸ Om man bortser från visorna, så finner man inom Jvs. på sådana ställen, der lika så väl bestämd som obestämd form af detta ord varit tänkbar, den förra utskrifven 63²⁶, 79³³, 91², den senare 34³¹ och 62³³ (första stället).

att de accenter, som stundom förekomma i hds., icke återgifvits i aftrycket¹.

Då 'u' (v) och 'i' (j) i hds. finnas använda som sifferor, har jag emellertid af lätt begripliga skäl bibehållit så väl skilnaden mellan 'u' och 'v', 'i' och 'j', som ock de öfver 'i' (j) möjligen befintliga accenter.

3) *Skiljetecken och stora begynnelsebokstäfver hafva införts i enlighet med nyare språkbruk*, hvarjemte jag (med bihållande af hds.'s indelning i kapitel, hvilka jag försett med ordningsnummer), efter innehållet afdelat texten i mindre stycken, hvarigenom läsningen underlättas och översigtligheten ökas.

I sammanhang härmed bör jag nämna, att jag på ställen, der de olika delarne af sammansatta ord i hds. förekomma skrifna åtskils, i aftrycket förbundit dem genom bindestreck², derest det normaliseraade skrifsättet³ fordrat sammanskrifning.

4) *Uppenbara fel hafva rättats*, dock städse med anförande i noten af hds.'s läsart. Derjemte hafva uteglömda ord och bokstäfver tillsatts inom ( ) och utplånade eller bortrifna dylika inom [ ] (jfr nedan sid. 2). Vid dessa rättelser har jag dock ansett mig böra gå till väga med stor försiktighet, enär det ofta varit svårt att afgöra, huru vida fel verkligen förelegat⁴, eller icke snarare hds.'s läsart

¹ Med undantag af de ofta förekommande, ur språklig synpunkt betydelselösa, accenterna öfver 'i' och 'j' och de föga viktigare accenterna öfver 'aa', träffar man inom den här utgifna texten accenter blott på följande ställen: áhyggja (2 accenter) 64⁵, sár (2 d:o) 70¹¹, dán (2 d:o) 71¹⁰, skálld 72⁵, hált 97¹¹, Norégr 57¹¹, 57²⁰, mést 64²⁰, ferdénn 58²⁸, hiét 65¹¹, allfiæré 67¹⁸, spiotét 69¹⁰. Skrifsättet spiotét, ferdénn, allfiæré har helt visst uppkommit derigenom, att skrifvaren tyckt sig hafva skrifvit spiotit etc.

² Derest i aftrycket sammansättningsdelarne kommit att stå på olika rader, hafva dubbla bindestreck (-|-) användts.

³ Ur "normal synpunkt" oriktig sammanskrifning (af preposition med dess kasus) förekommer i hds. blott på några få ställen, hvarest jag utan vidare åtskilt orden.

⁴ Sålunda förefinnas måhända fel äfven på följande ställen,

härrört från skrifvarens uttal¹ eller från ett nyare språkbruk², hvarpå denna text erbjuder många exempel. På en del ställen, som förefallit mig misstänkta, men hvarest rättelse ej synts mig ovilleklig nödvändig, har jag för den skull åtnöjt mig med att i noten anmärka förhållandet. — Äfven har jag i noterna anfört alla af skrifvaren sjelf gjorda rättelser.

Vid aftryckandet af de i texten förekommande *visor* har jag ansett ett noggrannare återgivande af hds. vara af nöden, hvarföre jag icke vidtagit andra afvikeler från den samma än förkortningarnas upplösning och angifyande med kursiv stil hvarjemte jag afdelat stroferna i rader med ledning af de (i aftrycket ej återgifna) punkter, som i hds. angifva slutet af hvarje vísuord.

De i texten befintliga visornas kritiska och exegetiska behandling ingår icke i planen för denna skrift. Jag har emellertid sökt att af de samma åstadkomma ett så troget aftryck, som det varit mig möjligt, och

hvarest jag dock icke ansett mig böra företaga ändring: 14²⁴, 27²⁰, 28⁵, 28¹⁶, 42²², 44¹, 53²², 55², 55²² (orden "so at ei sie herr min epter i Einglandi" äro här helt visst origtigt inkomna i texten), 56²⁰ (samma förhållande tyckes här ega rum med orden "hann medann"), 64²⁶, 65¹⁰, 69³, 76², 79¹³ m. fl. st.

¹ Så är väl förhållandet med silgdi 14², teingls 75⁷, 84²⁹, Vinland 27²³ m. fl. st., harlda 84¹⁶, måhända äfven med sumarins 10¹⁴ (jfr Hervarar saga, ed. BUGGE [Kristiania 1873] sid. 314²⁷), daul 25¹⁶ (jfr CEDERSCHIÖLD, Bandamannasaga [Lund 1874] sid. XII), hofdinga 7²⁷, streinga 56¹⁷, kveik a 29¹⁰, þickaz 18²¹, 24¹, skilaz 15⁹, gauga 17⁷ m. fl.

² Förutom en del andra nyare former som sporadiskt förekomma redan i äldre hdss., finner man i AM. 510 följande, som tyckas värla att särskilt påpekas: Asg. af maskulina -jastammar är stundom = nsg. (så 37¹¹); kompar. mask. af adjektiven har stundom kas. obl. i sing. = nsg. (så 7²⁸, 30⁹, 43³ m. fl. st.); 1 pl. pr. konj. ändas ofta på -um, samt plur. af pret. konj. på -um, -ut, -u (stundom är dock svårt att veta, om ind. eller

hoppas att derigenom hafva gifvit textkritiken ett något säkrare underlag, än som erbjudes genom den i Fms. XI lemnade normaliserade texten¹.

---

konj. åsyftas); 1 sg. och 1 pl. ind. refl. form ändas på -unz (jfr ofvan sid. XXXIV); stundom träffar man former som hofdingie, uilie, sitie, leggie o. s. v. för hofdingi etc.; eirn f. einn förekommer 90⁴, 95¹¹; þui f. hui, ofta; siert som 2 sg. pr. konj. af vera, ofta; giordur (part. pret. af giora) 21² o. s. v. — Relativpartikeln är ofta utelemnad, (stundom väl rent af uteglömd), jfr 15³, 18¹, 23²⁶, 27²⁷, 31¹⁹, 37²⁵, 50² m. fl. st. Äfven personliga och demonstrativa pronominer utelemnas jemförelsevis ofta.

¹ Förutom åtskilliga genom den något godtyckliga normaliseringen föraledda oegentligheter innehåller nämnda text äfven följande uppenbara fel: I st. f. 'odur' 69²⁵ har Fms. XI: áðr; f. 'utann' 69²⁷: utar; f. 'jdrunzt' 72¹¹: yðrunst; f. 'drept' 72²⁷: drepr; f. 'uandar' (?) 74¹²: vardar; f. 'nidur' 82⁴: viðr; f. 'ædra' 82⁸: æðru; f. 'næte' (?) 82¹⁰: nære; f. 'uirdri' 82¹⁹: víðri; f. 'gundlar' 83¹⁰: Göndlar; f. 'nunnar' 83¹⁴: minnar; f. 'veggurs' (?) 83²⁴: veggs; f. 'bauga' 85²⁹: baugz; f. 'prytt' 85³¹: þreytt; f. 'fiarre' 86²: firri; 86²¹. har hds. tydligt 'nu' (icke 'aa', jfr Fms. XI, 141, not. 5); f. 'þiðnguar' 87²⁸ har Fms. XI: þróngvar; f. 'dauru' 87³¹: dörrinn.

JÓMSVÍKINGA SAGA.

Siffror inne i texten, åtföljda af bokstäfver samt om-
slutna af klammer, hänvisa till motsvarande blad och blad-
sida i Cod. AM. 510, 4:to (= *hds.*).

Siffror i ytter marginalen hänvisa till motsvarande sidor i
den Adlerstam-Hämmarsköldksa upplagan af Jómsvikingasaga
(Sthm 1815).

- ( ) omgivver af skrifvaren utelemnade ord och bokstäfver, som af
utgifvaren blifvit i texten insatta.
  - [ ] omgivver i texten de utfyllningar, som med någorlunda säker-
het kunnat göras på ställen, hvarest handskriften är stympad
eller skriften utplånat.
  - [ ] i början af en not motsvaras af ett liknande tecken uppe i
texten och utmärker, att noten har afseende på alla de ord,
som i texten stå mellan tecknet och notsiffran.
-

I.

Madur er nefndur Toki¹; hann uar i Danmork i 26 hieradi þui, er æ Fione hiet. Toki uar rikur madur og mikill firer sier; Þoruaur het kona hans. Toki atte sier .íj. sonu, þa er nefnder eru; Aki het enn elzti son hans; Palner het annar, sa er honum uar næstur at alldre; [39 a] enn yngzti heit² Fiolner, hann uar frillusón. Toki, fader þeirra, uar þa gamall madur, er þetta uar tidinda.

Þat uar eitt haust, at Toki tok sott og andadiz ur 10 sottenne. Eigi lidu langar stunder fra andlati Toka, adur Þoruaur tok sott og andatz ur, og bar þa alla erfd under þa Aka og Palna³; toku þeir allt fe epter fodur sinn og modur sina. Ok er so uar komit, spurdi Fiolner brædur sina, huad þeir ætludu honum af arfinum og fe 15 þui, er fader þeirra hafdi att; þuiat þat uar mikill audur, 27 er þeir brædur erfdú, bædi i londum og lausa-fe. Þeir brædur saugduz mundu midla honum þridiung af lausa-fe, en ecki af londum; enn Fiolner mællti til þridiungs⁴ [allz] fiar, so sem hann væri arfgeingr; enn þeir Aki og Palner saugduz eigi mundu midla [honum meira,] en so

¹ Af skrifvaren ändradt från Aki. ² Så (= hét) här och på flera ställen i det följande. ³ Så. ⁴ En del af bladet är härefter bortrifven, hvarigenom alla de följande raderna till handskriftssidans slut blifvit stypade. Endast sådana utfyllningar är i texten upptagna, till hvilka man med någorlunda säkerhet kan sluta af sammanhanget eller med ledning af de andra redaktionerna af sagan (företrädesvis Cod. AM. 291, 4:o och Flatöboken). Då utfyllning efter denna grundsats ej varit möjlig, beteckna i texten insatta punkter det antal bokstäfver, som — förkortningarna oberäknade — ungefär kunna antagas hafta fått plats på de felande stället.

sem þeir hofdu bodit. Enn Fiolner let sier þat illa lika, er hann hefdi ¹ eigi ía.....² uit þa ³ brædur sina, og ⁴ kuezt þat ætla, at hann skyldi nökkt sinn uera á moti [þein]. Og fer hann] á burt med þessum fiar-hlutum uit so buit; og for haun, þangat til er hann kom á fund ⁵ [Harallz kongs] Gormssonar, og giordiz Fiolner honum handgeingenn; hann uar radgjafi kongs. [Uar Fiolner uitur madur, radugur] og illgiarn, enn kongr uar eigi diupsettur. Þat er sagt, at þegar Fio[lner].....⁴ Haralldi kongi, at hann rægdi brædur sina uit kong. ¹⁰

Þenna tima uar eing[inn madur sa i Danmork, at] meire hofdingie væri en Aki Tokason, þegar Haralldur kongur .....⁵ meira tignar-nafn. Aki uar i uiking huert sumar og heri[adi] .....[og hafdi iafnann] sigur, þar sem hann bardiz, og honum uard gott ¹⁵ til fiar og mannuirding[ar] .....⁶ uetrum og iafnann huers-dagliga fiolmenne mikit og helt ⁷ .....⁸ Aki uar uitur madur og uingodur; hann uar so uinsæll, at hann atti uin ⁸ um .....⁹ sottu og marger menn á ualld Aka, er kongur þotti ²⁰ hardur. Fiolner .....⁹ Aki uar so frægur¹⁰ og uinsæll.

Þat er sagt, at Haralldur kongur og Fi[olner].....¹⁰ væri mester i landinu, þegar kongur leid. Kongur seger, at honum le[iz so, sem Aki væri hinn me]ste ²⁵ hofdingie. Fiolner seger: "Bratt skalltu reyna uingann hans til yduar, þo ..... eg em yduar madur nu og skylldur at segia ydur þat, er uardar ydru

¹ e otydligt. ² Möjligent har här stått: iafnmikinn hlut ³ I margin. ⁴ Det felunde troligen: uard handgeingenn ⁵ Det felande möjl.: leid, þuiat kongur atti (?) ⁶ Det felande kanske: sat hann heima i Danmork aa, i hvilket fall hafdi fär anses vara uteglömdt framför det följande iafnann ⁷ Det bortrifna kan t. ex. hafva varit: hann sinum monnum uel og uirduliga ⁸ Otydligt. ⁹ Det felande torde ungefär hafva varit: undi uit it uesta, er ¹⁰ Här saknas trol.: ræddu um med sier, huerer menn er (ell. ngt liknande).

riki .....¹ at Áki dregur lid mikit under
sig, þuiat hann lætur menn sætta² til þess .....
[Seger Fiolner, at] Haralldur mundi eigi leingi kongur
uera yfer Danmark, ef hann leti Aka .....
⁵ ...³ þier [uitit eigi hans uaelrædum⁴; er þat yduart
gialld.] Kongur hlydur aa þat, e[r].....⁵

II.

Aki uar mikil uin Ottars iarls i Gautlandi, og for Áki
þangat [eitthuert sinn at heimbodi til Ottars iarls.] Áki
hafdi .íj. lang-skip; uar anat drecki godur, enn annat²⁹
10 sneck[ia; hann hafdi aa þeim skipum .c. manna, og uoru]
þeir aller uel buner at uopnum og klædum; ecki er þess
getit, at [nockut uard til tidinda um ferd þeirra.]

Aki þa þar godar gjafer af Ottari iarlli, adur þeir
skilldu, og for Áki h[em] sidann til Danmerkur. Nu fret]ter
15 Fiolner, at Áki uar farinn til Gautlandz, og seger kongi
þat og bidur hann ..... og seger, at Áki
hafdi lid mikit dregit under sig af odrum londum til ....
..... ["hefer] [39 b] þetta flærd ein uerit uit ydur i
þessi ferd; megi þier nu reyna, at eg uil ydur heil-radur
20 uera, pott skyldur madur eige hlut i; ok eigi muntu ein
kongur uera yfer Dana-uelldi, medan Áki er (aa) lifi." Enn
med þui at kongr uar talhlyden og eigi diupsær, enn
Fiolner uar bædi slægur og illgiarn, þa leggur kongr
trunad aa þat, er Fiolner ló.

III.

Haralldur kongr let þa fram setia .x. skip; let hann
þar ganga aa .ccc. manna og .xxx. mot Aka, er hann fer
fra bodinu, "og skulu þier drepa hann og allt fauruneyti

¹ *Framför at har väl stått: So segia menn (eller ngt dylikt).*

² *Så.* ³ *Det felande möjl.: brodur hans, uera aa lifi, þuiat* ⁴ *[Så*
hds. Möjl. äro orden skyn aa uteglömda framför hans ⁵ *Det*
förlorade har väl varit: Fiolner sagdi (eller något dylikt).

hans sem skiotazt, ef so uill takazt." Þeir fara sidann og hallda niosnum til Aka, og uar þeim þat hægt, þui.¹ [hann] uisse sier einskis otta uoner.

Nu er fra þui at segia, at Aki kom uit Iotland i Danmark; ganga þeir [af s]kipum sinum, og tioldudu þeir² a landi; og (er þeir)³ uoru buner til þess, logduz þeir⁴ nidur til suefns [og letu] eingi uard-hollo hafa yfer sier. Og er nattadi, komu þar⁵ menn Harallz kongs a ouart; Aki ..... og aller menn hans. Kongsmenn letu þegar drifa a pa oruar og onnur uopnn, og felldu [a pa tioldin];⁶ uar þeim kongs-monnum auduelt um at ganga, er þeir Aki og hans menn uoru ecki uit buner og lagu firer... ....[lykur þar so] med þeim, at þar lezt Aki og allt lid hans. Og epter þat foru kongs-menn heim-leidis, [þar til er þeir koma] a fund kongs, og seigia honum, at Aki¹⁵ uar drepen med sinum monnum; og leit⁴ [kongur uel yfer þui og le]z nu uænta þess, at Aki mundi eigi uera kongur yfer Danmark heidann af. [Þeir kongs-menn, er drepit hof]du Aka og menn hans, toku allt fe, þat er Aki hafdi att, og þar med [skip hans, drekann og sneckiuna,²⁰ og] færdu⁵ Haralldi kongi, og kastadi hann⁶ sinne eigu a allt þat fe.....[F]iolner, broder Aka, þottiz nu miog hafa upp geingit uit þetta [og goldit Aka, er hann nadi eigi fe] þui, er hann hafdi til kallat..

Þessi tidinde spurduz uida og mæltiz .....²⁵
.....⁷ hofdinge uar¹ drepin saklaust. Og er þat frettiz a Fione, þicker [þat so mikil Palna, at hann leg]gz i reckiu og gaer eigi rikis sins; og bar þat mest firer, þuiat .....⁸ [h]efndanna uit Haralld kong, med þui at hann uar eigi so riklundadur madur,³⁰ sem Aki, broder hans, ne so skape farenn.

¹ Jfr ofvan sid. 3, not. 4. ² Genom ett tecken utmärker skrifvaren, att han uteglömt något, hvilket väl stått i den bortrifna marginalen. ³ Under raden. ⁴ Så (= lét). ⁵ färdi hds. ⁶ Öfver raden. ⁷ Det förlorade kan hafva varit: þat auallt illa firer, er so mikill ⁸ Det förlorade trol.: honum þotti eingi uon (eller något snarlikt).

IV.

[M]adur er nefndur til so]gunar, er Sigurdr heit; [uar
hann fostbroder þeirra br]ædra; hann uar uitur madur
og so heilradur, audugur at fe. Sigurdr .....³¹
..... er þat, er þu hefur mist Aka, brodur þins, þo
5 at pier bui¹ ..... pat mællt og er satt,
at sialfann sig skal huerr mest meta, enn .....
..... uit hefnder." Palner leitar þa rada under Sigurd,
huernninn med skal [fara] .....² [eg til³,
at pier se bedit konu, og mun eg fara, ef þu uillt; og
10 hygg so af .....⁴ skal eg konu bidia?"
Sigurdur suarar: "Dotter Ottars iarls er meyia friduz,
er ..... [fader] hennar er rikur og fiolmennr;
hann hefur uerit uinur brodur þins Aka. Dotter iarls
..... mikil skorungur; þat mundi pier
15 harms-bot, ef þu feinger þessa konu." Palner [seger:]
..... di, munda eg hellz unna⁵ af harmi
minum; hygg eg þat uera ma, at ..... rek
min, og uili hann ecki gefa mier meyna."

Nu slita þeir tali ..... [byr] Sigurdur
20 ferd sina og eitt skip til þessarar ferdar, og hefer hann
.lx. manna, og ko[40 a]ma uit Gautland, og fara þeir aa⁶
fund Ottars iarls, og tekur hann uel uit þeim Sigurdi
(og) hans monnum⁷; og seger Sigurdur erynden og berr
fram kurteisliga og uirduliga, og bad dottur iarls til
25 handa Palna, og seger hann eigi skorta mikit fe og sæm-
iligt riki aa Fiöne, enn [madurinn likligur⁸ til gods³²
hofding(i)a, — og kalladi [Palner sig⁹ i aunguann stad
minne¹⁰ mann, enn Aka, brodur hans, — enn sagdi lif

¹ Otydligt. ² Möjl. har här stått: Sigurdur suarar: "Pat rad
legg ³ Mycket otydligt. ⁴ Det förlorade kan hafva varit: harmi
þinum." Palner seger: "Huar ⁵ Så (= una). ⁶ Öfver raden:
⁷ m̄ hds. ⁸ Så. ⁹ p.' sig hds. Skrifvaren tyckes här hafva miss-
förstått sitt original, som möjl. haft sig. p.' (= Sigurdr Pálna)
etc., eller kanske aldeles saknat ordet sig (Jfr Fms. XI, 48¹ och
Flat. I, 155.²³) ¹⁰ Så.

Palna ligia uit firer harms saukum, adur enn¹ for heimann, og kuad honum falla so þungt strid epter brodr sinn, enn kuad þa petta hellz til bata, ef hann feingi þetta rad. Iarll suarar og kuez þat ætla firer saker brodr hans, at hann mundi godur kostur uera. "ENN þat hefi eg frett,"⁵ seger iarll, "at Palner er litill skaurungur, enn ecki mundu uier leinge ã þat horfa, ef hann uæri likr Aka, brodur sinum; enn sialf skal hun sia rad firer sier."

Nu talar Sigurdur uit hana, og seger hun so og let likligt pickia, at henni mundi hugnaz rikit ã Fioni og so¹⁰ madurinn, ef hann uæri likur Aka, brodur sinum; "og firer þui munu uier eigi neita² þessu radi." So lauk, at Palna uar heitit konunne.

Þa mællti Sigurdur til iarls: "So er hattat, herra! at Palner mun eigi fær til at sækia hingat ueizluna firer¹⁵ saker uanmegns³; enn eigi skorter hann fé til ne stormennzku at giora uirduliga ueizlu, og uilium uier þess bidia ydur, at þier sækit ueizluna ã Fion." Og þui heiter⁴ iarll honum; og sidann fer Sigurdur heim og seger Palna þesse tidinde, og lettiz honum mikit uit petta; og sidann²⁰ bua þeir ueizluna at ollu sem uirduligazta.

Og at nefndum tima-degi⁵ kom þar Ottar iarll ã Fion og mikit lid med honum, og uar þar enn uirduligazta ueizla, og druckit uegliga brudhlaup Palna. Og ed fysta kuelld, er þau komu samann i sómu säng, Palner og Ingebiorg,²⁵ sofnar hun skioðt, og dreymer hana draum; og er hun uaknar, seger hun Palna draum sinn. "Þat dreymde mig," seger hun, "at eg þottunzt staudd uera ã þeim bæ, sem nu em eg; eg þottunzt eiga uppi gran uef af line, og uar litid ofit af honum; mier þotti uefuren reckia Harallz³⁰ kongs, og þar la hann i; manna-höfud ein þotti mier kliaerner ã uefnum," og þar sier hun, at af hafdi fallit eitt höfudit i midium uefnum ã bakit, þar sem sikt matti an. uera, og eigi matti uerkit fram flytiaz firer þui; "þa

¹ hann bör kanske insättas. ² Gissning; nema hds. ³ uⁿmegnⁿ hds. ⁴ Så. ⁵ Så hds.; måhända bör tima strykas.

tok eg upp eitt hofud mikit ur serk mier og liet koma
 æ uefnn i stadinn, þar sem af hafdi fallit;" og þat sama
 hofud syndiz henne, sem fielle af uefnum og i reckiu³⁴
 Harallz kongs, og yrði honum at bana hofudit; epter þat
 uaknade þun. Palner sagdi, at þetta uæri betur dreymt
 enn ðreymt; og lykur ueizlunne, og fara menn heim med
 uirduligum giofum.

V.

Samfarer þeirra Palna og Ingebiargar uoru godar, og
 snyz rad Palna nu til sæmdar hedann i fra. Og þegar
 so matti uera firer stundar saker, gatu þau Palner son
 og Ingebiorg; og er hann uar fæddur, uar þeim sueine
 nafnn gefit, og kalladur Toki. Hann uex þar upp heima
 á Fione, og uar hann snemma bædi uitur og uænn og
 uinsæll, og aungum manni uar hann iafn-likur at ollu,
 sem Aka födur-brodur sinum; hann uar sidann kalladur
 Palnatoki. Og er hann uar litt af barns-alldri komenn,
 tok fader hans sott og andadizt; en Palnatoki tok þar
 mykla fiar-hluti, bædi lond og anat fe, epter födur sinn,
 og red hann þar firer á Fione med modur sinne.

Þat er sagt, at þegar Palnatoki hafdi alldur [40 b]
 til þess, at hann uar i hernadi æ sumrum. Hann hafdi
 heimann xij. skip hid fysta summarit og heriadi hann uida
 um lond og afladi sier so mikils fiar og frama. Ok eitt-³⁵
 -huert summar, þa er Palnatoki uar i uiking og hafdi
 morg skip og miken afla, — i þenna tima red iarл sa
 firer Bretlandi, er Stefner het; hann atte dottur eina, su
 er nefnd er Alof, uitur og uinsæll og kuena friduz synum,
 og uar hun godur kostur, so at storu bar. So er sagt,
 at Palnatoki kom þar uit Bretland, sem Stefner iarл atti
 riki, og ætladi Palnatoki at heria æ riki iarls. Ok er
 þat spürði Stefner iarл og dotter hans, þa giordu þau þat
 rad med sier og ¹ radi Biarnar, fostra sins, er kalladur uar

¹ at eller med bör kanske här insättas.

en breski, at þau budu Palnatoka pangat til sin til ueizlu,
ef hann uilldi eiga þar fridland og heria eigi á riki iarls,
ok þat þektezt Palnatoki; og fer hann til ueizlunar med
ollu lidi sínú. Og er Palnatoki sat at þeirri ueizlu, sier
hann frida dottur iarls, og hefer hann uppi órd sin og 5
36 bidur hennar sier til handa; og uar þat áudsott uit iarll,
og uar honum heitit konunni; og sidann uar hun faustnud
Palnatoka, og situr hun nu eigi lengur i festum enn so,
at þa uar þegar druckit brudhlaup þeirra; og feck Palna- 10
toka þa dottur Stefnis iarls Alofar, og þar med uar Palna-
toka gefit iarls-nafn og halft riki Stefnis iarls; enn
Palnatoki atti¹ allt riki epter hans dag, þuiat Alof uar
einberni iarls.

Palnatoki uar i Bretlandi þat er epter uar sumar(s)ins
og um ueturen; enn er uoradi, lysti Palnatoki þui yfer, 15
at hann mundi fara heim til Danmerkur. Og adur hann
for, kallar hann til sin Biorn enu brezka, og feck Palna-
toki honum i hendur at rada firer riki þui, er hann atti
i Bretlandi, þar til er sialfur hann kæmi til. Epter
þetta fer Palnatoki i burt ur Bretlandi og Alof, kona 20
hans, og först þeim uel, og koma heim á Fion i Dan-
mork; og er Palnatoki heima nockrar stunder, og picker
Palnatoki nu mestur madur og frægastur i allri Danmork
i þann tima annar enn Haralldur kongr.

VI.

³⁷ Þat er sagt, at Haralldur kongr for yfer landit at 25
ueizlum, so sem sidur Dana-konga uar til. Palnatoki
giører ueizlu og bydur kongi heim til sin, og pangat fer
kongr og er þar leinge at ueizlu. Enn su kona uar þar,
er Æsa het og uar kaullud Saum-Æsa; hun uar fatæk

¹ Så hds. Möjligens äro här orden at hafa ell. at taka utfallna (jfr Fms. XI, 51⁴ och Flat. I, 157⁷; Cod. membr. Holm. 7, 4:to har dock 60¹⁹ blott atti). Är kanske atti skriffel f. ætti? —

kona og uel þo kunandi aa þat, er hun skylldi giora; hun uar feingen til at piona konginum, medan hann uar aa ueizlunni. Konginum leiz uel aa Æsu, rekti hia henne hueria nott; og er at þui kom, at kongur for heim af ueizlani, uoru honum ualdar godar giofer. Enn er uoradi, fundu menn þat, at Saumæsa for eigi ein samann, og røddi Palnatoki uit hana eina samann og spryr, huer ætti uit henne barn; enn hun sagdi, at eingi madur uæri anar til at eiga, enn Haralldur kongr, "enn eg hefi þetta 10 ónguum fyr sagt, nema þier einum." — "Þat skal eg fyst³⁸ til leggia til þin," sagdi Palnatoki, "at þu skallt hier uera, þar til er þu uerdur heill madur." Og nu lida fram stunder, og þar kemur, at Æsa uard at ganga i kuenna-hus; og fæder hun suein-barn, og uar honum nafnn 15 gefit, og kalladur Sueinn, og uar sidann kenndur uit modur sina og uar kalladur Sueinn Saum-Æsu-son. Han uex upp aa Fione med Palnatoka, og gjorde hann uel til sueinsens.

Og er Sueinn uar .iij. uetur¹, bar so til², at Har-20 alldur kongr skyldi sækia þangat ueizlu aa Fion; og er kongr [41 a] kemur þar til ueizlunnar, þa mællti Palnatoki til Æsu: "Nu skalltu ganga firer Haralld kong og leida epter þier sueinenn og mæla so: 'hier leidi eg epter mier sueinn þenna; eg segi, herra! at eingi madur anara er 25 til at eiga þenna suein med mier enn þier.' Enn huersu sem kongr tekur mali þinu, þa uertu diorf, enn eg mun taka under og stydia þitt mal." Hun geingur nu firer kong og mællti þeim ordum, sem Palnatoki hafdi firer sagt. Kongr spryr, huer þessi kona uæri; hon seger til 30 nafns sins. Kongr mællti: "Firnna diorf kona ertu, og gack i burt og dirf þig eigi at mæla slikt, ef þu uillt hallda lifi þinu eda limum." Þa mællti Palnatoki: "Hera!"³⁹ seger hann, "þetta er henni naudsyn at mæla, og kennum uier hana, og er hun eigi sem ónnur föru-kona eda putur, 35 helldur er hun god kona, þott hun se fatæk, og mun hun

¹ D. v. s. þreuetur. ² Under raden.

satt til segia; hofum uier þui sueinen til uor tekit, en þat er þo yduar some meire." Kongr mællti: "Þat hyggium uier, attu munnder eigi þetta fram flytia." Palnatoki suarar: "So mun eg¹ uirda, sem hann se yduar son, og hefia kost hans; enn nu skulum uier lata falla nidur þetta tal," seger Palnatoki. Og litlu epter þat fer kongr af ueizluni og med aungum giofum; og er fatt med þeim kongi og Palnatoka.

VII.

Pat er sagt, at Palnatoki gat son uit konu sinne Olof¹⁰ litlu epter þat, er kongr for af ueizlune; hann uar upp fæddur, og uar þeim sueine nafnn gefit, og kalladur Aki; hann uar þar upp fæddur a Fione med födur sinum. Aki uar fridur madur synum, og uoru þeir fost-brædur Sueinn og Aki. Frændur og viner Palnatoka kaulludu eigi radligt, at hann fostradi son Härallz kongs, og allra sizi ef minne¹⁵ uæri ætt hans. Palnatoki kuez rada mundu, "og seger mier so hugur um," seger hann, "at hier mun af gioraz nockut gott rad;" og þar fædiz Sueinn upp a Fione til þess, at hann er .xií. uetra gamall. Og er so uar komit, þa mællti Palnatoki til Sueins: "Nu skalltu fara a fund²⁰ Harallz kongs og bidia hann ganga uit frændsemi ydvare og þier, og skalltu segiaz hans son, huort sem honom þiker betur eda uerr." Palnatoki feck honum .xx. menn til ferdarinnar.

Sueinn fer nu, þar til er hann kemur i haull Har-²⁵ allz kongs, og mællti þeim ordum, er Palnatoki hafdi lagt firer honum; og er Sueinn hafdi lokit at tala slikt, er hann uilldi, suaradi kongr: "Þui ertu so diarfur at kallaz minn son? Og mun moder þin midu² hafa uandat födur at þier og meir epter sinu edli; heyriz mier nu a ordum þinum, sem þu muner uera einn fiflgapi og ei olikur modur þinne." Sueinn seger: Þat mun satt sagt, at þat

¹ Under raden. ² d otydligt.

mun yduar¹ at giora uel uit mig, þuiat eg er at uisu þinn⁴¹
son; og ef þier uilit ecki gefa mier ualld i rikinu, fa mier
þa skip; og afla eg mier þa nockurar uirdingar; legg til
íjj. skip og lid med, og er þat eigi of mikit til lagt uit
son þinn; en Palnatoki, fostri minn, mun til leggia iafnn-
-morg skip og lid eigi minna, en þier fait mier." Kongr
seger: "Þat kaup uilium uier eiga, at þu hafer þat kaup,
er þu beider, og komer alldri mier i augsyn optar."

Þat er nu sagt, at Haralldur kongr fær nu Sueini
íjj. skip og .c. manna, og uar huort-tuegia litt uandat;
og fer Sueinn nu burt þadann til þess, er hann kemur að
Fion til [41 b] fundar uit Palnatoka. Palnatoki taladi uit
Suein, adur þeir skillduz², og mællti so: "Nu muntu
freista at fara i hernad med lid þetta; enn þat rad uil
eg kenna þier, attu farir eigi leingra i sumar i burtt, enn
heria hier að Danmork að riki Harallz kongs, só sem þu
matt uit komaz, og lat þat ganga i allt sumar. Er þat
undarlítg," seger Palnatoki, "er kongur giordi suiuardingar-
-hlut til þin, enn hefur þa menn til rikis og giorer þa at
höfdingium³, er ecki eigu at rettu i rikinu, og giorer⁴²
radgiafa sina;" og sagdi, at Fiolner mundi þui uallda, er
honum uar so þungt landz-folkit, "og er þeim makligt at
þola af þier hardann dom edur rett. Enn komit til uor
at hausti og hafit hier frid-land."

Efter þetta fer Sueinn i burtt med lide sinu og fer
med öllu epter þui, sem Palnatoki hafdi radit honum.
Sueinn heriar að riki Harallz kongs um Eyiarlond, Langa-
-land, Sæland og Maun, og giorer illuirke morg i mann-
-drapum og i landz-bruna. Þetta fretter Dana-kongr og
picker honum þui illa uarit, er hann feck Sueini lid. Enn
er at uetri kom, þa fer Sueinn heim-leidis og hefer feingit
mikit fe um sumarit; og er þeir sigldu heim, feingu þeir
mikin storm og of-uidri og fa eigi uit radit og brutu
skipin oll, þau er Haralldur kongr hafdi feingit honum,

¹ Så. Möjl. är some utfallet (ell. ngt liknande). ² skilldūz
hds. ³ d öfver raden.

og þar tyndiz gioruallt feit og lid þat allt, er að uar. Enn Sueinn sigldi ¹ heim med þeim skipum, er eptir uoru; og kom hann heim að Fion til Palnatoka, fostra sins, og tok Palnatoki uel uit Sueini; og þar uar Sueinn og menn hans um ueturin. Enn er uoradi, mællti Palnatoki: "Enn ⁵ skalltu fara að fund fodur þins, Harallz kongs, og bidia, at hann giore nu meire ² soma til þin en fyrra sinne, og bidia hann leggia til ³ uit þik .ví. ⁴ skip og þar med lid, at þau væri ² oll uel skipud. Hygg at þui, attu ⁵ mæl til þess allz illa, er þu beidiz at hafa; enn ef honum likar þat illa, ¹⁰ þin med-ferd, seg nu, at þa muntu fara i Austur-lond og heria þar, og seg minna af ordit, enn fra er sagt, og lat þat ecki að finnaz, át þu sert lid-far."

Sueinn giorer so, fer nu i burtt med sueit manna og godum bunadi; koma þeir að fund Harallz kongs, so at ¹⁵ hann sat yfer dryckiu-bordum; þeir ganga firer kongin. Þa mællti Sueinn: "Haf godann dag, herra!" Kongur leit uit honum og suarar öngu; þa mællti Sueinn: "Herra! þat uilum uier tala, er fyr uocktum uier, at beidaz af ydur lids-afla." Kongur suarar: "Meir er þetta-mællt ²⁰ med dirfd enn uite, eda þickiz þu so uel hafa launat mier, er eg eflda þig fyr. Þu heriader að riki mitt, og þat væri rett, at þier uę(r)it aller upp fester; enn firer þat ord, er að leikur, [væri þat ⁶, at þu siert min son, mun þat firer faraz]." Sueinn mællti: "Hera! fait mier .ví. skip ²⁵ og med lid og mun(u) uęr med þessu lidi heria að ydra ouine, er ⁷ þier fait mier, og æfa (a) yduart riki, og giora nu yduarn soma. Enn ef þier uilit eigi fa mier þetta lid, skal eg þa heria að ydra menn sialfs og ecki skal eg af spara at giora allt þat illt, er eg ma, að ydru riki." ³⁰ Haralldür kongr suarar: "Haf þu .ví. skip og .cc. manna og alldri kom i augsyn mier optar."

Sueinn heiter ² nu at ueria landit, og fer hann nu i burtt og að ³ fund Palnatoka; og fær hann Sueini iafn-mikit

¹ silgdi hds. ² Så. ³ Öfver raden. ⁴ Tyckes ändradt från .víj. ⁵ attu þu hds. ⁶ /Så. ⁷ Tyckes ändradt från en

lid, og hefer Sueinn nu .xij. skip og .cccc. manna. Og adur enn þeir skillduz, mællti Palnatoki: "Nu skalltu fara ¹ i summar og heria að ríki Harallz kongs og eigi þar ² i fyrra summar, skalltu nu heria þar, sem meira er megin-⁵-landit, og heria um Sioland og Hiatland ³; og gior nu slikt illt at þeim, sem it fyra summarit, og þat uera, sem þu hefer nu meira lidit, og hefz alldri af þeim i sumre. Enn far til min at uetri og uer þa med mier."

Nu skil(i)az þeir, og fer Sueinn og lid hans nu med ¹⁰ [42 a] her-skillede yfer landit, huar sem þeir fara, koma bædi uit Sioland og Hiatland ³; og so er Sueinn að-kafur um summarit, at hann heriar natt med degi, og alldri hefz hann af Dana-kongs uelldi; hefur nu þat, er Palnatoki red honum. Drepa þeir marga menn og brena morg ⁴⁵ ¹⁵ þorp og hierud, og giora nu myklu meirra og uerra enn id fyra summarit, og flydi nu landz-folkit undann og firer her-manna-lidit.

Þessi tidindi spyriaz nu til Dana-kongs, at mikill ofridr er i landinu, og að-mæla menn nu kongi, ef hann ²⁰ uill eigi ueria ríki sitt. Enn Haralldur kongr letur þetta hia sier lida, þo at hier se mart um rætt. Enn er haustadi, snyr Sueinñ heim-leid sinni og tyner nu aungu lidi i ferdine; kemur hann heim að Fion, og tekur Palnatoki uel uit honum; enn Sueinn og allt lid hans er med ²⁵ Palnatoka um ueturenn. Og er þat mællt nu i landinu, at Haralldur kongr mundi ⁴ eigi hallda ríkinu, ef sliku fer fram; og þat mælltu uiner Harallz kongs, at hann skyldi hreinsa land sitt af þessum illþydz-flocke og rans-³⁰-monnum; sogdu þeir, at þetta væri rad Palnatoka, er Sueinn og menn hans heria að rikit.

Enn er uoradi, kom Palnatoki að mali uit Suein og mællti: "Nu er afli þin so mikil ordin, at þu ert at ongum hlutum upp gefin; hefir þu nu og giortt mikinn skada að ⁴⁶

¹ Öfver raden. ² Relativpartikel bör kanske insättas. ³ Så hds. (= Hjaltland?); det riktiga vore väl Halland (så alla de andra redaktionerna af sagan). ⁴ I marginalen.

riki Harallz kongs, og mætti nu sô uerda, at þu eignadiz skiopt allt riki Harallz kongs. Bu þu nu skip þin og far¹ med ollu lide þinu a fund Harallz kongs. Þu skallt ganga med lidi þinu a fund Harallz kongs, þa er hann situr yfer dryckiu-bordum; þier skulut ganga med brugdnum⁵ suerdum og aller herklæder sem til bardaga; gack firer hasætis-bordit og kref kong lids, at hann fai² þier .xij. skip og .cccc. manna; og heit nu burt at fara ur riki hans, og heit at stydia riki hans, ef han liete þetta til, er þu beidiz. Enn ef hann neitar þui, þa skalltu bioda honum til bardaga þegar i stad; og haf alldri uerit grimmare enn þa.”

VIII.

Sueinn giorer en, sem Palnatoki mællti, og fer a fund Harallz kongs, og fer þa eingre niosn firer honum; og ganga þeir aller hans menn firer Haralld kong. Þa mællti Sueinn: ”Opt it sama er hier at tala, herra! Eg beidi¹⁵ ydur nockurs lenis hier i landit, so sem burder miner eru til; eg hefi lei(n)ge uerit soma-laus af ydr. Enn þott ydur picki mikit at giort, ma ydr ecki þat a ouart koma, at eg uilia reka minar suifuirdingar, sem miner frændur hafa giort. Fait mier nu, herra! .xij. skip og .cccc. manna,²⁰ og munu uier þa burtt fara ur ydru riki.” Kongur suarar þa reiduliga: ”Ecki er likligt epter þessu at leita, og ertu furdu diarfr madur, er þu porer at koma a minn fund og mæla uit mig til lids, er þu ert bædi þiofur og illuirke;²⁵ og þat hygg eg, at þier se aller hluter uest gefner, og eigi þarftu til þess at ætla, at eg muna ganga uit frændsemi uit þig, þuiat þu ert ecki minnar ættar; helldur skulum uier refsá ydur sem þiofum og rans-monnum, þuiat uort riki fær eigi statit firer þier, og uilie þier eyda land uort.” Þa mællti Fiolner: ”Þat segium uier þier, herra!³⁰ at leingi hefer Palnatoki at þessum radum uerit at eflaz

¹ Öfver raden. ² i under raden.

i moti ydur og ¹ (firer-)koma riki ydru." Þa mællti Sueinn: "Um íj. hluti er at kiosa, herra! ² þier fait mier þat, er eg mællti; hinn er annar, at beriaz uit oss þegar i stad, [42 b] og skalltu nu huergi undann komaz, og eigi skulum ⁵ uier þier hlifa helldur enn þier oss." Þa mællti Haralldur kongur: "Uandræda-madur ertu; uera ma þat, at þu eiger gau(f)ga frændr; þann ueg ertu skapi farinn, þuiat fatt blæder þier i augu. Eigi munu uier hætta til bardaga ⁴⁸ uit ydur i þessu sinne; erum uier nu ecki uel uit buner." ¹⁰ Haralldur kongr fær nu Sueini .xíj. skip og .cccc. manna, bidur hann nu fara burtt ur sinu riki; og seger kongr, at hann mundi eigi trua honum optar, ef hann suike hann nu. Sueinn heit honum nu burt at fara ur Dana-kongs uelldi og heria eigi aa hans riki; "helldur skulum ¹⁵ uier efla þat epter uoru megnni, og skulum uier nu heria aa uora ouine i allt sumar."

Sueinn fer nu burt med þetta lid, þeim mun bez buit, sem nu uar mest; hefer hann nu .íííj. skip og .xx., og kom heim aa Fion. Palnatoki tok uel uit honum og ²⁰ mællti: "Nu þicki mier god orden þin ferd; er þar nu komit, sem eg uillda, at afli þin uæri mikil og traustur ordin, og mun enn me(i)rri sidar, so sem iafnann hefer uerit hier til uaxit æ og æ. Er þat og nu likaz, at Haralldur kongur styrri skamma stund rikinu hedann fra, og er þat ²⁵ min rad at letta eigi fyr, en þu hefer allt riki hans; uil eg," seger Palnatoki, "attu herir enn i sumar aa riki Harallz kongs, og skal þier nu aull frials Danmork til at heria, nema hier aa Fioni i riki minu; hier skalltu hafa ⁴⁹ frid-land. Legium nu til þrota pennu ofrid; ertu gior sem ³⁰ einn uikingur, flæmdr af rikinu, og fær Haralldur kongur þier þui ³ lid, at hann ueit, huad þu att i hlut. Hygg at, huersu mikit þat er hia þui, sem þu att at hafa; uilldi hann þui giarna leysa þig med þessu aa burt. Heria þu i sumar," seger Palnatoki, "aa riki Harallz kongs, og gior

¹ Streck i raden antyda, att något är uteglömdt, men intet står i marginalen. ² at möjl. utfallet. ³ I marginalen.

þat nu illt, þu matt, þeim sem eigi uilia ganga aa þina hond; og mun eg fa¹ þier jafn-morg skip, sem adur hefur þu, og heimillt skal ydr mitt riki til styrktar; og mun eg fara," seger Palnatoki, "þetta sumar til Bretlandz at finna Stefni jarll, mag minn, og uillda eg hafa xv. skip ur landi. Enn þu Sueinn," seger hann, "far nu, sem eg hefi radit, þuiat nu mun eg niosnum halda at lidi þinu i sumar, og mun ek uitia þin at hausti med myklu lidi og ueita þier lid, firer þui at mig grunar þess, at þa mune (herr) uera gior aa hendur þier, og munu þeir eigi uilia 10 leingr, at so buit se. Enn þu hygg at þui, at þu fly alldri, þott lid se dreigit at þier, og hallt upp bardaga uit þa, 50 þo at þeir se nockut fleire." Epter þat skilia þeir Palnatoki og Sueinn, og [fara bader² med sinu lide og þo sinn ueg huor þeirra.

15

IX.

Sueinn tekru nu þat rad, sem Palnatoki hafdi firer hann lagt, at hann heriar aa Dana-kongs uelldi nott med degi, og fer hann uida um Danmork um sumarit, og giorer nu þeim mun uerra enn fyr, sem hann hefer nu meirra lidi. Fly nu menn undann þessum ófride, so sem uit komaz, og 20 þick(i)az illa leikner, og fara aa fund Harallz kongs og seigia honum til uandræda sinna; og bidia menn kong, at hann taki þat rad, sem dugi; og sem kongr ueit, at riki hans er hapt at her-landi, so opt sem id sama ber at hondum, uard hann miog reidur, og safnar hann lide 25 myklu, og fer kongur sialfur med fyse hersins; ætlar [43 a] hann nu til fundar uit Suein og drepa hann og allt lid hans, ef so uillde uerda; þickiz kongr þo leinge 51 setit hafa um ohæfur þær, er hann mundi eigi þolat hafa audrum. Haralldur kongur hafdi þa l. stor-skipa.

Enn er aa leid sumarit, þa finnaz þeir Haralldur kongur og Sueinn. Þeir finnaz under Borgundar-holmi;

¹ I marginalen. ² f^r bad^r hds.

þat uar sid um kuelld; sau þa huorer adra, enn þo uar so þa fram ordit dags, at eigi uar¹ uig-liost. Enn um morgunenn, er lyst uar, biuguz þeir huorer-tuegi til bardaga og legia samann skipum sinum, og slær þar þegar i bardaga þeirra i mille; þetta uar hinn næsta dag firer allra-héilagra-messu. Beriaz þeir þann dag allan til kuellz, og uar mann-fall mikit af huors-tueggia lidi; og uoru þa hrodinn .x. skip Harallz kongs, enn .xij. af Sueine, og lid þeirra þo huortueggia² sárt. Sueinn leggur skipum inn i uogs-botninn, enn þeir Haralldur leggia skipum sinum i teingsl firer utann uoginn og leggia stafnn uit stafnn, byrgia so Suein inne i uoginum, at hann matti eigi i burttu komaz, þo han uilldi undann leita; en um morguninn epter ætlade kongr med sinu lidi at leggia at 15 þeim og drepa huert mannz-barn af Sueini og so sialfann hann, þui at Haralldur kongur hafdi myklu meira lid.

X.

Pat sama kueld kemur Palnatoki þar uit land, og hafdi hann .iiij. og .xx. skip. Hann leggur skipum sinum uit⁵² Borgundar-holm under nesit ódru-megin og tialdar þar uit skip sin. Og er þui uar lokit, geingr Palnatoki af skipe sinu einn samann upp aa land, og hafdi hann boga sinn (i) hendi enn órua-mæli aa herdum sier; hann uar gyrdur suerdi og hafdi gylldann hialm aa hofdi. Og þat ber at moti, at Haralldur kongur uar þa upp aa landi 25 og .xj.³ menn med honum; þeir giordu eld firer sier i skoginum og bakaz uit elldinn. Þeir sitia aa læg einne .xij. samann, og uar þa myrkt ordit, er þetta uar. Palnatoki geingr upp til merkurennar og i skogen gagn-uart þar, er þeir satu firer, og stod hann þar um stund. Enn 30 Haralldur kongur bakaz uit elldenn, og bakar hann bring-spoluna aa sier, og uar kastat aa hann klædum, og stendur

¹ Öfver raden. ² e öfver raden. ³ Tyckes vara ändradt från .xij.

hann þár á kniam ofann og ólbogunum, og lytur hann nidur miog, so at axllernar ber nidur en razenn i skogin. Heyrer Palnatoki giorla til Harallz kongs og þecker hann giorla. Palnatoki setür aur á streing og skytur til kongs, og flygur auren beint i raz konginum og epter honum endi-laungum, so at kom i muninum ut, og uar þat hans bana-sar.

Haralldur kongur fiell þegar daudur nidur á iordina; 53 enn er menn hans sau þesse tidinde, þa tok Fiolner á burtu skeytid og dro ut ur mune konginum og hirder so buna aurina, og uar hun audkend, þui hun uar gullreyrd. Fiolner mællti: "Mikit ohappa-skot er þetta." Þa mællti Fiolner uit þa menn, er þar uoru uit staddir: "Þat syniz mier rad," segðr hann, "at uier hofum aller eina fra-sogn fra liflati Harallz kongs; picki mier uarla segianda annat, enn hann hafi uerit skotin í bardaga, og hafi hann af þui latiz; og dregur þat mestann auitanar-stad af oss, er uier hofum uit staddir uerit, at uier segium þetta til, þui mier picker eigi segianda, so sem ordit hefer." Þeir iatudu þessu. Sidann bundu þeir þetta [43 b] med fast-mælum sin á milli, og helldu aller þesse saugu, sem þeir höfdu samit med sier. Þeir toku lik Harallz kongs og fluttu til skipanna.

Palnatoki hafdi heyrt uit-tal þeirra; ok epter þat fer hann til skipa sinna, og kallar hann med sier .xx. menn; 25 kuez hann uilia fara at finna Suein, fostra sinn. Þeir fara um þuert nesit, og hittaz þeir um nottina og tala med sier, huad þeir skulu til rads taka. Palnatoki liezt og frett hafa, at þeir mundu ætla at leggia at þeim um morguninn, er uig-liost uæri. "Enda skal eg efna þat, er 30 54 eg hefti heitit þier framaz; munu uit bader taka eitt rad," seger Palnatoki, "og mun gud unna þier rikis, og mun tu bratt styra kongs-uelldi." Einge madur uisse af lide þeirra Sueins og Palnatoka, at Haralldur kongur uæri liflaten, nema ein samann Palnatoki, og seger hann þetta aungum 35 manni. Sueinn mællti þa til Palnatoka: "Þess uil eg bidia þig, fostri minn!" seger hann, "at þu takir nockut

gott rad, þat er oss duger." Palnatoki seger: "Ecki skulu uier so seint taka til rada; uier skulum aller ganga a skip med ydur og skulum þau leggia ut at teingslum þeirra og binda akkeri firer bord a ollum skipunum þeim, er fyst fara; uier skulum hafa skrid-lios i stafne a ollum skipunum, þuiat nu er natt-myrrkr mikit. Sidann skulu uier rða a skipa-flota þeirra sem hardaz¹, og er mier leitt," seger Palnatoki, "at þeir kuge oss hier inne i uogs-botnninum."

Nu taka þeir þetta rad, at þeir rða þegar um nottina a þueran skipa-flotann so hart, at þau skip, sem firer þeim uoru, hrucku firer þeim og foru i kaf; þat uoru þriar sneckiuur, og tyndiz þar af huert mannz-barn, er a uar, þeir er ecki uoru synder; enn Palnatoki og Sueinn runnu i þat skard med oll sin skip ut yfer, þar til er þeir kuomu til þeirra skipa, er Palnatoki atti. Og þegar um morguninn, er traut uar uig-liost, þa leggia þeir Palnatoki og Sueinn med öllu lide sinu at kongs-monnum, og þa uoru þau tidinde sogd, at Haralldur kongur uæri² liflatin; þetta uar allra-heilagra-messu-dag. Þa tok Palnatoki til orda og mællti so: "Kostir eru ydur giorder íj, þeim³ er uerit hafa med Haralldi kongi. Annar er sa, at þeir skulut hallda upp bardaga og beriaz uit ockur Suein; hinn er annar, at aller þeir menn, er uerit hafa med konginum, skulu ganga til handa Sueini og sueria honum land og þegna, og taka hann til kongs yfer sig, sem hann er ættboren til." Nu bera kongs-menn samann sin rad og uerda aller a þat satter at taka Suein til kongs yfer sig, þuiat þeir uilia eigi beriaz uit Palnata; og sidann segia þeir honum, huad þeir kioru a; og nu fer þetta fram, at þeir toku Suein til kongs yfer sig og suoru honum trunadar-eida⁴ og at efla hans riki.

Sidann uar stefnt fiolmennt þing i Iotlandi og i Uebiorgum, og sotti þangat uida af Dannmork [allri] þetta

¹ hardaz hds. ² I marginalen. ³ Otydligt. ⁴ t'nadn' eida hds,

þing mikit fiolmenni. Palnatoki taladi sniallt eryndi að þinginu og seger monnum¹ kunigt² uera mundu fra-fall Harallz kongs, "og hefer hans riki leinge uerit yfer þessu landi; er þat nu¹ makligt," seger Palnatoki, "at sa radi nu rikenu epter hann lidin, er adur hefur leinge [an]⁵ uerit. Enn þo Sueinn hafi³ nockut af giortt uit ydur, uill hann þat nu allt bæta ydur, sem adur hefer hann brotit, og þott nockut⁴ hafi ordit⁴ hardleikit i hans til-giorningum⁵, er þat þo uorkunnar-mal firer sumra hluta [4a] saker; enn nu uill hann med ollu uingaz uit ydr."¹⁰ Þa suara menn hans mali, at marger þottuz hardinde feingit hafa af Sueini; badu þeir, at Palnatoki giordiz höfdinge yfer rikinu; þeir sogdu hann bez til fallen. Palnatoke seger þat eigi eiga at uera og kuez uilia helldr styrkia Suein til rikis; og med radi Palnatoka¹⁵ taka Daner, þeir er þar uoru að þingenu, Suein til kongs yfer Danmark. Sidann fara þeir Sueinn og Palnatoki um alla Danmark, og huar⁶ sem þeir foru, uar Sueinn til kongs tekinn um alla Danmark, adur þeir foru⁷ i burt. Efter þat fer Palnatoki heim að Fion i riki sitt.²⁰

Enn er Sueinn uar kongur ordinn, þotti monnum þat skyllt, at hann leti drecka erfi epter fodur sinn; þuiat þat uar skyllt at giora rikum og orikum i þann tima at drecka erfi epter fodur sinn firer hinu þridiu iol. Fiolner kom að fund Sueins kongs og (baud) honum sig til²⁵ þionuztu⁸ sem fodur hans; kongur iatar þui. Fiolner elldiz ecki at ill-radum, þott hann væri miog at alldri farenn. Fiolner mællti til kongs: "Uita skulu þier þa hluti, er ydur er skyllt at uita, þott med leynd⁹ hafi farit um lif-lat Harallz kongs; og hefur Palnatoki myckla³⁰ uael at ydur⁷ dregit, og þat geck honum til efflingar uit ydr at uera i suikum uit fodur þinn, og er Palnatoki sannur hans bana-madur, og mun eg þat med uitnni seigia;

¹ Nästan utplånatd. ² ku nästan utplånatd. ³ a öfver raden.

⁴ Under raden. ⁵ til (skr. t¹) otydligt (möjl. u¹). ⁶ Öfver raden.

⁷ I marginalen. ⁸ þiuztu hds. ⁹ Tyckes vara ändradt från lend

og mattu eigi kongur uera, ef þu hefner eigi fodur þins; og lit hier aa aurinna: þessi ueitti honum suifurdlegan bana, og munu uera menn til uitnniz, at (eg) segi þat satt." Sueinn kongr reiddiz þa miog uit þetta; og sidann giordu 5 þeir rad sin, at kongur skal bioda Palnatoka til ueizlu.⁵⁸ Ætlar [hann þa¹] ecki leingur aa² fresta, þuiat þa atti at drepa Palnatoka i þeirri ueizlune, er hann drack epter fodur sinn.

XI.

Sueinn kongur sender menn aa fund Palnatoka at bioda 10 honum at drecka epter fodur sinn erfi, ok slikt id sama bydur hann ollum Fionbyggium þeim, er Palnatoki uilldi, at færi med honum. Enn er sendi-menn kongs kuomu aa fund Palnatoka og sogdu honum ord kongs, — enn Palnatoki kuez eigi koma mega at säkia ueizluna, "firer 15 þui at eg hefi spurt þau tidindi, at Stefner iarll, magur minn, i Brettlandi, er andadur, og uerd eg at fara pangat, þui at eg aa riki allt epter hann." Sendi-menn kongs kuomu nu aptur og segia kongi, at Palnatoki kuaz³ eigi koma mega; og nu eyddiz ueizlann firer Sueini kongi, þui 20 at hann uill, at Palnatoki se at bodinu.

Palnatoki fer nu ur landi med nockr skip; og adur enn hann færi heimann, sette hann epter i riki sitt Aka, son sinn, og bad Palnatoki, at hann skyldi ueita hina beztu um-sia, medann hann uæri i burtu. Aki giordi so. 25 Palnatoki fer nu til Brettlandz og tekr hann uit þui riki ollu,⁴ att hafdi Stefner, magur hans.

Og er aa leid þau missari, og um sumarit, seinde 30 Sueinn kongur menn til Palnatoka med þeim ordum, at Palnatoki skyldi koma til ueizlunar uit so myklu lidi, sem hann uilldi sialfur. Palnatoki suuarar og bad kong hafa þauck firer sitt bod; "enn pann ueg er til hattat, at

¹ [þa hann med omflyttningstecken hds.] ² Så; skriffel f. at?

³ ku'. hds., otydligt. ⁴ Så, utan relativpartikel.

þyngd nockr liggur aa mier, so at eg þick(i)unz eigi fær uera. Þat fyllger og," sagdi hann, "at eg aa hier i rikinu so morg fiolskylldi¹ um at uera, at eg ma eigi firer þui sækia ueizluna." Og nu fara þeir i burtt, sendi-menn kongs, og seigia nu Sueini kongi suor Palnatoka. Enn er⁵ þeir uoru i burtt farner, þa tok alla þyngd af Palnatoka.

Sueinn kongur lætur þa enn eydaz ueizluna² [44 b] og et næsta sumar epter. Ok er so uar komit, matti eigi leingur fresta at drecka erfi epter Haralld kong. Fiolner kemur aa mali uit Suein kong: "Hera! nu megi þier¹⁰ reyna, at uier seigium satt um lif-lat faudur þins; þui uill Palnatoki eigi fara aa yduarnn fund; en eigi hæfer þat yduare tign at giora eigi ueizlu epter þuilkann hofdingia. Send nu menn aa fund Palnatoka, og sitie hann firer reidi þinne, ef hann kemur eigi." Og nu sender¹⁵ 60 Sueinn kongur hit þridia sinn til Palnatoka at biosa honum en til ueizlunnar. Sendi-menn koma aa fund Palnatoka og segia honum sin erindi og þat med, at kongr leggur reidi sina aa hann, ef hann kemur eigi. Og er Palnatoki heyrdi þat, þa mællti hann: "Ef kongur²⁰ leggur reidi sina aa mig, þa skal eg heldur koma til ueizlunnar, þa er mier syniz." Palnatoki bad sendi-menn fara heim aptur og segia þat Sueini kongi, "at eg mun koma til ueizlunnar." Þeir fara heim og segia Sueini kongi, at Palnatoka uæri þangat uðn.²⁵

Epter þat biuguzt kongs-menn uit ueizlu, at þat erfi skylldi uerda firer allz saker sem uirduligaz, bædi saker fiolmennis og til-fanga. Og er sa dagur kemur, er boids-menn kuomu til erfisins, kom eigi Palnatoki; og leid aa daginn og aa kueldit, og þar kom, at menn ganga til borda, og let³⁰ Sueinn kongur liggia rum i aundugi aa enn ædra³ beck og utar fra .c. manna rum og uænter þangat Palnatoka og hans foruneytis i þat rum; og er seinkast potte kuoma þeirra, þa taka menn fæzlu og drucku. Þesse ueizla uar næri sio.³⁵

¹ fiolskyllu hds. ² Skrifvaren har tydligent öfverhoppat något; jfr Inledningen. ³ Så; skriffel f. uædra?

XII.

Nu uerdur fyrst at segia fra Palnatoka, at hann byzt heimann og Biornn hinn brezski med honum. Þa mællti 61 Olof, kona Palnatoka: "So seiger mier hugur um, at uit munum eigi siaz sidann." Palnatoki kuad þat eigi mundu 5 firer standa faur sinne, "og er Sueini kongi mal at uita hid sanna um lifflat födur sins, þott eg munda kiosa, at kongur hefdi anann radgiafa enn Fiolne." Palnatoki hafdi þriu skip ur landi og .iij.c. manna, þat uar halft huort Daner og Bretar.

10 Enn ed sama kueld kemur Palnatoki þar uit land og menn hans, sem Sueinn kongur helldur ueizluna, og leggia skip sin i lægi, þar sem þeim potti at-diupaz uera; þa uar aa gott uedur og uindlitit. Þeir biuggu þann ueg um skip sin, at þeir snoru fram-stofnum fra landi og 15 greida rodur sinn, so sem ¹ at þeir mundu þar skama d(u)aul eiga, og logdu allar aðrar i hareidar, sem þeir skylldi skiotaz til at taka, ef þeir þyrfti þess uit. Sidann geingr Palnatoki upp að land med ollu lide sinu, og fara, 20 þar til er þeir koma til kongs-bæiar, þar sem ueizlann uar sett, og satu menn þa uit dryckiu, og uar þetta hit fysta kuelld. Palnatoki geingr inn i hollina med allt lid sitt firer kong og kuedur hann; kongur tekru nu kuediu 62 hans og uisar honum til sess og monnum hans, og skipa þeir annann lang-beck, og sitia þeir nu uit dryckiu ² og 25 eru allkater. Þat er nu sagt, at Fiolner geingr nu firer Suein kong og talar uit hann um stund hliott; enn kongurinn bregdr lit uit og giorer raudann sem blod.

Madur er nef(n)dur Arnoddur, hann uar kertis-suein Sueins kongs; hann stod firer bordi kongs. Honum selur 30 Fiolner i hendr skeyte eitt og mællti, at hann skylldi bera þat firer huernn mann, er inne uæri, þar til at nockr kendiz uit, at ætti skeytit. Arnoddur giorer nu so; hann geingr nu fyrst inar ³ fra hasæti kongs og ber firer huernn mann skeytit, og [43 a] kannaz eingi uit, at ætti, þar

¹ Öfver raden. ² Otydligt (dryckin?). ³ Otydligt (inⁿ?).

til er hann kemur firer Palnatoka og spryr, ef hann kendi orina. Palnatoke seger: "Firer þui munda eg eigi kenna skeyti mitt? þuiat eg að þat, og fa mier sem skiotaz." Þa uard hliod i hollune um stund, og þa mællti Sueinn kongur: "Þu Palnatoki?" seger hann, "huar skilldiz þu 5 uit þetta skeyti næsta sinn?" Palnatoki seger: "Opt hefi eg þier uerit epter-latur, og ef þier girnniz, at eg segi ydur þat helldur i myklum mann-fiolda enn uit fa-menner, 63 og picki þier þat þinn uirding meirre, þa skal eg þat ueita þíér. Ek skilldunz uit þessa aur næsta sinn að 10 boga-streingnum, þa eg skaut 'henne i raz fodur þinum og ut epter honum endilaungum, so at ut kom i munnum, og tyndi hann þa sinu life." Þa mællti Sueinn kongur: "Standi menn upp aller sem skiotaz og hafi hendir að Palnatoka og monnum hans, og drepit þa alla, þuiat 15 nu er lokit allri uorri uinattu." Og þa giordiz eigi allkyrt i hollune. Palnatoki bregdur suerdi og hleypur at Fiolni og hoggur i hofud honum, og klyfur hofudit allt og 1 halsinn i herdar nidur, og "skalltu eigi rægia mig uit konginn optar," séger Palnatoki; "og mun þier eigi audit 20 uerda um hefndir uit mig," seger Palnatoki, "þuiat eg hefi leingi borit þolinnumædi uit födur þinn, en giort til þin, sem eg kunna." Enn so atti Palnatoki þar uel uingat uit² menn, at eingi uilldi beriaz i mot Palnatoka; komz hann ut og hans menn aller, nema einn madur af lide 25 Biarnar hins brezka uar epter i hollunne. Og er þeir uoru ut komner ur hollunne, þa kónudu þeir lid sitt; og er þui uar lokit, þa mællti Biorn og kuad uant eins 64 mannsens; "og uar eigi minna at uon, og forum uier til skipa uorra," seger Palnatoki. Þa mællti Biorn: "Eigi 30 munder þu renna so undann, ef þinn madur væri, og ætter þu minn hlut, og eigi skal eg so fra renna." Og snyr nu Biorn inn aptur og geingur i hollina²; og er hann kemur i hollina, þa kasta þeir kongs-menninner hinum brezka manni yfer hófud sier upp og hofdu næsta rifit hann 35

¹ Öfver raden. ² holluna hds.

i sundur. Biornn fær nad manninum og þrifur hann og kastar honum á bak sier og hleypur ut sidann med manninn og ofann til skipana. Biornn giordi þetta mest firer aa-gætis sier; enn uita þottiz hann, sem uar, at madurin mundi daudur uera. Sidann ganga þeir á skip ut, Palnatoki og hans menn, og taka þegar til arra¹ og sigla i burtu á þeirri nott, og matti kongur ecki at gjora; og stendur nu so buit. Enn Sueinn kongur lætur nu drecka erfit epter födur sinn; enn er þrytur ueizluna, for huer til sins heimilis med uirdingu.

XIII.

Pat er sagt, at þa er Palnatoki kom heim til Bretlandz,⁶⁵ at þa uar aundut Olof, kona hans; þat þotti honum mikil skadi. Palnatoki undi eigi i Bretlandi epter andlat konu sinar; og tekur hann þat rad, at hann setur þar til Biornn hinn bretzka at uardueita rikit i Bretlandi. Enn þegar af leid ueturinn, og uor kom, bioz hann sialfur ur landi. Palnatoki hafdi .xx. skip, er hann for ur Bretlandi, og uilldi hann leggiaz i hernad. Hann fer nu, þegar hann er buinn; og heriar Palnatoki þat sumar til Irlandz, og aflar hann sier mikills fiar og agætis. Haun hefur þat² idnn íjí. sumur i samt, og uar hann allra manna sigur-sælastur; uard honum gott til fiar og uirdinga. Og nu ætlar Palnatoki at heria á Uinland³, og hefur hann nu uit feingit [.x]x. stor-skip, og hefur Palnatoki þa .xl. skip.

XIV.

Pan tima red firer Uinlandi kongur sa, er Burizleifur⁶⁶ het; hann hugdi illa til hernadar Palnatoka, firer þui at Palnatoki hafdi iafnann sigur, þar hann bardiz, þuiat hanu uar allra manna aa-gætazt, þeirra er i uikingu

¹ Så (= ára). ² Så! ³ Så hds. (= Vindland) på de flesta ställena.

uoru, [45 b] og uegnadi þungt uit hann at beriaz. Og nu kemur Palnatoki þar uit Uinlandi, er Burizleifur kongur¹ red firer, og hefer kongr frett til ferda hans; þa sender hann menn sina a fund Palnatoka med eyrindum þeim, at kongur bydur honum til sin þriggia natta ueizlu, og lezt uilia eiga [uit hann frid². Þat fylger og þessu bodi, at kongr baud at gefa honum riki þat, er heiter a Iomi, til þess at Palnatoki skyldi þar stadfestaz; og mest uilldi kongur gefa til þess þetta riki, at hann uilldi, Palnatoki uerdi landit med kongi, ef ofridur giordiz. Palnatoki¹⁰ þiggur nu þetta og menn hans, at þui at sagt er. Palnatoki sæker nu ueizluna til Burisleifs kongs med ollu lidi sinu, og binda þeir nu so sina uinattu med sier.

XV.

⁶⁷ Epter³ þetta bradliga lætur Palnatoki giora eina storra borg, og uar hun sidann kollud Ioms-borg. Hann lætur¹⁵ giora höfn upp i borgina so mykla, at þar matti⁴ uel liggia .l. og .cc. lang-skipa, so at þau uoru oll læst inann borgar. Uar hier um buit med mikilli smid-uél, er inn uar lagt i höfnina; og þar uar sem dyr uæri gioruar a. Stein-bogi mikil uar uppi yfer sundinu, en firer durunum²⁰ uoru sterkar iarnn-hurder og læstar innann ur⁵ hofninne med iarnn-goddum. Enn a Stein-bogananum uppi uar kastali mikil, og uoru þar margar ual-slóngur. Sumur hlutur borgarinnar stod ut a sioinn, — eru þat sio-borger kalladar, er so eru giorfuar, — og þar uar höfninn inann borgar.²⁵

XVI.

Epter³ þat er borgin uar gior, setti Palnatoki laug med radi hinna uitruztu⁶ manna þar i Ioms-borg, til þess at þar skyldi gioraz meire afli lids, enn þar uar þa ordin.

¹ Öfver raden. ² [uit frid hann med omflyttningstecken öfver uit och hann hds. ³ Initialen saknas i hds. ⁴ Så. ⁵ Otydligt. ⁶ uit²ztu hds.

Pangat skyldi sa eingi madur radaz til foruneytis, er elldri væri enn fimbetur, en eingi yngri madur enn .xviíi. ¹ uetra gamall; þar i milli skyldi aller uera at ² alldri.

Eingi madur skyldi sa þar uera i Ioms-borg, at rynne undann einum manni iafn-uigligum sier og iafn-bunum, og so pott .íj. væri um einn. ³

Huer sa madur, er þangat reids ³, skyldi hefna huer annars sem fodur sins edur brodur.

Eingi skyldi þar kueik(i)a rog i milli manna.

Ecki skyldi þar og med upp-lostningar fara, med lygi-kuittu; og pott þangat spyrdiz tidindi, þa skyldi oll Palnatoka ⁴ fyst segia; enn hann skyldi ollum seigia.

Og eingi madur skyldi þar i Ioms-borg med frillur fara. ⁵

ENN SA SEM FUNDINN VÆRI AT þUI, AT AF BRYGDI PESSU, SEM NU UAR TALT, ÞA SKYLDI SA RÆKUR OG REKIN UR LÖGUM PEIRRA, HUORT SEM HANN UAR MEIRA UÉRDUR EDA MINNA.

Aller þeir menn, er i Ioms-borg uoru eda uilldi uera, skylddu uel sam-þycker sin i milli, so sem þeir væri aller sam-borner brædur.

Þar skal eingi madur odrum fridbrot giorra; og so pott þangat væri tekit uit manni i borgina ⁵, er drepit hefdi fodur mannz eda brodur þess, er þar uar adur firer, og kæmi þat sidar upp, enn uit honum hef(di) tekit uerit, þa skyldi Palnatoki um þat allt dæma.

Eingi madur skyldi þar i Ioms-borg lata uera konu nema nott.

Og ongum manni skyldi hlyda at burtu uera ur Ioms-borg leingur en eina nott, nema Palnatoki gefi leyfi til.

Og allt, þat er þeir feingu i hernadi, skyldi til skiptis bera, bædi meira hlut og mina.

Eingi madur skyldi sa uera i Ioms-borg, er mællti ædru-ord edur kuiddi nockuru, pott i ouænt efni kæmi.

¹ ííi öfver raden. ² Öfver raden. ³ Så (= réðsk). ⁴ P'. hds.

⁵ bæg'. hds.

Eingi skyldi þar liug-uitni bera.

Og onguann hlut skyldi þann at bera med þeim, at eigi skyldi Palnatoka¹ segia þat allt,

ecki frænd-semi þui rada eda aunur uenzl, þott þeir menn beiddiz at radaz þangat, er yngri væri eda i nockrum⁵ hlut uanfærer til at hallda þat allt, er i logum þeirra stod.

Enn ef þat reyndiz at sönnu, at nockr madur helldi eigi laug þeirra, þa skyldi hann i burt reka, huort er hann uar meire² hattar madur eda minne².

Þeir sitia nu i Ioms-borg i godum fridi og hallda uel¹⁰ laug sin. Þeir fara huert sumar ur borginne og heria uida um laund og afla sier mikils ágætis, og þickia' þeir uera hiner [46 a] mestu her-menn, og onguer menn þotti þeirra iafningiar uera i þann tima, og giorduz³ þeir harlla⁴ fræger; þeir uoru kallader Ioms-uikingar.

15

XVII.

Nu⁵ er at segia fra Sueini kongi, at hann lætur sier alla uega⁶ uerda sem bez til Aka, sonar Palnatoka, og lætur hann ecki þess giallda, þott nockr stygd hafi að ordit med þeim Palnatoka, og yirder kongur mikils fost-brædra-lag uit Aka. Aki rædur firer að⁷ Fioni, sem²⁰ fader hans hafdi hann til settann, og fyr uar getit; og uar Aki en uin-sælazti madur og mikill höfdingi og ríkur.

XVIII.

Madr er nefndur til saugunar, sa er Ueseti het; hann rædur firer fylki þui, er heiter i Borgundar-holmi; kona hans heit Hilldigudur. Þau attu þriu bornn, þau er getit²⁵ uerdur til þessarar sögu. Bui heit son þeirra og uar kalladur hinn digri; annar het Sigurdr og uar kalladur Sigurdr huite eda kapa; dotter þeirra het Þorgunna; hun

¹ P'. hds. ² Så. ³ giordiz hds. ⁴ Otydligt. ⁵ Initialen saknas i hds. ⁶ a under raden. ⁷ Öfver raden.

hafdi gipt uerit firer nockrum uetrum adr, og uar þa andadur bondi hennar, er þetta til tidinda giordiz¹.

Sueinn kongur bidur Þorgunnu til handa Aka, fostbrodr sinum; og med þui at Aki uar fridr madur synum og uinséll, þotti Ueseta og sonum hans likligt þetta rad til styrktar. Þa er Aka fostnud konann, og sidann er giort brudhlaup þeirra uegligt med myklu fiolmenni; sat Sueinn⁷¹ kongur at ueizlune og marger gaufuger menn. Enn epter uei(z)luna fer Sueinn kongur heim-leidis og so huer annara manna. Aki fer og heim med konu sina.

Samfarir þeirra Aka og Þorgunu uoru godar; og er þau hofdu eigi leingi að samt uerit, þa gatu þau sier son at eiga, og uar sa Uagnn nefndur; hann uar snemindis² bædi mikil uexti og sterkur at afli; hann uar allra manna¹⁵ uenstur synum, og uerdur hans getit sidar meir uit soguna; skal hier standa nu fyrst at sinne.

I þann tima red firer Sialandi iall, sa er Haralldur het og uar kalladur Strut-Haralldur; enn þat uar til þess haft, at hann atti einn hatt, þann³ af gulli uar struturin, og uoru þar i tiu merkur gullz, og feck hann þar af keningar-nafn þetta. Kona hans het Ingegerdr; þau gatu at eiga þriu bornn, þau er nefnd uerda i þesse⁴ sogu. Sigualldi het son þeirra; annar het Þorkell og uar kalladur Þorkell hafi; Tofa het þeirra dotter. Guduruisi het madur; hann uar uitur madur og uissi marga hluti firer; hann⁷² uar radgi(a)fi Harallz iarllz og fe-hirder hans.

XIX.

Aki⁵, son Palnatoka, red firer að Fioni med mikilli uegsemd og risnni. Uagnn uar⁶ þar upp fæddur heima med fodur sinum; og þegar nockut ma marka hans skaplyndi, þa er hann ongum manni likur i uandrædum sinum og i skaplyndi; so uar hann hardfeingur uit allt, at uarlla

¹ I marginalen. ² smēindis hds. ³ Så, utan relativpartikel.

⁴ Otydligt. ⁵ Initialen saknas i hds. ⁶ Öfver raden.

pottuz menn mega uit hann sæma. Og er so uar komit, pa uar hann ymiz aa Fioni med Aka, fodur sinum, eda i Borgundar-holmi med Ueseta, modur-fodur sinum, og þickiz huorgi mega koma til rads uit hann. Uit Bua er honum bez allra sina frænda, og þat hefer Uagn hellz, er Bui 5 talar firer honum; uar Bua¹ og uel til Uagns; at ongu hafdi Uagn þat, at adrer frændur hans mælltu firer honum, þegar er honum syndiz annann ueg. Uagn uar allra manna mestur uexti og manna fridaztur synum og hinn mesti at-gioruiz-madur um allar i-protter. 10

Bui, modur-brodr Uagns, uar fa-malugur madur og hliodur optaz, storlyndur og allmikill i skapi. Bui uar so sterkr madur, at menn uissu uarlla af hans, þuiat 73 honum uard alldri afla-fatt, til huers sem hann tok; enn ecki uar Bui andliz-uænn madur, enn uel uar hann i 15 uexti og allra manna sterkligaztur, og uar hann þui Bui digri kalladur; og er þat mal manna, at Bui hafi sterkaztur madur uerit i allri Danmork i þann tima, sem hann uar. Sigrdur¹ kapa, broder Bua², uar uenn madur a skins-lit og lidmannligur og kurteis; hanñ uar famalugur 20 og mikill madur i skapi.

[46 b]³ Enn fra Siguallda er þat at segia, at hann uar nefliotur madur og biugleitur, faulleitur; hann uar eygdur allra manna bezt og uel aa sig kominn; hann uar uitur madur og slægur og sterkur at afli. Þorkell, broder 25 hans, uar allra manna hæstur at uexgti og ramur at afli; hann uar spekingur at uite.

Þeir brædur Sigualldi og Þorkell uoru her-menn mykler og allsigursæler; þeir feingu i Austur-ueg .íj. menn at her-fangi; het annar Hauardr og uar kalladur haugguandi, 30 enn annar Aslakur og uar kalladur holm-skalli. Þeir brædur Sigualldi og Þorkell gafu þessa menn Tofu, systur sinne, til sko-sueina og þionuztu; þeir uoru mykler menn firer sier, ouægner og hardfeingner og sterker at afli.

¹ Så. ² Under raden. ³ En stor del af denna handskrifts-sida är mycket nött och därigenom svårsläst.

XX.

Pat¹ er sagt, at þeir brædur Sigualldi og Þorkell bua íj. skip og ætla at far(a) ur landi til Ioms-borgar og uita, ef þar væri uit þeim tekit, og spyria Haralld iarll, fodur sinn, hue radligt honum þætti þat. Enn hann suarar² og kallar þat radligt at fara þangat [at finna³ so a-gæta menn, "og mun þa reynt uerda⁴, huad manna þier uerdit eda erut." Þeir bidia þa fodur sinn fiar-til-lagna og so uista til ferdar þessarar. Iarll suarar² og kuad þa annat-huort fara þess hattar, at þeir feingi sier sialfer⁵ allt, þat er þeir⁵ þurfu at hafa, eda⁶ fara huergi ella. En nu fara þeir þo eigi at sidur, þott fader þeirra uilld(i) eigi⁷ til leggia.

Fara þeir nu, þar til er þeir koma uit Borgundarholm. Þeir þottuzt þurfa at fa sier nockut til uista og fiar-hluta, og toku þeir þat rad, at þeir ræna þar ollu fe og toku upp eitt bu Ueseta, þat er audigaz uar, og röntu þar ollu fe og baru ofann til skipa sinna og fara burtu uit so buit; og er ecki getid fleira um ferd þeirra, fyr⁶ en þeir koma til Ioms-borgar. Þeir leggia skipum sinum⁷ utann at borgar-hlidinu; [og] er Palnatoki uerdur (uar) uit skipin, þa geingur Palnatoki iarll, sem hann uar uanur iafnann, med mikil lid i kastalann, þann er uar yfer borgar-hlidinu. Og er Palnatoki iarll uerdur uar uid komu þeirra Siguallda, þa spyr Palnatoki, huer at redi lidi þessu; og hann sier, at skipin og her-bunadurinn⁸ uar miog⁶ uandadur, og af þui þottiz uita Palnatoki, at þesser menn væri⁶ miog a-gæter. Madur stendur upp i lyptingu i raudum kyrtsli; þat uar Sigualldi. Hann heilsadi Palnatoka iarlli, og sidann mællti hann: "Hier rada firer brædur íj., syner Strut-Harallz, og heiti eg Sigualldi, enn broder minn Þorkell; enn þat er eyrindi mitt hingat, at eg og broder min uilium til lids med ydur med þeim monnum, er ydur

¹ Initialen saknas i hds. ² f. hds. ³ [Otydligt och under raden.]

⁴ u'da hds. ⁵ þi⁷ hds. ⁶ Otydligt. ⁷ e¹ hds. (= ecki?). ⁸ her öfver raden och mycket otydligt.

pickia nytandi af uoru lidi." Palnatoki seger: "Gott ord [ris af yekur brædrum¹, enda er þat epter kyn-ferdi ydru." Sidann redz Palnatoki um uit menn sina, huort uit þeim skal taka eda eigi². Palnatoki seger sier kunnigt um aett þeirra brædra², at þeir uoru uel borner. Enn 5 þeir urdu aa þat satter, at Palnatoki skyldi rada firer þann ueg, sem hann uilldi, og kolludu þat sitt rad, sem hann tæki upp. Sidann mællti Palnatoki til Siguallda: "Ef 76 þír uilit hier uera i Ioms-borg, þa skulu þír uita adur lög uor," og seger Siguallda lög þeirra; og sidann er upp 10 lokit borginne. Enn þeir brædur iata sig under lög þeirra, og roa þeir inn i borgina med lid sitt. Og epter þat er þeir uoru komner i borgina, er reynt lid þeirra, huort þeir uoru aller lid-færer at ganga i lög þeirra Ioms-uikinga; enn su uard raun aa, at helmingur annar þotti 15 nytur uera, enn annar helmingur uar aptur sendur; og er þa tekid uit þeim Siguallda og brodur hans og halfu hundradi manna, og eru þeir leidder i lög þeirra Ioms-uikinga; og ef sidann koma nockrar saker upp þessa manna, þa skal Palnatoki um þat dæma. [47 a]

20

XXI.

Nu er þar til at taka, at Ueseti spyr fiar-upp-tokuna, og uerdr hann eigi uel uit þat; og tekr hann þat rad fyst, at hann setur aptur sonu sina at ollum giorningum; þuiat Ueseti uar uitur madur. Ueseti fer at hitta Suein kong og seger honum ranid. Kongur red honum þat rad, 25 77 at hann skyldi fara fyrst at hitta Strut-Haralld og beida hann bæta firer sonu sina, "so attu siert uel semdr af." Ueseti iatar þessu og fer aa fund Harallz iarls og beider hann bota firer sonu sina; enn iarll lezt eigi bæta mundu, pott þeir tæki sier kid edur kalf. Ueseti sender nu menn til kongs at segia honum, at iarll uill eigi bæta ranit; enn kongur bad hann lata uera kyrt og lez mundu senda

¹ Mycket otydligt. ² Otydligt.

ord til iarls, at þeir sétiz; og so giordi hann. Enn er iarlli komu þessi ord, þa sagdiz Haralldur iarll eigi mundu hier firer giallda. Og er kongur spryr suor iarls, þa sender Sueinn kongur¹ i odru sinni menn sina til iarls med þeim eryndum, at iarll kæmi að hans fund; og so giord(i) hann. Kongur seger, huernn skada syner hans hafa giort uit Ueseta, og bidur hann bæta firer þa. [Enn hann seger Ueseta hafa ofeingit fiar þess², og lez hann ecki mundu bæta firer þat, þott ungmenne tæki nockra saudi eda naut 10 sier til matar. Þa mællti kongur til iarls: "Nu mattu fara heim, ef þu uillt, og hefi eg nu sagt, huad eg uilldi þier. En so mun eg um mæla, attu aa-byrgiz þig sialfur og fe þitt firer Ueseta og sonum hans; og mun(u) uier ðónguann hlut i eiga, huersu sem fer med ydur, þottu þurfer 15 uors lids, er þu uillt nu ecki hafa þat, er eg mæli firer þier; en þat hyggium uier, at þui mun uer radit," seger 20 kongur. Haralldur iarll suarar og kuez sialfur mundu aa-byrgiaz sig og fe sitt, "og all-litt em eg hréddur um þat," seger hann, "og em eg ohréddur uit Ueseta ne sonu hans." Epter þat for Haralldur iarll heim.

XXII.

Pat er sagt, at Ueseti og syner hans fretta uit-tal Sueins kongs og Harallz iarls, og þat at iarll uill eigi bæta. Enn giora þeir rad sin, og bua þeir .iiij. skip og .ccc. manna, og bua þeir þat lid sem bez at ollu og fara sidann, 25 þar til er þeir koma að Sioland, og taka þar upp .iiij. bu, þau er auduguz uoru, firer Haralldi iarlli; og epter þat fara þeir med þetta fe heim. Haralldur iarll spryr þetta, at hann er ræntur þrimur buum; og nu i-hugar iarll sitt mal, ad hann hafdi litt hlitt kong(s) domi, og nu kemur 30 i³ hug, huat kongur hafdi spad honum. Iarll sender nu menn að fund kongs og uilldi uita, ef kongur uill sætta

¹ ord tillägger hds. ² [Så. Skrifvaren har tydligen ej förstått sitt original; jfr de andra redaktionerna. ³ Under raden.]

þa; enn kongur bad iarll nu hafa rād sin enu godu og
 sagdiz nu ecki mundu til sin lata taka. Sendi-menn foru
 heim aptur og segia iarlli suor kongs. "Uier skulum
 taka til uora rada," seger iarll, "ef kongur uill sier òngu
 af skipta." Haralldur iarll fær sier nu .x. skip, og þau⁵
 byr hann sem bez at lidi. Hann fer sidann, til þess er
 hann kemur i Borgundar-holm, og ræner þar og tekur
 upp. Íj. bu firer Ueseta, þau er audbez¹ uoru. Sidann fer
 iarll heim i Sioland og hefur þetta fe med sier og þickiz
 uel hafa fram geingit. 10

I þann tima uoru syner Ueseta i hernadi epter uanda
 sinum; uoru þeir huert sumar i vikingu leingztum; heriudu
 þeir um Austur-ueg. Uard Bui all-frægur af hernadi
 sinum, þuiat hann hafdi iafnann sigur, þar sem hann bardiz;
 uard honum bædi gott til fiar og frægdar. 15

Nu er þar til at taka, at Ueseti spyr fiar-skada sinn²;
 hann fer enn aa kongs fund, og tekur hann uel uit honum.
 Ueseti kærdi sig firer kongi og seger, at ofridr mun³ gioraz
 i milli sialfra landz-manna, ef⁴ sliku fer fram, at innann-
 landz-menn rænaz og þeir, er stiorn skylldi hafa aa rikinu,²⁰
 og þar adra epter mundu breyta. Legz nu þann ueg aa
 med ockur Haralldi iarlli um stund, at til⁵ þess horfer,
 at mann-drap munu af gioraz i milli uor, ef þier eigit
 so onguann hlut i; [47 b] þat kann uera, herra! at nu se betra
 (at) at giora en sidar, þuiat ydrer menn eru huorir-²⁵
 -tueggju." Kongur seiger: "Eg mun fara bradliga, til
 þings þess, er heiter Iseyiar-ping⁶, og stefni eg ydur
 pangat, og skulu þid þa sættaz eda ligia uit ut-legd þeim,
 er eigi uill sættaz." Efter þat for Ueseti heim; og lida
 nu so fram stunder, þar til er þeir fara til þingsins. 30

Ok er so uar komit, þa fer Sueinn kongr aa þingit,
 og hefur hann .xx. skipa; Ueseti fer og aa þingit og hefur
 hann. Íj. skip; Haralldur iarll fer og aa þingit. Og er
 kongur og Ueseti og Haralldur iarll uoru komner, þa

¹ Så; (fel f. audguz?). ² sina hds. ³ Nästan utplånat.

⁴ af hds. ⁵ Under raden. ⁶ Så; jfr 37⁸.

setur Ueseti tiolld sin uit sioinn hia sundi¹ þui, er næst er þingstadnum; enn Strut-Haralldur hafdi tialldat budur sinar nockru lengra upp fra; enn Sueinn kongur setti² þar i mille.

XXIII.

⁵ Nu er at segia fra Bua digra, at hann hafdi uerit i hernadi um sumarit, so sem fyr uar sagt. Og er Bui for heim-leidis, spyr hann, at fader hans uar ræntur, og þat, at þing uar stefnt i Iseyium³. Þa helldur Bui skipum sinum til Siolanda og kemur þar uit⁴, er hofud-bær iarls ¹⁰ uar aa landi uppi; þar uar þa Guduruisi rad-giafi og fe-si-hirder. Enn er þeir Bui uoru þar komner, ganga þeir aa land upp og til bæiar iarls; þeir brutu upp hus þat, er fe iarls uar uardueitt i og aller enu dyrster griper hans; þeir toku allt fe, enn Bui drap Guduruisa, fe-hirder³ ¹⁵ iarls. Þar tok Bui áj. kistur fullar af gulli, so at i huorri uoru .x. pund gullz, og hafdi Haralldur iarll þær feingit i hernadi; Bui tok tignar-klædi iarls. Fer Bui nu i burtt med þessu fe til skipa sinna, og fara sidann til⁴ þingsins.

²⁰ Og er aa leid dagin, sia⁵ menn af þinginu fara fra h(e)imile Harallz iarls .xx. skip; og er þau nalgaz þangat, þa leggia þeir menn i lægi og ganga af skipum sinum og upp aa land med ollu lidi sinu; og eru þar komner syner Ueseta, þeir Bui og Sigurdur. Bui digri uar alluel ²⁵ buen at klædum, og hafdi hann þann klædnad, Strut-Haralldur atti beztann; en þau klædi uoru so fe-mikil, at þar komu til .x. merkur gullz. Þeir braedur ganga med fylktu lidi sinu ollu aa þingit aluopnudu. Bui digri hafdi aa hofdi sier hatt iarls, þanu er til kuomu .x. merkr gullz. ³⁰ Bui mællti þa til Harallz iarls: "Þat er nu, Haralldur! at þu sæker til gripa þessa, er nu sier þu (mig) med

¹ fund^ti hds. ² tiolld sin bör kanske insättas. ³ Så. ⁴ Under raden. ⁵ s^a hds. (= sau?).

82 fara, ef þu þorer, og se nockr dad i þier, firer þui at nu em eg albuinn at beriaz uit þig, ef þu bilar ei."

Sueinn kongur heyrdi ord Bua og þottiz skilia, at hann mundi hafa æ-mæli af, ef hann lætur þa na samann at beriaz, er hann hafdi so mikit um mællt, at¹ þeir⁵ skyldi sættaz; þar sier og kongur, at iarll hefer ecki lids-afla uit Bua. Kongur tekr nu þat rad, at hann geingr i milli þeirra med sinu lide, og na þeir eigi at beriaz; og bidur kongur þa grid setia ogлез nu uillia dæma mal manna sinna. Bui digri suarar og kuez alldri¹⁰ af mundu lata kisturnar, er hann tok firer iarlli, enn kongur dæmi um allt annat; og nu kemur so, at þeir iata þui, at kongur giore allt annat, þui-likt sem honum likar. Þa mællti kongur til Bua: "Ollu skalltu rada, Bui!" seger kongur, "og skalltu hafa þitt mal, og skalltu hafa¹⁵ gull-kistrnar² og so mikit fe annat, at þier frændur se(t) uel sämder af; enn lausa³ uerdr þu at lata gripi iarls og giora honum eigi þa suifuirding, at iarll nai eigi tignar-klædum sinum." Og nu uerda þeir a þetta satter æ pann ueg, at iarll skal hafa tignar-klædi sinn oll, enn kongur²⁰ skyldi giora slikt um annat, sem honum þætti iafnnadur.

83 Og nu lætur kongur um giora med þeim hætti, sem adur uar fra sagt; enn firer þat at iarll naer gripum sinum, skal hann gipta Tofu, dottur sina, Sigurdi kapu, og skulu henni þessi fe heimann fylgia, og⁴ skal eigi aptur gialda²⁵ audru-uisu upp-tak buanna, þeirra er iarll [48 a] atti. Þui giordi kongur þann ueg sætina, at honum þotti þat likaz til, at halldinn mundi uera, ef mægder tækiz med þeim.

Þeir fedgar toku uel þessu, og heiter² Ueseti at leggia til uit⁵ Sigurd allz fiar þridiung⁶; og likar Sigurdi nu³⁰ uel, og fara nu aller satter heim af þinginu til h(e)imilis Strut-Harallz, og skulu þa þegar takaz þessi rad; og er nu þar druckit brudhlaup þeirra Tofu og Sigrdar² med⁷ mikille tignn og uirding. Og epter ueizluna for kongur

¹ æ hds. ² Så. ³ laus^r hds. ⁴ Under raden. ⁵ Öfver raden.

⁶ f[i]jar sins till. hds. ⁷ I marginalen.

heim, og Ueseti og syner hans fara og heim i Borgundarholm, og er kona Sigurdar i ferd med þeim.

XXIV.

Pa¹ er þeir brædur hofdu skama stund heima uerit, þa fystiz Bui at fara til Ioms-borgar og auka þar aa-gæti⁸⁴ sitt; Sigrdur² uill fara, þott hann [giptur se³]. Og þegar at uora tok, buaz þeir brædur og hafa íj. skip og .c. manna, og giora sem likazta ferd sina, sem þeir Sigualldi höfdu adur⁴ giort. Fer Bui nu med sinum monnum, þar til er þeir koma til Ioms-borgar og leggia utann at borgar-dyrum.

Og er hofdingiar i Ioms-borg uerda uarir uit komu þeirra, þa ganga þeir Palnatoki og Sigualldi og Þorkell med myklu lide i kastalan, og þeckia þeir mennina. Bui tok til orda og mællti: "Þat er erryndi mitt hingat, Palnatoki! at uier uilium radaz til lids med ydur." [Palnatoki seger⁴: "Kunnigt er mier til ættar þinnar, Bui! og ert þu uit-frægur madur og aa-gætur af morgum storuirkium." Þa mællti Sigualldi: "Huersu hafi þier Strut-Haralldur sæzt aa mal ydur, adur en þier forut hingat?" Bui seger:
"Þat er löng saga at segia fra uidr-skip(t)um uorum, og ma þat eigi i skaummu mali ne þat allt inna, er uier hofum samann att; enn þau urdu mala-lok, at Sueinn kongur giordi i milli uor, og eru uier nu satter." Palnatoki mællti til manna sinna: "Uilie þier til hætta at taka uit þessum monnum, huort þeir segia satt edur eigi?⁸⁵ Enn all-fus væri eg til at taka uit þeim og mest þo firer sæker² Bua, þuiat hann er adur reyndur at hardfeingi og er hinn mesti kappi, og þess vænter mig, at faer eda ònguer se hier þui-liker firer i Ioms-borg." Ioms-dykingar suara: "Uier uilium gefa þier orlof til at taka þessa menn i log uor, ef þu uillt; en ef nockrer hluter koma

¹ Initialen fattas i hds. ² Så. ³ [se giptur med omflyttningstecken hds. ⁴ [P'. f. seg⁷ fi⁷ hds.

þeir sidann upp um hagi þeirra, er storsaukum gegndi¹,
þa skal þat i ydru ualldi uera og i þinu um-dæmi uera.”
“Þat er minn uilie,” seger Palnatoki, “at uier² tokum uit
þeim brædrum, þuiat oss er at þeim mikil styrkur.” Og
epter þetta er upp lokit borginne, og þeir legia þa inn⁵
i borgina skipum sinum; og sidann er reynt lid þeirra, og
uerdur su raun aa, at .lxxx. manna uoru³ epter (i) Ioms-
borg af lidi þeirra brædra, enn .lx. foru i burt.

Nu eru⁴ þeir Bui þar i borgine i godu yfer-læti og
uirdingu af Palnatoka og ollum Ioms-uikingum. Heria¹⁰
þeir huert sumar aa ymsi lönd og hafa iafnann sigur, þar
sem þeir beriaz, og aðla sier mikils fiar og aa-götis. Bui
uar i hernadi huert sumar med Ioms-uikingum; og i
ollum oruztum uar og eingi fremre en Bui og hans menn.
86 Uann Bui og þui meire frægd, sem hann uar sterkari enn¹⁵
neinn madur. Og hallda þeir sliku fram huert sumar;
en huert haust foru þeir aptur i Ioms-borg⁵ og hafa þar
uetur-setu.

XXV.

Pat⁶ er sagt, at Uagn uex up aa Fioni med fedur
sinum Aka, enn stundum uar hann med modur-fodur. 20
Uagn uar madur so udæll i upp-uexti sinum, at þat er
sagt, at þa er hann uar .x. uetra gamall, hafdi hann
drepit .xiij. menn. Uagn er nu heima, þar til er hann
er .xiij. uetra gamall. Uagn uar þa so sterkr, at eigi
feck þa menn, at hans iafningiar væri, þott fullkomner²⁵
væri i allann þroska. Uagn uar allra manna vænstor
[48 b] og fridaztur⁷ at allri aa-sionu, þeirri er menn hofdu
sed, og um alla at-giorfui og i-þrotter um fram adra
menn; og til uigs at telia matti hann epter sinu afli og at-
-giorfui, og eigi uar hann minni at hug og að-rædi; en³⁰
so uar hann hard-feingur, at frændur hans þottuz ualla

¹ Så. ² Öfver raden. ³ uar hds. ⁴ I marginalen. ⁵ Joms
borgar hds. ⁶ Initialen saknas i hds. ⁷ f'ddazt² hds.

mega uit hann sæma. Aki, fader hans, tekr þat rad, at⁸⁷ hann feck Uagni .íj. skip og .c. manna, og er eingi elldri madur, sa er honum fylger, enn tuitugur, enn eingi yngri enn .xviij. uetra, nema sialfur Uagn; hann uar .xiij. uetra.
 Hann bad sier nu ecki fleirra fa og kuez sialfur mundu fa sier uister og þat annat¹, er hann þurfti at hafa. Uagn fer nu sidann med þessu lidi firer endilanga Danmork; hoggur hann sier osparliga strand-hogg; hann ræner bædi klædum og uopnum og her-klædum, og so lykur, at
 Uagn skorter ecki og menn hans þat, er þeir þurftu at hafa, og [fer Uagn med þat² ur Dana-kongs uelldi, at hann lætur þa fa sier þat, er þeir þurftu at hafa.

Uagn fer nu, þar til er hann kom til Ioms-borgar; hann kemur þar snema um myrgin i solar-rod; hann legur utann at steinboganum; enn þegar þeir Ioms-uikingar uerda uarer uit þetta, þa ganga þeir Palnatoki og Bui og Sigualldi med myklu lidi i kastalann, sem þeir attu uanda til, og spyria þeir þadann tidinda, eda huerir komner uæri. Þa stod Uagn upp og spryr i moti, huort Palnatoki iarll se i kastalanum; hann suarar og kuez þar uera, "eda huerir eru þesser til-komu-menn, er so lata rikmannliga?" Uagn seger: "Ecki skal ydur leyna þui; eg heiti Uagn og er eg Aka son, og er eg til þess eryndis hingat komen, at eg³ uillda radaz i lid med ydur,⁸⁸ þuiat eg þiker eigi all-hægur heima, og þotti frændum minum mal, at eg færi i burtt." Palnatoki seger: "Þicki þier þat radit, at þu siert hier hegur uit-skip(t)is, ef frændur þiner þottuz traut mega uit þig sæma heima?" Uagn seger: "Logit er mest at mier um stormenzku þina,
 ef pier uilit eigi taka uit mier."

Palnatoki mællti þa til sinna manna: "Huad þicker ydur rad, huort uier tokum uit Uagni eda eigi?" Bui seger: "Þat er mitt rad, at hann komi hier alldri innann borgar med skaplyndi þat, er hann hefur; og uar honum

¹ ann_n hds. ² [fer med þat Uagn med omflytningstecken hds.

³ Öfver raden.

þo til min bez allra sinna frænda." Þa mællti Palnatoki: "Uit þier uilia frændur þiner risa, Uagn! og aller, þeir er uita deili aa þier." Uagnn spyr, "huort menn uerda at þui berer, er þar standa hia þier, at uilia eigi taka uit mier? Enn eigi uar mier þess uon at Bua, frænda 5 minum, at hann mundi at þessu uerda kunnur." Bui seger: "Þar em eg þo kunnur at þui ordin, at eg fys ecki aa at taka uit þier, og helldur uil eg letia þess, at uit þier se (te)kit; enn þo skal Palnatoki þessu rada, sem ollu odru." — "Enn huat leggia þeir til, syner Strut- 10 -Harallz," seger Uagn. Sigualldi suarar: "Hafa skulu uier einord til þess, at uier uilldum alldri, attu kæmer i uorn flock."

89 Palnatoki mællti þa til Uagns: "Huersu gamall madur ertu, frændi?" Uagn seger: "Ecki skal eg liuga at 15 ydur til þess; eg er nu .xij. uetra." Þa mællti Palnatoki: "Þat eru eigi laug uor at taka uit so ungu monnum, — — — ¹ en uier hofum logtekna ² ." Uagn seger: "Eg mun ecki þess bidia ³, at þier briotit lög ydur aa mier; enn þa eru þau sikt brotinn, ef eg er i fram-gongu sem 20 einn-huer yduar madur, sa sem þier hafit adur laugtekinn, þo at eg se yngri at alldri; og syniz ⁴ mier þa eigi brotin laug ydur, þuiat eg ætla ecki at renna firer einum ydrum manni, þott hann se .xiiij. uetra gamall eda elldri." Pal- natoki mællti þa: "Halltu ecki leingur aa þessu; eg mun 25 senda þig til Bretlands aa fund Biarnnar ens brezka, og firer uora frændsemi þa gef eg þier halft riki þat, er eg aa þar." Uagn seger: "Uel er þetta gefit, en eigi uil eg þigia þin bod, er þu bydur."

Þa mællti Palnatoki: "Huad uilltu þa, frændi, er þu 30 uillt eigi þigia slik bod?" — "Þat skal eg nu lysa firer ydur, huat eg uil," seger Uagn; "eg byd Siguallda, syni Strut-Harallz, at hann leggie at oss ur borginne med. .íj. skip og .c. manna, og reyn ⁵ sidann [49 a] med oss, huorer

¹ Luckan (= ertu myklu yngri madur, ell. ngt dylik?) Jfr Fms. XI, 92 f. och Cod. Holm. 67¹⁹) ej betecknad i hds. ² logtektna hds. ³ bd^a hds. ⁴ Så. ⁵ Så; möjl. skriffel för reynum

at betur mega eda undann lata, og skal þat mark uera
 gjort til þess, at þier takit uit oss, ef þeir leita undann;
 enn ef uier uilium¹ undann leita og hofum uier lægri² ⁹⁰
 hlut, þa skulum uier i burtu fara; og eigi byd eg þetta
⁵ med minna kappi enn so, at Sigualldi beriz uit oss, ef
 hann er oragur karllmadur, og hafi hann helldur mannz
 hug, efnblauds kuikuendis." "Nu matu heyrra, Sigualldi!"
 seger Palnatoki, "huad þesse madur mæler, eda huersu
 litt hann uandar ord at þier; en þess uænter mig, attu
¹⁰ komer i mykla mann-raun af þess[um] inum³ unga manni;
 uit þat er so miog er um mællt af Uagns hendi, þa
 kann eg eigi at letia þig, at þier legit at þeim og giorit
 slikt illt að monnum hans, sem þier megit. En ef⁴ þier
 berit hæra hlut, þa uil eg, at þier uariz at uinna að Uagn,
¹⁵ firer þui at ydur mun þat eigi uel gefaz firer sæker²
 frænd-semi uor i mille; enn takit hann hondum og férít
 mier hann," seger Palnatoki; "en þess get eg, at nu uerde
 þier reynder."

XXVI.

Efter þat byr Sigualldi lid sitt til oruztu. Þeir leggia
²⁰ nu ut ur Iomsborg og til⁵ moz uit Uagn; og er þeir
 hittuzt, slær þar þegar i bardaga. Þat er fra sagt, at
 Uagn og hans menn giora fyrst so harda griot-hrid þeim
 Siguallda og monnum hans, at þeir mega ecki annat en⁹¹
 at hlifa sier. Enn er griotit tok at fætkazt, þa þurftu
²⁵ þeir Sigualldi ecki at bida skotuopna af Uagnni og hans
 monnum, [at hiner mega ecki annat en at hlifa sier⁵; enn
 er þat tók at þuerra, þa beriaz þeir med suerdum all-
 dreingiliga. Ok þar kom, at Sigualldi lætur undann til
 landz og uilldi fa sier griot. Þeir Uagn hallda þa⁶ epter,
³⁰ og finaz þeir nu að landi, og uard Sigualldi nu uit at
 snuazt, huort sem honum þotti betra eda uerra; og uerdur

¹ I marginalen. ² Så. ³ Skrifvaren har först skrifvit mⁱ ⁴ Af
 skrifvaren ändradt från e^c ⁵ Oriktig upprepning? ⁶ Öfver raden.

nu aunnur atlaga med þeim, og er nu þetta¹ myklu hardari¹ enn hin fyrri, og ueiter þeim Siguallda þessi hrid þungt.

Palnatoki er upp i kastalanum og adrer Ioms-uikingar, og sia þeir að bardagann. Palnatoki sier nu, huersu fer, og mællti, at þeir skyldi letta bardaganum, "og mun eigi endazt Siguallda;" og seger Palnatoki, at "þreyta skal² til lykta med ydur; og er þat mitt rad, at uier³ tókum uit Uagni, þott hann se yngri at alldri, enn mællt er i lögum uorum; og er god uón, at Uagn uerdi hinn mesti kappi, og so synzt mier, sem hans felagar se hiner mestu kappar."¹⁰

Nu giora þeir so, sem Palnatoki hafdi mællt, at þeir bregda bardaganum, og hefer [49 b] nu synzt³, huorer meira mattu; og takar þeir nu uit Uagni, og er hann nu tekin i lög med Ioms-uikingum og aller hans menn med radi ok uilld allra Iom(s)-uikinga.

I bardaga þeirra er sagt, at fallit hafi⁴ af Siguallda .xl. manna, enn af Uagni .xx. menn, enn marger uoru sarer af huorum-tueggum. Ok er nu Uagn med Ioms-uikingum, og er þat sagt, at Uagn er so hægur madur, at eingi anara er iafn-hög-uær i Iomsborg sem hann. Uagnn uar huert summar ur Iomsborg i hernadi sem adrer Ioms-uikingar, og setti Palnatoki hann yfer myklu lidi; ok þott Uagn uæri ungur at alldre, þa uar eingi huatare ne diarfare i ollum hernadi, og uar eingi bardaga-madur meire enn Uagn og hans menn, og uar Uagn hinn mesti ofur-hugi.

Fer nu þessu fram, at Uagn er i uikingu sem adrer Ioms-uikingar, og uinna þeir aller samt huert summar morg og stor afreks-uerk, þott hier se eigi sier huer greind, og baru þeir sigur af ollum piódum; og so kom, at aunguer menn uilldu hafa ofrid uit þa, ef þeir attu kosti, og gafu þeir sialfa sig i ualld þeim og eigner sinar allar. Og fengu þeir Ioms-uikingar þui-likann ifer-gang, sem þeir uilldu, huar er þeir kuomu, og for þeirra frægd um allar

¹ Så. ² Öfver raden. ³ syn'zt hds. ⁴ hⁱ hds.

nordur-alfur heimsins, og uoru þeir firer ollum odrum ⁹³ her-monnum; og uoru þeir heima i Iomsborg huern uetur.

XXVII.

Pat er sagt, þa er Uagn hafdi uerit .ííj. sumur med Ioms-uikingum og .ííj. uetur og hid fiorda haustit, er þeir ⁵ kuomu heim i Iomsborg, og þeir hofdu skamma stund heima uerit, — þa kendi Palnatoki sier sottar. Þa uar Uagn .xu. uetra gamall.

Og er Palnatoki hafdi tekit sottina, þa bioda þeir Burizleifi kongi til Iomsborgar ãa fund þeirra. Þa mællti ¹⁰ Palnatoki til kongs: "Þat er hugbod mitt, hera! at eg mun eigi fleire sotter taka enn þessa, og ma þat eigi olikligt þickia firer alldurs saker mins¹. Enn þat er mitt rad, at madur se tekinn i minn stad, og se sa hóf(d)ingi hier i Iomsborg at skipa þeim malum, er eg ¹⁵ hefi adur firer uerit settur." Þa mællti Burizleifur kongur: "Huer þicker þier bezt til fallinn at uera hier firer?" Þa mællti Palnatoki: "Marger eru hier agætis-menn at hreyste ⁹⁴ og myklir kappar, enn sialf-hælni mun ydur þickia i þui, sem eg segi; enn þat hygg eg, at skorti nockut at þui, ²⁰ sem eg hefi uerit. [50 a] Enn þeir Bui og Uagnn eru firer ödrum ollum monnum hier firer saker styrks allz og iþrotta, og mester af sialfum sier um alla at-giorfui; enn eigi hafa þeir skaplyndi med ollu, er mier þætti þeim manni heyra, er hier skal firer uera. Bui er famalugur ²⁵ og nockut stridlyndur, og so Uagn, at hann er fataladur; enn eingi er uitrari enn Sigualldi, og ² hefur (hann) mestann hofdingskap, og hann þicki mier hellzt til fallinn, bædi firer saker uizt ³ og radagiordar, at dæma um þau mal, at hier kunnu at ad berazt." Burizleifur kongr suuar ³⁰ þa: "Oppt hafa ydur rad oss uel gefiz, og skal þetta hafa, er þier hafit nu til lagt, og mun oss þat ollum bezt gegna. Enn þat er oss ugganda, at eigi mun leingi kostur þinna

¹ mics hds. ² Under raden. ³ Så (= vits).

rada, ok er oss at skyldara at hafa id sidazta. Hefer oss og enn mesti styrkur át ydur ordit, og hafa sidann færri uort riki angrat af ut-lendum þiðum."

Þat er sagt, at Sigualldi uar ecki þessa ófus; og 95 geingur hann under þetta ad radi Burizleifs kongs og Palnatoka og allra Iom(s)uikinga. Þaðnatoki gæfur Uagni riki þat, er hann atti i Bretlandi, til eignar og forrada med Birnne brezka. Palnatoki bidur Uagni uirkta alla uega uit lidit og for þar um morgum fögrum ordum, og syndi hann þat i þui, at honum þotte myklu skipta, at 10 þeir giordi uel til Uagns. Og litlu eptir þetta andadizt Palnatoki; og þotti þat ollum monnum mikill skadi, þuiat naliga þotti eingi hans iafnningi i þann tima.

XXVIII.

Epter andlat Palnatoka tekur Sigualldi uit forradum i borginne. Þesser uoru þa mester höfdingiar i borginne 15 Ioms-borg: Uagnn Aka-son, Bui digri, Þorkell hafi, Sigurdur kapa. Ok er Sigualldi hefer skama stund radit firer Iomsborg, þa breytti tzt nockut hattur i borginne af þui, er uar um daga Palnatoka. Eru þar þa konur i borginne tueim nottum leingur; so eru menn burt ur 20 borginne; og stundum uerda aa-uerkar i borginne og so ein-staka uig.

Og er þetta er tidinda, fer Sigualldi ur borginne og 96 til fundar uit Burizleif kong. Burizleifur kongur atti sier .íj. dætur, þær er nefndar eru i þesse sogu. Astridur 25 het in ellzta, og uar hun bædi uitur og uæn; Gunn-hilldur het onnur; Garta het in yngsta, hennar feck Olafur Tryggua-son. Enn er Sigualldi kom aa fund Burizleifs kongs, þa bydur hann kongi .íj. kosti, þann annann, at hann mun gefa upp Ioms-borg og hallda hana ecki leingur; 30 hinn er annar, at hann gæfi honum Astridi, dottur sina. Kongur suarar: "Þat hefda eg ætlat, at gipta hana tignara manne, enn þu ert, Sigualldi! Enn þo er mier naudsyn,

at þu siert i borginne, og skulum uier nu radaz um oll saman, huat oss þicker radligazt at at giora."

Sidann hitter kongur Astride, dottur sina, og spyr, huersu henni væri at skapi þessi rada-hagur, at hun væri 5 gipt Siguallda, "þuiat eg uillda," seger hann, "at uier semdum þetta rad med uitz-munum, og þo so, at Sigualldi fari eigi i burt ur Ioms-borg, þuiat eg þarf hans miog til land-uarnar firer riki mitt." Astridur suarar: "Þat er," seger hun, "at eg uillda alldri eiga Siguallda, enn 10 þo skulu þier honum eigi fra uisa med óllu. Þat skal hann til uinna þessa rada-hags, er med ollu er eigi litit, at hann skal koma skóttum af Uinlandi, so at alldri sidann gialldi þeir skatta Dana-kongi; hinn er annar, at hann komi hingat Sueini kongi af Danmork, eigi med fleire 15 menn, enn so at þier [þó b] eigit allt ualld á honum. Þetta skal hann hafa unnit, adur hann komi i sómu sæng hia mier."

Burizleifur kongur ber nu þetta mal upp firer Siguallda. (Sigualldi) uard hliodur miog uit þetta og skildi, 20 at þetta mundi uarla laust firer liggia, og mælti þa af annare stundu: "Þetta er hardla mikil þraut, herra!" seger hann, "eda huersu skal eg fa þetta giort?" Kongur suarar: "Eigi kann eg braugd þin og slægder, ef þu fær eigi rad til þessa." Enn med þui at Sigualldi uar fus til 25 rad-hags uit Astridi, er þat fra sagt, at þessu iatar Sigualldi; og sidann binda þeir þetta fastmælum myklum sin i mille, og skal¹ þetta uera fram komit firer enu þridiu iol; enn ef þat efnizt eigi epter þui, sem akuedit uar, þa skulu mal þesse laus.

XXIX.

³⁰ A þessu hinu sama uori fer² Sigualldi þegar ur landi, og hefer hann þriu skip og .ccc. manna. Hann fer, þar

¹ I marginalen. ² Af skrifvaren ändradt från for

til er hann kemur uit Sioland, og hitter þar menn at mali og hefer fretter til, at Sueinn kongur er a ueizlu uit .dc. manna aa land upp skamt fra þui, er Sigualldi uar at kominn. Ok er Sigualldi þickizt þat sannliga spurt hafa til Sueins kongs, þa leggur hann skip sinn uit eitt 5 nes, þar er huergi uoru skip önnur i nand; enn þetta uar skamt fra þui, er Sueinn kongur uar aa ueizlunne med sinu lidi. Sigualldi snyr fram-stöfnnum aa skipum sinum fra landi, og teingia samann huert at stafne ódru og leggia samann öll og ut aðrar allar i hareidar. Sidann 10 sender Sigualldi .xx. menn skilrika aa fund Sueins kongs og mællti, at þeir skyldi þat seigia kongnum, at Sigualldi uilldi finna hann; og enn mællti hann so: "Þier skulut so seigia Sueini kongi min ord, ef hann uill eigi fara ella, at þar ligge uit allt riki hans og hid sama lifit. Þier 15 skulud segia mig hardla¹ siukann miog og nær kominn at dauda."

Sendi-menn Siguallda fara nu, til þess er þeir koma til bæarins, og ganga inn i hollina og firer konginn, og sa er firer þeim uar ber þegar upp sin eyrindi. Enn er 20 Sueinn kongur heyrdi þessi tidindi og skildi, huat honum la uit, at hann fyndi Siguallda, þat og annars, kongr trudi, at Sigualldi uæri huergi fær at fara fra skipum sinum firer uanmattar saker, fer Sueinn kongur þegar ofann til skipa Siguallda med ollu lidi þui, er at þeirre 25 ueizlu hafdi uerit med honum. Sigualldi uar aa þui skipe, er yzt la og first la landi; hann liggur i reckiu og uar hardla þungt halldinn.

Enn er Sigualldi sa lidit, þa mællti Sigualldi til sinna manna, so at þeir mattu skilia, er næster uoru honum, huat 30 er hann mællti: "Þa er .xxx. manna eru geingner ut aa skip þat, er næst er landi, med kongi, þa kippi þier af brygium þeim, er aa landit liggia², ok upp i skipit, og mælit so: 'Sökue eigi menn skipum under oss, ne trodit siuka menn under fotum!' Uænter eg, at kongur mune 35

¹ Bör kanske strykas. ² liggur hds.

fara fyst; enn þa er kongur er kominn að midskipit med .xx. menn, þa skal kippa þeirri bryggju, er i milli skipanna er; og er kongr¹ er koðinn med .x. menn að mitt skip sialfs, þa skal kippa þeirri bryggju², er að þetta skip liggur; enn eg mun þa leita mier rads." Sigualldi mællti¹⁰⁰ þetta med litlum mætti, enn þo matti þat skilia.

Sueinn kongur kemur nu med lid sitt. Hann spyr nu, huort Sigualldi væri allmatt-litill; honum uar sagt, at³ all-miog þyrri mætti hans. Kongr fer nu að þat skip, er næst uar landi, og sidann huertt ad audru, til þess er hann kemur að hid yzta [þl a] skipit. Menn Siguallda foru nu med ollum hlutum, so sem hann sagdi firer og hafdi rad til giort. Og er Sueinn kongur er kominn med .x.^a mann að þat skip, er Sigualldi liggur að, þa spyr kongur, huort Sigualldi hefdi mal sitt; honum uar sagt, at suo væri at kalla. Sidann geingr kongr aptur i lyptingina og þar at, er Sigualldi la, og lytur nidur og spyr, huort hann ma heyra ord hans, eda huer tidindi hann kynni at segia honum, er so stort liggr uit, at þeir fyndizt. Sigualldi suarar: "Luttu nidur at mier, herra! þa muntu helldur nema mal mitt, þuiat eg er nu lag-mæltur." Enn er kongr lytur nidur at honum, þa tok Sigualldi badum hóndum um kong midiann og hellt honum med ollu fast, og er hann þa eigi all-matt-laus. Epter 25 þat kallar Sigualldi sö hatt, at heyrdi að öll skipinn, og bidur menn draga upp öll ackerinn, "og takit til sem¹⁰¹ skiotatz og fastatz at [rða fra⁴ landi]" og so giordu þeir, roa sem fastaz fra landi; þa uar að byr godur. Enn þesse .u.j.c. manna, er uoru med kongi, standa nu epter 30 a landi upp og sia nu að burt-faur kongs sins og þickiaz eigi uita, hue gegna mundi þesse breytne.

Þa mællti Sueinn kongur: "Huad er nu, Sigualldi? þui uilltu suikia mig, eda huad berstu firer?" Sigualldi suarar: "Herra! ecki ætla eg at suikia ydur; enn fara

¹ er kongr upprepadt och utstruket. ² r öfver raden. ³ Under raden. ⁴ [fra rða med omflytningstecken hds.]

skalltu med mier," sagdi hann, "til Ioms-borgar, og skal eg ueita ydur allt til uirdingar, þat eg ma, og skulu þier uel komner med oss, og munu þier þa (uita)¹, til huers huatki kemur, er þier komit til þessarar ueizlu, er uier hofum ydur hugat og buit, og skulu uier allir til yduar luta og þiona, og ueita ydur alla sæmd, sem vær megum framazt i alla stade, so sem uerdugt er." Kongr sagdizt nu þetta mundu þiggia ur þui, sem rada uar. Sigla þeir nu austur til Uindlandz, þar til er þeir koma i Ioms-borg,¹⁰² og þionar² Sigualldi kongnum i óllu, sem makligt uar. ¹⁰

Iom(s)uikingar giora nu ueizlu i mot Sueini kongi. Nu seger³ Sigualldi kongnum, huer sauk til þess er, at hann hafi fluttann hann ur landi, at hann lez hafa bedit til handa honum dottur Burizleifs kongs, þeirrar meyiar er uenst er og uitruzt og bezt at sier um alla hluti.¹⁵ "Giorda eg þetta firer uinattu saker uit ydur, herra! og uillda eg eigi, at þier mistud ens bezta kostar." Sueinn kongur spryr, huat mær þessi heti, er Sigualldi hefdi honum hugda. Sigualldi suarar: "Su mær heiter Gunn-hilldur, er eg hefe⁴ ydur bedit til⁵ handa; enn mier er²⁰ föstnud aunnur dotter Burizleifs kongs," seger Sigualldi, "ok heiter su Astridr, og er jo Gunnhilldur myklu framar at ollu. Enn þier, herra! skulut sitia hier i Ioms-borg at ueizlu, enn eg skal fara til mozt⁶ uit Burizleif kong at uitia þessara mala firer begia ockra hond, og munu²⁵ þier þa uerda uiser þessa skiot, og skal ydur þetta allt uel gefaft."

Epter þetta fer Sigualldi aa fund Burizleifs kongs;¹⁰³ og taka þeir tal med sier, og lezt Sigualldi nu komin til rada-hags uit Astridi, dottur hans, "og hefer eg nu aa³⁰ leid komit þui, er til uar mælt, at Sueinn kongur er nu kominn i Iomsborg og aa uort uald." Og er Burizleifur kongur heyrer þetta, at Dana-kongur uar hand-tekenn, þa uard hann feginn miog og uilldi þa þegar ut til Ioms-

¹ Insatt efter AM. 291, 4:to och Flat. ² o under raden.

³ Öfver raden. ⁴ Af skrifvaren ändradt från hefdi ⁵ I marginalen. ⁶ Så (= móts).

borgar. Enn Sigualldi bad Burizleif kong leggia allt a sinn dom i milli þeirra konganna. Og er Burizleifur kongur heyrer þetta, sagdi hann, at Sigualldi hefdi honum þui heitid i þeirra um-mælum, at hann skyldi koma honum [þá] i hendur Sueini kongi, og uill Burizleifur kongur þat uist og eigi annars kostar i dom leggia. Ok er þessi suor heyrer Sigualldi, seger hann, at honum þicki þat illa, at Burizleifur kongur uill eigi hans dom, "þar sem eg skal uera magur ydar," og sagdiz mundu 10 lata Suein kong aptur fara til rikis sins, ef Burizleifur kongur uilldi eigi þessu iata, og kuezt eigi sidur hafa sed firer hans radi, "þott eg uillda giora sæmiliga til so riks kongs og fiomennz, sem Sueinn kongur er;" sagdi ok mikit mundu epter koma, ef honum uæri nockur hneisa 15 gior; sagdi og Sigualldi kong hafa sier uel truad um sin mal, "og er þat skyllt, at uier siaum uel firer, so at¹⁰⁴ honum liki uel;" segitz nu Sigualldi hafa unnit slikt, sem hann het, og til uar mællt, ef Dana-kongur uæri i Iomsborg i hans ualld kominn. Bidur Sigualldi nu Buriz- 20 leif kong og Astridi, dottur hans, uiturliga giora; og þau toku þat rad, at Sigualldi sæi firer. Sigualldi mællti: "Þat er rad, at uirda Suein kong mikils, og mun oss eigi annat endazt, og mun hann eigi 'unna'¹ þessi sneypu, þo hann se eigi diupuitur madur. Nu hefi eg hugsat 25 radit: gefit hónum Gunhilldi, dottur þina, med mikilli sæmd, og giorit for hans hingat med myklum soma; enn þar i mot skal hann gefa þier allar skullder og skatta, so at þier skulut þær alldri giallda sidann af ydru riki; og mun eg fara med þessum malum yduar a millum, og 30 mun eg so fylgia þessu mali, at þetta mun fram ganga." Ok nu iatar Burizleifur kongur þessu i dom Siguallda af sinne hendi.

Efter þetta fer Sigualldi aptur med lid sitt, og kemur 105 hann nu i Iomsborg a fund Sueins kongs; spyr kongur nu, huersu farit hefer malit. "Þat er nu a ydru ualldi,

¹ Så (= una).

herra!" sagdi Sigualldi. "Huersu er þess?" sagdi kongr. "Þat ef þier uilit þat til uinna," (seger Sigualldi,) "at gefa upp skatta af Uinlandi Burizleifi kongi; ok er þat meire uegur badum yckur, at hann se under aunguann kong-skatt-gildur, þui at iafnnann þickia þeir minne kongar,⁵ er skatt giallda." Sueinn kongr uard hliodur uit þetta. Þa mællti Sigualldi: "Hinn er annar kostur: ef þier uilit eigi þetta, þa mun eg selia ydur að ualld Burizleifs kongs." Enn med þui at Sueinn kongur sa, huersu hann uar kominn að ualld Siguallda, þa þicker honum betra at iata ¹⁰ þessu, enn þolla naudung af Uinda-kongi, firer þui at Burizleifur kongr uar heidinn madur.

Uar þa sent epter Burizleifi kongi; og kom hann i Ioms-borg, og uar þa þetta mal talat i milli þeirra konganna, at þat skyldi standa, sem Sigualldi giordi ¹⁵₁₀₆ milli þeirra. Efter þat seger Sigualldi, so at báðer kongarner uoru uit, at þetta skal uera sætt þeirra, at Sueinn kongur skal fa Gunnhildar, dottur Burizleifs kongs, og Sueinn kongur skal gefa upp alla skatta af Uinlandi Burizleifi kongi; Sueinn kongr skal og festa Þyri, systur ²⁰ sina, Burizleifi kongi. Haralldur kongr hefur gefit drottur sinne myklar eigner i fastri eign¹ að Iotlandi; nu skal taka þær eigner Gunnhilldur i sina til-giöf. Enn þær eigner, er Burizleifur kongur hefer gefit drottur sinne i Uinlandi, þat skal uera til-giöf Þyri; skal hun þat eiga ²⁵ i Uinlandi. Ok epter upp sagda þessa giord, þa uar kuedit að brudhlaups-stefnu; skylldu bædi senn uera brudhlaupin.

XXX.

Ok er at þui kemur, þa fara þeir Iomsuikingar til bodsins, [52 a] og er Sueinn kongr i ferd med þeim; og uar þar hin tiguligazta ueizla at ollu, so at menn segja ³⁰ þat, at eigi mundi uegligri ueizla hafa uerit i Uinlandi. Þat er sagt, at fysta kueld, er menn satu at brudlaupinu,

¹ *I marginalen.*

at brudernar satu að hā-palli og fölldudu hardla sitt, so at uarla matti sia yfer-lit þeirra; enn um morginenn epter uoru þeir uel bunar. Sueinn kongr hugdi þa at yfer-litum meyianna, huat huor þeirra hafdi, þui at huoriga 5 hafdi hann fyr sed, enn at þessu bodi, og hafdi þat eina¹⁰⁷ til sanind(a)¹, er Sigualldi hafdi fra sagt, og picker eigi að þann ueg, er Sigualldi hafdi honum fra sagt; þui at honum lizt su at ollu betur konann, er Sigualldi atti; og nu sier Sueinn kongur allt bragd þeirra Burizleifs kongs 10 og Siguallda, og miog hafa þeir rad sin sett i móti honum; enn þó uar hann so mikil-briostadur, at þetta fann ecki að honum, og fær Sueinn kongur sier nu allt til gledi og uirdingar, þat er hann ma i þesse ferd.

Ok þa er slitit (er) ueizlunni, þa fer Sueinn kongur 15 að burtt med konu sina Gunnhilldi og hefer .xxx. skipa hladinn med myklu² fe og morgum gersemum og fridu lidi; og kémur hann til Danmerkur i riki sitt, og fagnar honum landz-lydurenn allur uel. Þann ueg er hellztt ord að, sem Sueinn kongr siae miog yfer uinattu þeirra 20 Siguallda.

Ok nu fara þeir Iomsuikingar heim i Iomsborg; og breytizt³ nu miog log þeirra i borginne af þui, er uerit hafdi um daga Palnatoka iarls, og finna þeir þat Ioms- 108 uikingar, og eru þó aller satter nockurar stunder, so at 25 ecki er at tidindum giort, þar til er spyriaz þau tidindi af Danmork, at Strut-Haralldur er andadur, fader þeirra Siguallda og Þorkels; enn Hemingur, broder þeirra, uar þa að ungum alldri, er þetta er tidinda. Nu picker Sueini kongi skyldugt at giora erfi epter Haralld iarll, ef syner 30 hans ener elldri koma eigi til.

XXXI.

Nu i-hugar Sueinn kongur med spekingum sinum, huersu hann skal retta mal sitt að Siguallda. Sender hann þeim

¹ *I marginalen.*   ² *møyklu hds.*   ³ *Så.*

nu ord Siguallda og Þorkeli til Iomsborgar, at þeir kæmi til at giora erfit, og hittiz þeir þar aller samann og giordi þa ueizluna og hefdi til-skipann, at hun yrði at ollu sem uirduligast. Þeir Iomsuikingar töludu nu þat med sier, og mælltu þat marger, at ¹ Sueinn kongur Saum-Æsu-son mundi nu hefna ætla sinnar suiuirdingar, og grunar þa nu, at eigi mune alldiup uera uinatta Sueins kongs og Siguallda, þann uég sem farit hafdi i uit-skiptum þeirra; og þicker þeim þat oradligt at fara þangat, nema þui at eins, at þeir fare med so myklum her, at Sueinn kongur ¹⁰ eigi ecki ualld að þeim. Nu senda þeir brædur þau ord að moti, at þeir ² mundu koma til ueizlunar, og mælltu, ¹⁰⁹ at Sueinn kongur skyldi bua lata at ollu ueizluna og taku til so mikit af eignum þeirra brædra, sem honum likar. Nu er at ³ segia fra þui, at Sueinn kongur lætur ¹⁵ bua ueizluna rikuliga, og bydur hann þangat myklu fiolmenni og morgum þeim, er margs eru kunnandi, og giordu styrkann dryck og að-feingann.

XXXII.

Nu er fra þui at segia, þa er at þeirre stundu kemur, er ueizluna skal sækia, þa fara Iomsuikingar ur [52 b] landi ²⁰ og hafa allt id bezta lid sitt. Þar greinazt menn að, hue mikit lid Iomsuikingar hafa haft ur Iomsborg at þessu sinne; segia þat marger, at þeir hafi haft halft annat .c. skipa og hafi haft halfann almenning af borginne; enn sumer segia, at þeir hafi haft .lx. langskip og oll akafliga ²⁵ stor; og so seger Sæmundur hinn frodi, at þeir hafi so haft, og hafi þetta lid miog ualit uerit, þat sem einna þotte þeim bezt til oruztu.

Nu fara Iomsuikingar, þar til er þeir koma uit Sjoland i Danmark. Og uar Sueinn kongur þar firer, og ³⁰ uar þa buinn ueizlann at öllu; þar uar mikill mannfjoldi firer; þetta uar um uetur-natta-skeid. Og er Sueinn kongr

¹ nu mun tillägger hds. ² Öfver raden. ³ I marginalen.

hafdi skipat hofdingium Iomsuikinga i þa holl, sem hann sialfur sat i, — og uar þar en dyrligazta ueizla fyst¹ 110 saker aa-gætz mannuals þess, er þar uar, og margra til-fanga annara. Sigualldi sat aa fotoskaur firer hasætinu, so sem sidur uar til, þar er erfi skyldi uera, þar til at miune hid fyrsta skyldi drecka. Þat er sagt þegar ed fysta kueld ueizlunar, at þeir Iomsuikingar drecka akafliga, ok fær miog aa þa dryckurinn; uar og þeim Þorinn sa allur dryckur, sem aa-feingaztur uar einna. Ok er Sueinn 10 kongur finnur þat, at þeir giorduz naliga dauda-druckner med þeim hætti, at þeir uoru malger miog, þa tekur Sueinn kongur til orda og mællti: "Hier er nu mikit fiolmenni og marger aa-gæter menn, og uilldum uær til þess mæla, at þier takid upp nockut til skemtanar og 15 gledi monnum." Sigualldi suarar: "Þetta er uel mællt, sem uon er at ydur, herra! Enn þat þicker oss upp-hafligt uera, at þier hefit fyst, þuiat uier eigum i ollum hlutum at luta til ydurarar tignar." Sueinn kongur mællti: "Þat ueit eg menn giort hafa, at streingia heit til agætis sier 20 og skemtanar; og em eg þess fus, at uier freistum þessa, firer þui at eg þickiunzt þat uita, at so mykler menn, sem þier erut, Iomsuikingar! agætari at allre frægd enn adrer menn um allar nordur-alfur heimsens, — þa er þat¹¹¹ auduitad, at þat mun med mestum hætti uera, at þier 25 uilit hafa til tekid i þui-likre skemtann, og mun þat uera epter odru at-hæfi ydru, er þier erud myklu meire firer ydur enn adrer menn; og er þat likligt, at menn muni þat hafa at minnum og at aa-gætum; enda skal eg eigi undann ganga at hefia þetta gaman."

XXXIII.

³⁰ "Pess streinge eg heit," seger Sueinn kongr, "at adur enn .iij. uetur eru lidner, skal eg uera kominn med her mjnn uestur i Eingland og þadann burt fara², so at ei

¹ Så. ² fr'a hds.

sie herr min epter i Einglandi, so at Adal-radur kongr skal anat-huort fallin eda fluinn ur landi, og na so riki hans¹. Enn nu attu, Sigualldi!” seiger Sueinn kongr. “Suo skal uera, herra!” (seger Sigualldi.)

Pa uar Siguallda fært mikit dyrs-hornn, og stod 5
hann upp og tok uit hornnninu; þa mællte Sigualldi: ”Þess 112 streungi eg heit, at eg skal fara i Noreg og heria aæ
hendur Hakone iarlli firer hinar [þ3 a] þridiu uetur-nætur,
og eigi aptur huerfa, fyr enn Hakon iarll er drepinn eda
landflotti ordinn firer mier; eda at þridia kosti skal eg 10
þar epter liggia.” Efter þat drack Sigualldi af hornit.
”Nu fer uel at,” seger Sueinn kongur, ”og er þetta uel
heit-str(e)ingt,” og leiddi Siguallda til sætis og gaf honum
iallz-nafn; og kuezt kongr uænta, at Sigualldi mundi þat
bez efna, sem hann mællti, og sagdi þa eiga mikinn fiand- 15
skap at launa Nord-monnum. Efter þat mællti Sueinn
kongr: ”Nu attu, Porkell hafi! Huers uilltu heit streing(i)a?
Og er þat naudsyn, at þu later þier stormannliga uerda².”

Porkell mællti: ”Þess streungi ek heit, at fylgia Sig-
uallda, brodur minum, og flya eigi fyr enn hann, medann 20
eg se skaut-stafn³ aæ skipe hans, og þeir hafa greitt rodur
sin undann, ef hann⁴ berrst aæ sio uit Hakon iarll¹; enn
ef hann berst aæ landi, þa skal eg ei flya, fyr enn ek se
eigi Siguallda i fylkingu, og mérki hans er aæ bak mier.”

— ”Þetta er all-uel mællt,” sagde Sueinn kongr, ”og muntu 25
113 þetta uel efna; erttu so godur dreingur. Nu attu, Bue
digre!” seger Sueinn kongr, ”[og uitum uier, attu munt⁵
nockunniginn⁶ kallmannliga um mæla, þuiat þu ertt sanliga
reyndur inn meste kappe.”

Bui mællti: ”Þess streungi⁷ ek heit,” sagdi hann⁸, 30
”at eg skal fara nordur i Noreg med Siguallda iarlli og
fylgia honum (i) faur þessa, suo sem mier enddizt kallmenzka
til, og flyia eigi firer Hakone iarlli, fyr enn færre standa

¹ Det föregående från Þess streinge eg heit något oredigt; jfr Inledningen. ² a öfver raden. ³ Så (f. skut-stafn?). ⁴ Här-
efter h̄ b̄st öfverstruket. ⁵ [attu munt og uitum uier med om-
flyttningstecken hds. ⁶ Så. ⁷ st̄indi hds. ⁸ I marginalen.

af uorum monnum, enn fallner eru, og halldazt þo uit, medann Sigualldi uill.”¹ — ”Suo fer², sem ek ætlada,” sagdi kongr, ”attu mundir mikil-mannliga um mæla, og er þat eptir anari at-ferd þinne. Nu attu Sigurdur³ kapa,” sagdi kongr, ”og uilium uier⁴ heyra, huers þu heit streingir.”

Sigurdur mællti: ”Skiot er min heit-streining, at ek skal fylgia Bua digra, brodur minum, medann hann er lifs, enn flya eigi, fyr enn hann er lifflatinn, ef suo uerdur.”¹⁰ — ”Slik uar mier at þier uon,” seger kongr, ”attu munder þui at fylgia, sem Bui, broder þinn. Nu attu Uagn Aka-son,” sagdi kongr, ”og foruitnar oss miog at heyra þina heit-streining, þuiat þier hafit frændur⁴ uerit leingi kapps-menn; erttu og yfer-madur at [hug og at⁵ morgum¹¹⁴ fræk-leik odrum.”¹⁵

Uagn mællti: ”Þess streindi eg heit, at ek skal fara i Noreg og fylgia frænda minum Bua i her-for þessa og hallddazt uit, medann Bue uill, og hann er lifs; og þat ætta⁶ eg at lata fylgia heit-streining⁷ minni, at ef⁸ eg kem i Noreg,” [sagdi Uagn⁹, ”at eg skal firer enu þridiu iol kominn i reckiu Ingibiargar, dottur Þorkels leiru, enn drepa hann sialfann.”

Þat er sagt, at Biorn hinn brezke uar þa i lide peirra Iomsuikinga; uar og Biorn einn-kanliga madur Uagns Aka-sonar, þui at hann hiellt [§3 b] af Uagni riki þat, er Palnatoki hafde gefit honum i Bret-landi. Sueinn kongr spyr: ”Huers uilltu heit streiningia, Biorn brezke?” Biorn suarar: ”Fylgia Uagne Aka-syne, suo sem ek hefe uit til og dreing-skap.”¹⁰

Iomsuikingar giordu þessa heit-streining mest fyrer kaps saker og of-dryckiu; drucku þeir miog, og uar þeim allur dryckur [sa borinn¹⁰, er megnaztur uar.]

¹ ef tillägger hds. öfver raden. ² f'æ hds. ³ Härefter hy'a utstruket. ⁴ f'nd² hds. ⁵ [I marginalen. ⁶ Upprepadt, det första öfverstruket. ⁷ heit upprepadt, det första öfverstruket. ⁸ Under raden. ⁹ [Uagn sagdi med omflyttningstecken hds. ¹⁰ [borinn sa med omflyttningstecken hds.

115 Nu eptær þetta foru menn at sofa, og for Sigualldi i reckiu hia kono sinne Astridi, og sofnar hann bratt; og er hann hefer sofit um stund, þa uekur Astridur hann og spyr, huort hann muni heit-streininga sina, þa er uerit¹ hafdi um kuelldit. Hann suarar og kuezt eigi muna,⁵ at [hann hefde²] neitt heit streingt. Astridur mællti: "Eigi mun þier at þui uerda, at þui³ er ek get til, og mun tu bæde þurfa uit at hafa uit og rada-gjord." Hann suarar: "Huat skal nu til rada taka? Þu ert radug i afnnann." — "Eigi ueit eg þat nu," (seger Astridur,) ¹⁰ "enn til mun eg leggia nockut; að morgun, þa er þier erut under dryckiu-bordum, mun Sueinn kongur spyria, huort þier munit heit-streininga ydra; þa mun tu þui suara, at aul er annar madur, og dryckia hefur miog öllat, 'og (eigi) munda ek ifer suinnu mina hafa tekit, ef ek uære¹⁵ ókendur." Sidann skalltu spyria kong, huad⁴ hann mun til leggia, at þier komit fram þesse ferd; og lat, sem þu pickizt eiga þar allt traust, sem kongr er firer, at þui at ¹⁶ hann pickizt nu hafa sigrad þig og hefnt sin i þessu; og spyr, huersu mórg skip at hann mun fa þier til ferdarinnar;²⁰ og ef hann tekur þui uel og kuedur ecki að, huersu morg skip hann mun fa þier, þa skalltu fylgia þier at fast, og lat, at kuæde að þegar, huad hann mun til leggia; og seg, attu þarf miög uit lids, firer þui at Haukón iarll hefer mikinn lids-afla⁵ firer. Enn skalltu, Sigualldi! skjött²⁵ uita, huat hann uill til leggia; ek get, at honum picke nu minnzt firer at heita þier lide, medann hann ueit eigi, huortt ferdinn tekzt eda eigi; enn þa er ferdenn er radinn, þa ætla ek, at litit fair þu af Sueini kongi um lidit, þuiat hann mun huorugann yckan Hakónar spara til³⁰ dauda-högs, og þat munde honum bezt pickia, at bader þid hlytud dauda af ódrum."

¹ -it i marginalen. ² [h-] hefde hds. af skrifvaren ändradt från hefde ³ Otydligt. ⁴ haud hds. ⁵ ligds afla hds.

XXXIV.

Petta er nu sagt, at suo for, sem Astridur gat til. Og er þeir taka til dryckiu um daginn, þa spyr Sueinn kongr, huort þeir Iomsuikingar mynde til heit-streing(ing)ar¹¹⁷ sinnar, þeirrar sem þeir hofdu frammi i nott; enn Sigualldi suarar Sueini kongi og mællte slikum ordum ollum, sem Astridur hafde¹ lagtt i munn honum, og fretter nu epter, huat kongr uill til leggia; enn þar kemur, so at kongr kuadz mundu fa xx. skip til ferdarinnar. Sigualldi mællti: [§4 a] "Til-lag er gott at þiggia at ein-huerium rikum manni, enn ecke er þetta kongligt til-lag." Þa mællti Sueinn kongur og uar nockut reidugligur²: "Huers beider þu," seger kongr? Sigualldi suarar: "Skiott er þat at seigia: xl. skipa, [þeirra er oll se uel uondud at monnum og uopnum³]" Kongr suarar: "Buinn skulu oll þessi skip, so sem þu beider, þa er þier uild fara." Sigualldi mællte: "Nu er uel uit ordit og mikil-mannliga, sem uon er at ydur, og latit þier þetta uel ennt, er þier heitit; nu þegar lokit er ueizlunne skulu þier fara og fa oll skipinn, suo at eigi⁴ uerde sein at⁵ þeim." Sueinn kongur uerdur hliodur uit þetta, og er honum stadur at, suarar⁶ og mællti stund sidar⁴: "Suo skal uera, Sigualldi! sem þu beider; enn þo uerdur⁷ þetta nu skiotara, enn ek ætlada." Sigualldi suarar: "Meire uon er, at spyritz i Noreg þesse firer-ætlan, ef freastzt ferdinn;" kuez uænna¹¹⁸ þickia til sigurs, at eingi niosn færi firer þeim.

Þat er sagt, at Tofa, dotter Strut-Haraldz, mællti til Sigurdar, bonda sins: "Þu munt nu fara i för þessa, sem þu hefer ætlat, og uil ek þess bidia þik, at þu efner uel ord þin og fylger⁸ uel Bua, brodur þinum, og leif gott ord epter þig. Enn ek mun þui heita þier, at eingi madur skal koma i mina reckiu, medann⁹ þu ert i burttu,

¹ Här efter mællt öfverstruket i hds. ² Det första u öfver raden. ³ [at m (så!) og uopnū þra e⁷ oll fe uel uondud hds.

⁴ I marginalen. ⁵ seinat hds. (= seinat?). ⁶ su^r hds. (= suara?).

⁷ u⁷d²e hds. ⁸ flyger hds. ⁹ Här efter hann öfverstruket.

og ek spyr þik lifs." Og sidann mælte Tofa til Bua: "Menn eru þeir .íj., er ek uill gefa þier til fylgdar; annar heiter Hauardur, og kalladur ¹ hauguandi, enn annar heiter ² Aslakur holmskalle. Enn þui gef ek þier þessa menn, at mier er uel uit þig, og einörd skal eg uit þat hafa, at 5 giarna uillda eg med þier hafa gefin uerit helldur enn þeim, sem nu a ek." Bui þiggur nu menninna at henni, bad hana hafa þock firer; og þegar gefur Bui Uagni, frænda sinum, Holmskalla til fylgdar, enn Hauardur fylger Bua. Nu sitia þeir Ioms-uikingar at ueizlunne þui- 10 -likar stunder, sem þeir hofdu adur ætlat; og nu slitur ueizluna.

XXXV.

Epter þat fara Ioms-uikingar burt at bua skip sin med ,
radi Dana-kongs, og bua ³ nu Ioms-uikingar her-ferd til
Noregs-ueldis; og er þeir uoru buner at ollu, sem þeir 15
uilldu, [34 b] er þat sagt, at þeir hefdi ⁴ ur Danmork ⁵ .c.
stor-skipa; enn sumer seigia, at þeir hefde þadan ⁶ .lxx.
skipa anars .c. stor-skipa. Þessi skip uoru hladið af
a-gætum dyrgrípum og godum dreingum og margskyns
uopnum, skoldum og herklædum godum. Þesser uoru 20
mester höfdingiar firer lidinu: Sigualldi, Bui digri, Uagnn
Aka-son. Fara þeir nu uit so buit og lata i haf.

Ioms-uikingar fara leidar sinnar, og gefur þeim uel
byri; þeir koma hernum uit Noreg og taka þeir Uikina;
þat uar sid dagsins eda um nottina. So komu þeir þar 25
a ouart ollum monnum, þui at ecki hafdi spurtz til ferða
þeirra, adur en þeir kuomu þar um nottina. Helldu þeir
Iomsuikingar til bæiarens i Tunsbergi og koma þar um
midnætti; og er Iomsuikingar uoru komner i bæinn, þa
taka þeir upp allann kaupstadinn og ueittu hina horduztu 30
at-gaungu bæiar-monnum bædi med elldi og uopnum, og

¹ Det senare a under raden. ² Härefter eit² underprickadt.

³ buazt hds. ⁴ Härefter þadan .lxx. sk öfverstruket. ⁵ n öfver
raden. ⁶ Skrifvet två gånger, det första öfverstruket.

toku allt i fiar-hlutum, þat er þeir mattu [hondum a koma¹, enn drapu menuina, og marger mættu þegar a-uerkum og uoru skioott drepner; enn med þui at kaupbærinn uar mest af uidi gior, þa tok hann skioott at brenna, ok med 5 at-gongu hersins er þat fra sagt, at þeir Ioms-uikingar lettu eigi fyr uit, enn þeir hofdu brendann upp allann kaupstadinn. Þeir drapu suo giorsamliga alla menn, þa sem i kaupbænum uoru, at ecki mannz-barn komz i burtt. Epter þat fara² Iomsuikingar til skipa sinna, og 10 hallda þeir nordur firer landit; er nu og ecki sagt fra hernadi þeirra, fyr enn þeir koma ollum hernum þar, sem heiter³ a Iadri; þeir feingu uit radit po skipunum ollum. Þetta uar iola-nottina, er Iomsuikingar kuomu a Iadar; tokzt þar bratt upp-ganga. Skipta þeir lidi sinu i stor-15 flocka til hernadar i bygdina, og er þar mikil bygd og fiomenn.

Sa madur er nef(n)dur Geirmundur, er þar uar i mestre uirdingu; hann uar lendur madur Haconar iarls og ungur at alldri, og uar hann mikils uirdur af iarlli.¹²¹ 20 Geirmundur hafde mest forrad a Iadri og hafdi þar syslu af hendi iarls. Þegar Iomsuikingar kuomu i bygdina, giordu þeir hina horduztu at-gaungu þeim monnum, er firer uoru, bædi med elldi og uopnum, og toku Ioms-uikingar upp alla bygdina, þar sem þeir kuomu, huar⁴ 25 sem uar, ena⁵ nalægutz, enn þeir menn, er firer uoru, uocknudu eigi uit godan draum, er herbergin logudu, (og) at sotte uopnadur her med akafa. Geirmundur uaknar⁶ uit þetta, sem adrer menn, þeir er inne uoru honum næster; hann tekur þat rad, at hann flyr undann i eitt 30 lopt og nockurir menn med honum [jj a], þui at honum potte þar lengzt ueriazt mega⁷. Og þegar þeir Iomsuikingar uerda uarir uit þetta, þa snua þeir marger at loptinu, og höggua þeir þegar upp loptit i akafa, og nu sier Geirmundur, at þeir faa ecki uit halldizt. Geirmundur

¹ [aa (otydligt) koma hondum med omflytningstecken hds. ² Här-efter þeir öfverstruket. ³ ei öfver raden. ⁴ hu'ar hds. ⁵ enu hds.

⁶ uankn'r hds. ⁷ Först skrifvet megazt, men zt utplånatd.

tekur þat rad, at hann hleypur ofann ur loptinu og a strætit, og kom standandi nidur. Enn Uagnn Aka-son uar þar nær staddur, og hio hann til Geirmundar, og kom a handlegginn firer ofann ulffidinn og tok þar af, og fell höndinn nidr a strætid, enn Geirmundur komzt i burt 5 og til skogar. Gullhringur mikill hafdi fylgt hendinne, og tok Uagn hann og hafdi med sier. Og er Geirmundur kom i skoginn, pa nemur hann stadar þar, er hann matti 122 heyra mal manna, þuiat honum þotti þat ofrodligt uera at kunna ecki at segia fra, huerir þesser menn se, er 10 redu firer hernum, enda slikt uite sem hann hafdi fengit a sier. Geirmundur uerdur nu uiss af ordum þeirra Iomsuikinga, at þeir eru þar komner; so ueit hann og, huer unnit hefer a honum.

Þat er nu sagt, at Iomsuikingar hafa nu a 1 uard- 15 hold, at aunguer menn kæmizt burtt af bygdinne; og þott nockrer menn leitudu til at komazt ut, pa urdu þeir skiott drepner eda rekner inn aptur i elldinn. Tok pa og huert hus at breンna af ódru; og so lauk, at Iomsuikingar brendu alla bygdina med ollu mannfolkinu, þui sem þar hafdi 20 uerit, so at eingi madur komzt undann, nema þessi einn fyr nefndur Geirmundur. Hann fer nu a burtt a merkur og skoga, og so er sagt, at hann uæri uti vj. dægur a eydi-morkum, adur hann kom til bygda; og þegar hann finnur menn at mali, kemur hann pa i godann fagnad, er 25 menn uita, huer hann er.

Geirmundur fer nu, þar til er hann spyr, huar Hacon iarll uar a ueizlu og Eirikr, son hans; þat uar a þeim bæ, er heiter a Skugga; enn sa madur het Ellingur, er hellt ueizluna; hann uar lendur madur Haconar iarls. 30 123 Þat uar sid dags, at Geirmundur kom a Skugga; hann geingr þegar i dryckiu-stofuna og firer Hacon iarll, og kuaddi hann; iall sat pa under bordum. Iarll tok kuediu hans og spyr tidinda; Geirmundur suarar: "Mikil tidindi er at segia." Iarll mællti: "Med godu skylldu þau koma 35

¹ Härefter s⁷ öfverstruket.

og uera." Geirmundur suarar: "Eru tidindi, og eru ill
og þo sönn; eg kann segia ydur her-saugu, at mikill her
er kominn i landit og fer med hinum mesta ófridi og
styriold, og giora hinn mesta skada aa ydru riki, og uallda
þessu Daner; og þat hygg eg, at þeir ætli sliku fram at
hallda, þar til er þeir finna ydur." Hacon iarll suarar
reidugliga: "Þessi tidindi eru illa loginn, og firer laungu
mundi Noregr aleyddur uera, ef þeir hefði heriat hingat
huert þat sinn, er þeir segit þat; og eigi munu menn fyr
10 af lata at liuga hier her-sögu, fyr enn nockur hanger
uppi firer þessa lygi, og so skal uera." Og þa suarar
Eirikur: "Mælit eigi þetta, herra! þui at eigi mun þessi
madur liuga, er nu seger fra, þuiat hann er ecki lygi-
-madur." Iarll mællti: "Kanntu hann, er þu uer hans mal
15 og fylger honum so?" Eirikur suarar: "Þat ætla ek, at
hier se kominn Geirmundur, lendur madur ydar af Iadri
sunnann, og oppt hefer hann oss betur fagnat, [55 b] enn
nu fögnum uier honum." — "Eigi þekta eg hann," seger¹²⁴
Hacon iarll; "gangi hann hingat til mals uit mig," seger
20 iarll; og Geirmundur giordi nu so. Iarll mællti: "Huer
ertu?" Hann seger til sin. "Ueit eg," seger iarll, "at
þu munt satt segia; enn huer rædur firer her þessum
enum mykla?" Geirmundur suarar: "Sigualldi heiter sá,
er firer þeim rædur, Bui digri og Uagn Aka-son; hefi eg
25 og uitnis-burd og mark til þess, at eg lyg þetta eigi," og
syner handar-stufinn iarllinum; "og grunar mig," seger
Geirmundur, "at fær uikur lidi hedann af, adur enn mig
uænter, at þeir gefizt til¹, at eg liugi þetta eigi, og
morgum ódrum." Ok enn lezt Geirmundur sanna mega
30 sögu sina med fleirum sarum, er hann hafdi. Iarll
mællti: "Hart ertu leikenn og sarliga; eda uisser þu
nockut af, huer þeir ueitte þetta sar og handar-af-
-höggit?" Geirmundur suarar: "Þat ræd eg ad likindum
35 hendinne: 'fenadi þeir nu, Uagnn!' sogdu þeir, og þottunz

¹ Öfver raden.

eg af þui uita, at hann mundi hafa unnit a mier; og þat kanada eg, at her þesse mun uera kalladur Ioms-uikingar." Ok er Hacon iarll heyrdi þetta, þa uard hann hardla hryggur uit þesse tidindi og þagdi um stund og 125 mællti stundu sidar med myklum ahyggju-þunga: "Sann-⁵ froder munu uier uera at þessum tidindum," seger iarll. "ENN þat er þo satt at segia, at þessa menn og þenna her munda eg sikt til kiosa, þott eg¹ skyllda um alla uelia af þeim, sem eg ueit i heimenum, og mun nu uit þurfa at hafa bædi uiturlig rad og hardfeingi." Nu let¹⁰ iarll taka skiotliga dryckiu-bordinn upp og geck til þeirra herbergia, er hann skyldi söfa í; lidur nu af nottinn.

XXXVI.

En um morguninn þegar epter sender Hacon iarll menn sina nordur i Þrand-heim til Hlada at segia Sueine, syne sinum, her-soguna, og bidur hann safna lidi sem skiotaz¹⁵ um allann Þrand-heim af sinne til-syslu og bua huert skip, er til fengizt, at monnum og uopnum.

Gudbrandur het madur og uar kalladur enn huite; 126 hann uar uitur madur og rikur; hann uar nafrændi Haconar iarls, og honum unne iarll mest, þegar syner²⁰ hans lidu. Gudbrandur uar med iarlli a ueizlune.

Nu fær² [Haconi iarlli³] mikils þessi tidindi, og hugxar⁴ nu a marga lund, og aller hans rada-menn hiner uitruztu med honum, huertt rad af skal taka. Uard þat hit⁵ fysta hans rad at skiota upp uitum og orfar-bodi og 25 skipa ferder² fra sier i huern ueg; bydur Hacon iarll til huerium manne, er þorer at ueria sig og fe sitt. Iarll fer sialfur þegar af ueizlunne med þat lid, er hann feck; og hann fer inn um Raums-dale og sáfnar lide um Nordmære og Sundmære. Hacon iarll sende Erlind, son sinn,³⁰ sudur um Roga[þ]a]-land at safna þar lidi. Hacon iarll

¹ Öfver raden. ² Så. ³ hacon. j. hds. ⁴ g öfver raden.
⁵ h tillagt i marginalen.

sender ord ollum uinum sinum, þeim sem i landinu uoru, at þeir kæme allir til hans; og iafn-uel sendi Hacon iarll þeim monnum ord, er hann uar missattur uit, og bad þa koma til sin, og sagdizt hann nu sættazt uilia uit huern mann, er þa kæme a hans fund, og alldri hefde þeir so stort af giortt uit hann, — og kuezt¹ hann mundu nu þeim allt upp gefa, er honum uilldu nu lid ueita.

Eirikur, son hans, fer² nordur um Naumu-dale og¹²⁷ allt it ytra um eyiar. Þat bar at, þa er Eirikur uar i Hamar-sundum, at þar kom³ a mote honum uí her-skip, og ried sa madur firer lidinu, er Þorkell hiet og uar kalladur midlangur⁴; hann uar uikingur mikill og illur uidur-eignar; hann uar i missætti myklu uit Hacon iarll, þuiat Þorkell hafdi margar⁵ illgerder unnit og mikinn skada giortt a riki iarls, bæde i manna-drapum og fiar-ranum. Iarll hafdi opt giort⁶ menn i mot Þorkeli og uilde taka hann af life, enn hann hafde iafnann undann komizt. Eirikur mælte til Þorkels, er þeir⁷ funduzt: "Ef þu uillt koma med lid þitt a fund faudur mins og ueita⁸ honum lid þitt til oruztu, þa mun hann sættazt uit þig, og mun þat aud-uelt af faudur mins hende." Þorkell suarar: "Þann kost uil eg, at kaupa mig [36 b] so i frid, ef þu uillt, Eirikur! bindaðt firer, suo at mier uerde þetta eigi til hegoma, þa er eg finn faudur þinn." — "Ek skal þat anazt," seger Eirikur.

Þorkell rezt nu med sina menn i lid med Eiriki, og¹²⁸ kauper sig so i frid uit iarll; og fyllger Þorkell nu Eiriki, og fara þeir nu, þar til er þeir koma þar, er Hacon iarll hefer a kuedit, at þeir skylldu finast; og fara þeir nu aller samann fedgar, Hacon iarll og Eirikur og Sueinn; enn þat uar a Sund-mære uit ey, þa er Haud heiter; og kemur þar allur herinn samann, og uoru marger lender menn i lide Haconar iarls. Hacon iarll og syner hans² hofdu

¹ u öfver raden. ² I marginalen. ³ Så. ⁴ midlungur hds.

⁵ Härefter hann uar öfverstruket. ⁶ r öfver raden. ⁷ Öfver raden.

⁸ e öfver raden.

þa .ccc. skipa, og uoru morg ecki miog stor; þeir leggia nu ollum skipunum¹ sinum a uog, þann er heiter Hiorunga-uogur, og bera samann rad sin; liggia þeir nu þar ollum skipunum a Hiorunga-uogi uit suo buit.

XXXVII.

Nu er at seigia fra þeim Ioms-uikingum, at þeir² sækia 5
nordur³ med lande; [fara þeir ecke⁴ fridliga, heria þeir,
ræna og drepa menn og brena bædi upp herud og bæi
at kolldum kolum, og hiugu sier osparliga strand-hogg.
129]

Sliku hallda þeir fram, Ioms-uikingar, at þeir aleyda nær
alla bygdina med ellz-bruna og manna-drapum og fiar-
-ranum, þar sem þeir koma uit. Iomsuikingar [37 a] fara
nu slikum hætti, og sækia þeir langt nordur firer landit
med morgum hættum og fa onguar motstodur, þuiat landz-
-folkit, þat er fir uar hernadinum og spyria þenna ofrid,
heimtiz þat folkit allt samann i stor-flocka, og sækia allir, 15
þeir sem unger uoru og uel uiger, a fund Haconar iarls,
en þeir, sem nære uoru ofridnum, flya undann a eydi-
-merkur⁵ og skoga, sumer a fioll, enn sumer i sker, og
dragazt suo undann hernadnum og firazt allir uikingana,
þeir er þui koma uit, og bida so landz-lydsins⁶. Uar pa 20
so komit, at oll bygdin med sionum uar al-eydd sunann
af⁷ Iadri og allt nordur til Stadar.

Nu er fra þui at segia, at þeir Iomsuikingar fara nu,
þar til er þeir koma i sund þat, er heiter Ulfa-sund, og
eru pa komner hia Stad. Þat er sagt, at huoriger spyria 25
þa enn glogt til annara, Hacon iarll og þeir Iomsuikingar.
Þa sigla þeir nordur firer⁸ Stad, þat eru u. uikur siofar;
er þat harða mikit torfære, eru þar huorki hafner a land
upp og aunguar hafnar-eyar¹ firer utann. Nu fara þeir Ioms-
130-uikingar, þar til er þeir koma i hofn þa, er heyter i 30

¹ Så. ² Öfver raden. ³ Härefter nor öfverstruket. ⁴ [þeir
ecce fara med omflytningstecken hds. ⁵ eydi i marginalen. ⁶ landz
leydsins hds. ⁷ I marginalen. ⁸ firⁱ hds.

Hereyium, og leggia þeir þar inn i hof(n)inna allann skipa-flota sin; og hafa þeir nu frett af Haconi iarlli og niosn, og fregna ecki annat, enn iarll sie inn i Fiordum eda stundum nordur i landit langt, stundum sunnar meir; 5 fiengu þeir Iomsuikingar aungua sanna frett af iarlli.

Ok er þeir eru þar komner, uilia þeir Ioms-uikingar afla sier nockurs¹ uista, og er þat sagt, at Uagn Aka-son [for aa²] skeid einne til eyiar þeirrar, er Haud heiter, og ueit Uagn eigi, at þar liggi Hacon iarll med lidi sinu aa¹⁰ uoginum skamt i fra. Uagn leggur uit eyna utann skipi sinu, og ganga þeir Uagn og hans menn upp aa eyna og ætla at fa sier — — —³. ui. kyr og .xii. geitur. Uagn mællti til manna sinna: "Taki þier kyrnar og geiturnar, og hogguit þetta fe aa skip uortt". Þesse spyr: "Huer er aa¹⁵ sa madur, er rædur lidi þessu?" — "Sia heiter Uagn Aka-son," sogdu þeir. "So þætte mier," seiger þessi bondi, "sem uera mundi stærre ueidar-efne, enn at drepa kyr minar og geitur, og ei allfiære⁴ ydur, og fari þier eie her-mannliga i okunnu landi og hafit langt til sott, so¹³¹ aa²⁰ sem þier erud afburdar-menn myklir og uilit enn auka yduart aa-gæte i þessi her-for; þier takit," sagdi hann, "kid og kalfa, [57 b] geitur og naut, šuin og saude; væri þat nu meiri frami at lata standa kyrt þetta fe og taka helldur biorninn, er naliga mun nu uera kominn aa biarnar-aa²⁵ -basinn, ef þier fait tekit hann." Uagn spyr þenna mann at nafni, enn hann seigiz Ulfur heita. Þa mællte Uagn: "Fra huerum birne sagder þu adann, er os mun happ i at ueida?" Þa suarar Ulfur: "Sau hin sami biorn, ef nu ueide þier hann eigi, þa mun hann ydur alla i munni aa³⁰ hafa, adur enn eigi¹ lidur⁴ langt hedann." Þa mællte Uagn: "Segdu oss god tidinndi og sönn, þau er [os er⁵] skylt at uita; enn uier skulum þat uel launa þier, og ef þu ueitzt nockut til fara Haconar iarls og uiltu oss satt

¹ Så. ² [aa for med omflyttningstecken hds. ³ Lucka i texten, ej betecknad i hds.; jfr de andra redaktionerna. ⁴ leid² hds., men e underprickadt. ⁵ I marginalen.

segia fra hanns til-tektum, þa skalltu bædi undann þiggia kyr þinar og geitur." Ulfur suarar: "Ef þier uilit uel launa mier saugu mina, og suo þier launit mier aungu, þa ma eg seigia ydur til Haconar iarls, huar hann la i giær med einu skipi hier firer innann eyna Haud a 5 Hiorunga-uogi, og munu þier þegar fa drepit hann, ef 132 þier uilit, þuiat hann bidur þar," seger Ulfur, "og undarlígt þicker oss, er hann fer so fa-mennur og ouarliga i slika ferd, og er líkazt, at hann mune feigur uera; og uist hefur hann eigi til yduar spurt, og eigi lægi hann 10 so ella." Þa mællti Uagn: "Þu skallt i frid hafa keypt fe þitt allt og sialfann þig, ef þetta er satt, er þu seiger¹, og gack nu aa skip med oss og kynn oss leid þangat." — "Ei hæfir so," seiger Ulfur; "ek uil beriazt i mot Haconi iarlli, þuiat þat samer mier betur; enn uisa ma 15 eg ydur leid, þar til er þier hittit uoginn þennan²." — "Þu skallt uist fara med oss, þott þier picki gott og þott þier picki illt," seiger Uagn. Nu geingur Ulfur aa³ skip med þeim Uagni; þetta uar snema dags; og fara þeir þegar i Her-eyiar og segia Siguallda og ollum Ioms- 20 uikingum þesse tidinde.

Og nu taka þeir Iomsuikingar þegar at buaz uit ollu, suo sem þeir skylldi til hins hardazta bardaga, og uilia þeir uit þui buazt, at eigi sie suo auduelt firer, sem Ulfur tekur aa. Og þegar þeir uoru buner, blasa þeir til 25 ut-laugu⁴ ollu lidinu; fara þeir nu med ollum hernum inn firer eyna Haud; þa uar litill austann-uindur, og rak i mot þeim mosa-gard og þui næst [38 a] annann og hinn .ii., og uar sa ei minztur. Þa mællti Sigualldi: "Pessir 133 mosa-gardar⁵ munu uita her-lids uon nær oss, og ma 30 uera, at Hacon iarll se eigi iafn-fa-mennur, sem oss uar sagt." Bui digri for fyst med sinu lidi; þa for Uagn med sinu lidi; Sigualldi for sidazt med sinum monnum. Þeir fara sidann inn med eyne, þar til er þeir koma firer

¹ Af skrifvaren ändradt fr. seigia   ² þān hds.   ³ Under raden.

⁴ Så (skriffel f. at-laugu?).   ⁵ Efter mosa är vind öfverstruket.

innann Haud og i uikina firer eyiar-endann nordur, þar sem heiter Hiorunga-uogur.

XXXVIII.

Pat er sagt, at Ulf grunar, at Iomsuikingum mun¹ synazt fleire skipinn, enn suo sem hann hafdi sagt þeim; og þegar 5 er þeir, er fyster foru, sia fram koma fleire skip enn eitt, þa hleypur Ulfur ut-byrdis og að sund, og ætlar at leggiazt til landz og uill eigi bida þess, at þeir laune honum sina saugu. Enn er Uagn sier þetta, þa uill hann at uisu launa honum, og skytur epter honum spioti; og 10 kemur spiotet að Ulf midiann, so at hann lætur þegar lifit, og skildu þeir Uagn suo.

XXXIX.

Nu roa þeir Iomsuikingar að uoginn og sia, at skipadur¹³⁴ uar allur uogurinn af skipum inn fra þeim; og þar hitta þeir þann, er þeir foru at leita, Hacon iarll, og uar hann 15 eigi ein-skipa og eigi med .jj., helldur uoru meir enn .ccc.; þat uoru sneckiur og skeidur og kaup-skip og huertt fliotanda far, er iarll feck til þeirra², þau er ha uoru bordi, og oll uoru skipinn bædi hladinn af monnum og uopnum og grioti. Þar er med Hacone iarlli enn fysti 20 madur Eirikur, son hans, og Sueinn og Sigurdur og Erlingur, syner hans; þeir styrdu aller skipum. So sagdi Þordur Kolbeins-son, er hann orte um Eirik:

Míog let margar sneckiu;
mæ|da: ðr sem knoru
odur uex skíallz og skeida:
skíalld hly|nu: alíum dynía
þa ei: olítínn utann
odd herder þar góðar |

¹ Så. ² Så; bör troligen strykas.

135.

morg uar línd firer landi
lund fínsf fodur zondu

Og enn sagdi hann so:

Sotti jaill fá er atte
ogn frödur á laug stodí
hez finz | hafa stafna
hatt Siguallda á motí
margur skalf hlynur enn | huergi
hugendur bana ugdu
þeir er gatu sío flíta
fa: | gams¹ blodgum² a:a

Þat er sagt, at þeir Iomsuikingar fylckia nu lide sinu ollu og buazt til bardaga. Þeir Hacon iarll og syner hans sia nu, huar þeir Iomsuikingar eru komner.

XL.

Nu er sagt, at botnninn at Hiorunga-uogi horfer i austur, 15
enn munnurenn i uestur; þar standa steinar í íj. ut a: [38 b] uoginum, og heita þeir Hiorungar, og er einn nockuru mestur, og er uogurinn uit (þa) steina kendur. Enn sker liggur i midium uognum og i afn-langt a: alla uega til landz fra skerinu bædi inn i uogs-botnninn og tueim megin 20 gegnt; enn ey su liggur firer nordann Hiorunga-uog, er Primsignd heiter; enn eyinn Hiorund liggur firer sunnann Hiorunga-uog, og þar inn i fra Haurundar-fiordur.

XLI.

Nu skal seigia fra þui, huersu Iomsuikingar skipta lidi sinu til bardaga. Sigualldi leggur skipi sinu i midia 25 fylking, og broder hans Porkell hafe leggur þar skipi sinu næst Siguallda a: stiornborda; Bui digri og Sigurdur,

¹ I marginalen; ga sammanskrifna. ² dg sammanskrifna.

broder hans, þeir uoru i fylkingar-arme hinum nyrdra; enn Uagn Aka-son og Biorn brezke, fostre hans, uoru i hinn sydra fylkingar-arm.

Enn Hacon iarll og syner hans skipa so lidi sinu
 5 til oruztu a moti Iomsuikingum, huer beriazt skyldi i
 moti þeim kauppum, og ætla þeir so til, at íjj. skulu
 beriazt i moti huerium þeirra, þuiat hier seger so mikill
 hafi uerit lids-munur þeirra; enn Biarnne biskup¹ seger
 i drapu þeirre, er hann ortte um Iomsuikinga, at .u.
 10 menn Haconar iarls uæri moti einum Dan, og þeir eru
 fleire, at þat segia, at so mikill hafi uerit lids-munur
 med þeim.

Þat er nu til-skipann þeirra fedga, at Sueinn Haconar-
 son uar ætladur i moti Sigúallda og Gudbrandur huite,
 15 enn þride Sigrekur af Gimsum, er einn uar agætaztur af
 lendum monnum firer nordann Stad.

Þesser uoru ætlader moti Þorkeli: Iarnskeggi af
 Eyrium af Mann-haugi, er annar uar agætaztur af lendum
 monnum firer nordann Stad; enn annar Sigurdur steigl-
 20 ingur nordann² af Haloga-landi; þridi Þorer hiortur
 nordan ur³ Uogum, lendur madur og uid-frægur. 137

I moti Bua digra uar ætladur Þorkell midlangur,
 allra uikinga uestur uidur-eignar, enn uid-frægaztur at
 hreysti og hard-feingi; annar uar Hallsteinn kellinga-bani
 25 af Fiollum, mickill kappi; þridi Þorkell leira austann ur
 Uik; hann uar lendur madur Haconar iarls.

I moti Sigurdi kapu uoru ætlader Sigurdur iarls-
 son og Armodur ur Aunundar-firdi og Arne, son hans.

I mote Uagne Aka-syni uar ætladur Eirikur, son
 30 Haconar iarls; annar Erlingur af Skugga, lendur madur,
 og Erlendur, son Haconar iarls, og (skyldu þeir) halda
 oruztu uid³ Uagn Aka-son.

I mote Birnne brezka uar ætladr Einar litli, lendur
 madur; annar Halluardur uppsa⁴; þride Hauardur, broder
 35 hans.

¹ bþ hds. ² r öfver raden. ³ I marginalen. ⁴ Så.

ENN Hacon iarll sialfur skal leika laus uit; hann skal stydia og styrkia þessar fylkingar alla(r) samann að moti Iomsuikingum.

XLII.

Þat er sagt, at .v. uoru islenzker menn [39a] med iarlli. Þat uar Skialld-meyiar-Einar, hann uar skalld iarls, og hafdi Hacon iarll þa minne mætur að honum, enn fyr, og red hann um at hlaupa i burtt ur flocki Haconar iarls og til Siguallda iarls, og kuat þetta uit:

138

Gíða ueit ek uíða		
uóðr þann er litur áa jordu		10
jdrunzt þess medann adær		
auz uáðer menn suafu		
kom kat ek þrott þann er þæt te		
þrenna línz at finna		
færí mig fyða mærí		15
fejze skialld enn uerrí		

"Enda skal ek at uisu til Siguallda fara," sagde hann; hleypur nu sidann af skipi Haconar og að brygiur¹, og giorir sig likligann til burtt at fara; enn þo uar hann eigi aurugur i at fara, og uill hann sia, huernninn iarll bregdur uit. Og er Einar kemur² að bryggiurnar, þa kuat hann uisu:

Sækium jarll þannz auka		
ulf uerd þorð fuerdum		
hlaupum út bord áa barda		25
baug mílldum Siguallda		
drept eigi sää fuei gez		
fazlínz af gram fínum		
zond berum ut áa andra		
en díſ uid mier hendí		30

¹ Det första r öfver raden. ² I marginalen.

Ok nu sier Hacon iarll, at Skialldmeyiar-Einar er i burtt-buningi. Iarll kallar á hann og bad hann ganga til moz uit sig, og Einar giorir nu so. Sidann tekur iarll skalir godar, er hann atti; þær uoru giorfar af brendu¹³⁹ silfri og gylddar allar; þar uoru med .íj. met, og uar anat af [gulli en anat af silfri¹; þar uoru morkut á mannz-likneski² og hietu³ þat hluter. Þat uar formonnum⁴ titt at eiga þessa hlute. Uar iarll uanur at legia i skalernar, og kuat hann á, huat huor skyldi merkia; 10 og þa er sa kom upp hluturinn, sem hann uilldi, þa braulte annar hluturenn og uar alldri kyrr i skalunum, og uard þar af glam mikit. Þessar gersemar gefur iarll Einare og bad hann uera kataðn; og nu sezt hann aptur og fer nu huergi burt, og hier⁵ af fær Einar kenningar- 15 -nafn og uar kalladur skala-glam.

Annar islendzkur madur uar Uigfus Uiga-Glums-son; enn .ííj. uar Þordur óruhönd⁶; .ííj. Þorleifur, er kalladr uar skuma, hann uar son Þorkels ens audga uestann af Myrum ur Dyra-firði; .v. uar ur Aluidru, Tindur Hall- 20 kels-son.

Þat er sagt, at Þorleifur skuma fer i skog og hóggur sier kylfu mykla eda rotelldi, og sidann fer hann þar til, er sueinar matbiuggu, og suidur hann klumbuna í elldinum og herder kuistuna so; og hefer hann hana í hendi sier og 25 fer nu ofann til skipanna á fund Eiriks, og þar er og í for Einar skala-glam. Og er Eirikur ser þessa kylfu, er Þorleifur hafdi í hendi, þa mælti Eirikur: "Huat skal¹⁴⁰ kylfa su en mykla, er þu hefer í hendi?" Þorleifur sua- rar á þessa leid:

30   Hefi eg j [59 b] hendi
                      til hofuds góðfa
                      beín brot bua
                      baul Síguallda |

¹ [silfri gulli en anat af med omflytningstecken hds.   ² mannz likneskia hds.   ³ hetiu hds.   ⁴ Så (skriffl f. fornmonnum? Jfr Flat. I, 189³).   ⁵ I marginalen.   ⁶ óruhönd hds.

uð uikinga
uðm haconar
fia skal uerda
ef uær lífum
eike kylfann
opoɔf daunum

5

Fra þui er nu sagt, at Uigfus Uiga-Glums-son tekur spiot, er hann atte, og huetur, og ortti hann þessa uisu ¹, adur enn barizt væri:

Oss leikur enn lauka
líggur heíma feímu
þraungur at úldrís uandar ² |
vöndur godur firer hóndum
hlys kuedíu hæla boffa
hann uænter fier annars
vis under | uavimum bægí
uier skreytum spio; neyta

10

15

20

"Uel er þetta kuedit," sagdi iarll. Nu ganga þeir Eirikur a skip og þessir hiner islenzku menn med honum, og fara þeir Eirikur nu ut til ³ skipa-flotans.

XLIII.

Nu lætur Hacon iarll og Eirikur ⁴ kueda uit ludra sina og skipa til at-rodrar lidi sinu. Epter þetta leggiazt at fylkingar þeirra [Haconar iarls og Jomsuikingar ⁵ med þeirri til-skipann, sem fyr uar fra sagt. Hacon iarll er fyst i fylkingu med Sueini, syne sinum, at styrkia hann i moti ²⁵ Siguallda. Þat uar firer solar upp-ras, er bardaginn hofz, og tokzt þar inn hardazti bardagi, og þarf óngum soknar at ⁶ frya. Borduzt þeir fyst med griote; marger skutu af las-bogum eda palstofum og af hand-bogum, sumer

¹ þessa tillägger hds. ² n otydligt, dock knappast r ³ Under raden. ⁴ Härefter lud öfverstruket. ⁵ [h'. j. og jomsuikinga] (ga sammanskrifna) hds. ⁶ Härefter fyr utstruket.

skutu spiotum og fletti-skeptum, og uar þessi hrid all-hord, og orttizt skioott a um mann-fallit i lid Nord-manna.

Og er [þeir hafa¹ skamma stund barizt, sia þeir
5 Hacon iarll og menn hans til fylkingar þeirrar, er i mot
Bua. uar, at hann hafdi mikit skard a giortt þeirri
fylking; hefer hann högguit teingsl² sin og leyst allann¹⁴²
flota þeirra, og fengu þeir enn mesta osigur af Bua og
mikit mann-tion i þessu sinni, þuiat Bui uard þeim stor-
10 -högger, so at aunguar hlifar stoduzt hogg hanns, og
allir haus menn ueittu honum ina beztu fylgd, og giordu
þeir hardar at-laugur sinum motstaudu-monnum, og urdu
þeir miog mann-skæder. Þat sia þeir Hacon i annann
stad, at iafnleikit er med þeim Uagni og Eiriki, og lata
15 þar huoriger undann, og uoru þeir i hinum sydra fylkingar-
-armi; uar þar og in hardazti bardagi med þeim. Og nu
leggur Eirikur fra skipi sinu, þat er hann sialfur er a, og
so giorer Sueinn, broder hans, og fara at leggia at³
Bua, og beriazt þeir nu bader uit Bua; enn Bui ueiter
20 þeim hartt uit-nam og aller hans menn. Uerdur þar nu
mann-fall mikit; þar uar þa illt at uera blaudum monnum
innann-borrz; og faa þeir Eirikur þa rett fylking þeirra,
og huerfa þeir uit þat fra.

Enn Hacon iarll bardizt uit Siguallda, medann Sueinn
25 uar i burttu; enn er Eirikur [60 a] kemur aptur i fylkingar-
-arm⁴ sinn hinn sydra⁵, þa sier han, at Uagn hefer
rofit alla fylkingina, og uoru sundur-skila ordinn aull
skipinn Eiriks, og hafa þeir Uagn og hans menn i gegnum
lagt alla fylkingina, [— og uoru sundur-skila oll skipinn —⁶,
30 og drepit af fiollda⁷ manna af lidi Eiriks; uoru þa miog¹⁴³
skipinn hrodinn, er Eirikur kom til. Nu uerdur Eirikur
reidur miog, er hann sier þetta, og bidur samann teingia
skipinn og leggur nu at Iarn-bardann at skeid þeirri, er

¹ [hafa þeir med omflytningstecknen hds. ² teingls hds. ³ Öfver raden. ⁴ r öfver raden. ⁵ syrdra hds. ⁶ Dessa ord äro tydlichen oriktigt upprepade. ⁷ fiolldi hds.

Uagn styrdi. Staukua nu samann skipinn, og beriazt þa af allri aluoru og stinga samann at stöfnum [skip sin¹; og hefer eigi uerit hardari sokn, enn þessi uar. Og þa er þat sagt, at þeir Uagn og Holmskalle hlaupa af skeidini og aa Iarn-bardann og sitt bord huor þeirra, og⁵ hoggur huortuegi aa badar hendur bædi titt og stortt, so aunguer hellduz uit höggum þeirra; og hrauckur nu undann þeim lidit, þat er þui kemur uit, og fa² þo marger stora aa-uerka og lif-tion, þuiat þeir Uagn uoru miog mannskæder og sarhöguer. Eirikur sier nu, at þessir¹⁰ menn eru so oder og sterker, og eigi ma so uera leingtr, og sem skiotazt mun þurfa at leita rada, og skilur, at þeir munu skioott uinna skipit, ef þessu helldur fram, þuiat þeir drepa alla menn, [þa sem³ þeim uoru næster. Aslakur er madur sterkur og skollottur, og hefer eigi hialm¹⁵ aa hofdi, og etur fram berum skallanum um bardagann. Þat er sagt, at heid-skirtt uar uedur um daginn og sol-skin biartt og hid bezta uedur, og fara marger menn ur klædum um dæginn⁴ firer hita saker.

¹⁴⁴ Nu eggjar Eirikur menn sina i moti þeim; og nu²⁰ uerdur so, at nockurir menn fara i moti Aslaki holmskalla og bera uopn aa hann og hauggua i haufud honum med suerdum og oxum, og þickir þeim honum eigi annat geig-uænligra. Enn þat er sagt, at monnum syndizt, sem dust ryke ur⁵ skallanum, er þeir hiðggu⁶ i, og beit ecki aa; enn Aslakur hio til þeirra i moti og ueitti þeim bana, enn særði suma. Þat er sagt, þa er þessu hefer fram farit um stund, þa tekur Uigfus Uigaglum(s)-son upp nefstedia einn mikinn, er þar la aa þiliuni i skipinu, er hann hafdi þar hnodit uit suerdz-hiallt sitt, og sidann³⁰ hefur hann upp stediann med badum hondum og rekur stedia-nefit i haufud Aslaki holmskalla, suo at i heilanum nam stadar, og fell hann þegar nidur daudur. Enn Uagn

¹ skipfin hds. ² Öfver raden. ³ [sem þa med omflyttningstecken hds. ⁴ Så. ⁵ Härefter sta utstruket. ⁶ hiðggiu hds.

geingur nu med odru bordi og rydz nu um ed¹ hardazta og fellir menn að badar hendur sier og ueiter morgum manne bana, enn suma særir hann til olifis. Nu flyia menn undann honum um skipit, og uilldu önguer honum nær uera; enn Uagn sæker hardliga epter þeim og drepar² huern sem einn, er hann nær til med suerdinu, og alldri uard hónum fræknari [60 b] madur. Og er þessu hefer fram farit um stund, so at ecki stendur uit honum, þa hleypur Þorleifur skuma i moti Uagni og lystur til hanns med, eike-kylfunni, og kom hauggit að h(i)alminn uppi,¹⁴⁵ og þo spryngur eigi hialmurinn i sundur. Uagn hallazt uit hauggit, og i þui er hann stakar, þa stingur Uagn fram suerdinu til Þorleifs³, og kom að hann midiann. Og epter þat stiklar Uagn af skipinu Eiriks og að sitt skip; enn so hofdu þeir Uagn og Aslakur ruddann Iarnbardann, at fatt eina manna herfærtt uar epter að skipinu; uoru sumer særder, so at til einkis uoru færer, enn allur fioldi uar daudur af Eiriki. (Eirikur) lætur nu ganga menn af odrum skipum að Iarnbardann, þar til er hann uar allur skipadur i audru sinni; og nu er aunnur att-laga med þeim Eiriki og Uagni, og er þar enn snarpazta oruzta, og so er nu med þeim ollum Iomsuikingum og lidi Haconar.

Þessi oruzta⁴ hefer uerit að-gætuzt miog, og alldri hafa Daner þui-likan ordstyr borit uit Nord-menn firer þa sauk, at lids-munur uar so mikill, at fimm uoru Nord-menn um einn Dan, og þat lid at auk er kom til þeirra fedga um alla daga, medann barizt uar, og kom þat firer litit, medann Iomsuikingar attu (uit) menn eina at beriazt, 30 þuiat þeim geck (þa) myklu betur bardaginn, þuiat þeir Iomsuikingar giora hardar at-logur þeim fedgum og lidi þeirra ollu, so at mikit undur uar at, og urdu þeir hardla⁵ mannskæder, þui at so er sannliga⁶ sagt, at huar sem þeir hauggua eda leggia eda skiota, at þeir mistu litt¹⁴⁶

¹ I marginalen. ² Härrefter hef öfverstruket. ³ Þork. hds.

⁴ Härrefter og so öfverstruket. ⁵ d öfver raden. ⁶ familga hds.

sinna ouina; og uerdur þar nu skamt storra tidinda i milli, og morg uerda iafn-snema bædi i mann-drapum og aa-uerkum. Ueiter þeim fedgum þungt og ollu lidi þeirra þessi oruzta, þuiat mikill fiolldi er drepinn af lidi þeirra, og ueit eingi madur tal aa, huersu margur madur þar hefer lif sitt latit af Nord-monnum, enn fatt eina fell af Iomsuikingum; marger uoru og sarir af lidi þeirra fedga, og uoru af sumum höggner fætur, enn af sumum hendur; uoru þeir fair af Nord-monnum, at eige væri nockut sarer. Beriazt¹ þeir nu Nordlendingar med aa-kafligum og ogur-¹⁰ ligum at-gangi, so at mikil furda uar at; enu þo uoru þeir fremster Bui og Uagn og þeirra lid, og þickiazt þeir uest hafa, er þeim geingu i mote.

Nu sier Hacon iarll, i huertt efni komit er, og eigi mun so buit hlyda; og lata þeir Hacon iarll þui siga skip sin undann og at landi, og uilia eigi hallda leingur. Slikt id sama giorer Eirikur, at hann leggur skip sin at landi undann þeim Uagni. Og er skipa-floti þeirra Nord-manna uar allur at landi kominn, sa er eigi uar hrodinn, þa er huild nockur aa bardaganum. [61 a]

20

XLIV.

¹⁴⁷ **N**u hittuz þeir fedgar allir samann, og talazt² þeir uit Hacon iarll og³ syner hans. Hacon mællti þetta: "Þat se ek, at stor-miog tekur bardaginn at hallazt aa oss, og uar þat bædi, at ek hugda illt til at beriazt uit þessa menn, enda uerdur oss at þui — hefi ek oppt i bardaugum⁴ 25 uerit og mann-haska, ok hefi eg alldri uit þuilika menn att fyr. Hofum vær nu raun af þui, er adur hofum uier spurn eina til hapt, at þeir eru myklu meiri ofur-efflis-menn at hard-feingi og uerri uidur-eignar, enn allir menn adrer, og eigi munu uier legia til oruztu i moti þeim i 30 annat sinn, nema nockura rada se i leitat." Þetta sonnudu

¹ b'iaizt hds. ² la öfver raden. ³ Öfver raden. ⁴ Det första u öfver raden.

þeir syner Haconar iarls. Þetta mællti Hacon iarll: "Nu skulu þier hier uera med hernum, þuiat ouarligt er, at allir for-stiorar fari fra lidinu, og er alldri auruaent, at þeir leggi at oss; enn eg mun ganga á land upp uit fa 5 menn."

Nu fer Hacon iarll upp á land nordur i eyna Prim-signd; þar uar skogur mikill i eyiunni; og geingur Hacon iarll i riodur eitt, og legzt hann þar nidur og horfer i 148 nordur og hefer þa for-mala firer sier; og þar kemur, at 10 hann heiter¹ á full-trua sin Þorgerdi Hölda-brudi eda Hórdar-troll, þuiat ymzit er hun kollud. Hann ueitti henni mikit aa-kall af ollum hug, enn hun dauf-heyrdizt uit honum og hans bæn, og ueittizt¹ honum sein and-súor, og þickizt hann þat finna, at hun er reid ordinn miog. Nu bydur 15 hann henni ymsa hluti i blot-skap, og uill hun ecki þat² þigia. Hacon iarll fellir nu blot(span) sidann, og uisar so til, at mann-blot mun þegit uera; og tekur blotit at uexa, og bydur hann henni alla menn til blota, nema sialfann sig og syni sina. Hefer iarll nu frami oll blot, 20 þau sem hann ma, med fiandligum taufrum; beygdi hann sig á marga uega firer henni og lagdizt til iardar allur med diofuligum krapti, þuiat honum potti lif sitt uit liggia, at hann væri heyrdur. Hacon iarll atti sier son, þann er Erlingur het, og uar hann uíj. uetra³ gamall 25 og inn efniligazti at ollu; og þar kemur at lyktum, at uit geingur bæn hans, at iarll bydur Erling, son sinn, til bloz og til sigurs sier. Epter þetta þickizt Hacon iarll uita, at hun hafdi heyrtt bæn hans. Sidann sender hann epter sueininum og fær haun i hendur Skopta karkk, 30 þræl sinum; fer hann og sker sueininn á hals, sem Hacon 149 iarll mællti firer.

Epter þat fer Hacon iarll aptur til skipa sinna, og seger iarllinum suo hugur um, at honum mun uel ganga bardaginn; og eggjar hann nu miog lidit til oruztu, enn 35 flestir uoru þess ecki fusir. Enn med eggianiarls, —

¹ Så. ² I marginalen. ³ e under raden.

og hann seigizt heitit hafa til sigurs þeim, — þa giora þeir, sem hann [61 b] bad, og biugguz¹ þeir til at-lögu i annat sinn, sem þeim þotti uænst. Nu hafdi nockur huilld ordit að bardaganum, medann þeir Hacon hofdu burtu uerit, og hofdu Iomsuikingar buizt uit oruztu. Hacon⁵ iarll geingur nu að skip, og leggia nu at i odru simni, og er Hacon iarll þa i moti Siguallda.

XLV.

Nu hefzt aunnur oruzta med þeim, og geingur Hacon nu fram i trauste Þorgerdar Hörda-trollz og þeirra Irpu, systur hennar, og lidur nu að dæginn² og læger solina¹⁰ miog. Þat er sagt, at uedrit tok at þyckna i nordrit, og dregur upp sky med ollu skiot, og þar med fylger iel mikit og sterkuidri ogurligt; med þessu illuidri fyllgdi² bædi elldingar og reydar-þrymer² storar. Þeir Iomsuikingar attu allir at uega i moti ielinu. Þetta uedur uar so med¹⁵ myklum undrum, at menn³ af lidi þeirra Iomsuikinga hofdu farit af⁴ klædum um dæginn² firer hita saker, so at þeir hofdu engi önnur klædi enn her-klædi; enn uedrit giordizt nu nockuru odru-uis, enn adur hafdi uerit, og tekur þeim nu at⁵ kolna, er i gegn horfdu uedrinu. Sneri nu miog²⁰ mann-fallinu i lid Iomsuikinga, firer þui at þetta id mikla uedur giordi mikit traust til fram-gaungu Haconi iarlli og hans lidi; enn Iomsuikingar fa mikinn skada. Uar þeim eigi hægt uornn uit at koma, þuiat þeir sau oglot, huat firer uar, er þessu hagli bardi framann að þa, þat²⁵ er likara uar hordu griote enn ieles; bar og miog sterkuidrit uopninn firer þeim, huort er þeir skutu eda hiuggu, so at marger mattu traudliga uega i mot þessu illuidri; enn þo uorduzt Iomsuikingar all-dreingiliga og af mikille hreyste, og uar þessi hrid nu all-hordd.

30

¹ Af skrifvaren ändradt från biorguzt   ² Så.   ³ Skrifvaren har möjl. öfverhoppat något; jfr Inledningen.   ⁴ Under raden.

⁵ Öfver raden.

Þat er sagt, at Hauardur hogguandi, er uar med Bua digra, sier fyst trollkonuna ogurliga med a-sionu illri Þorgerdar Hórdar-brudar i lidi Haconar iarls, og¹⁵¹ marger adrær sia þetta, þott eigi sie ofresher; og þa er nockut linar ielinu, sia þeir, at oruar fliuga af huerium fingri þessa fianda, og uard að-uallt madur firer huer aur, so at bana feck af. Fellu þa marger menn af lide Iomsuikinga af þessum fianda-galldri, og seigia þeir Siguallda og odrum sinum felaugum. Sigualldi mællti þa:
¹⁰ "Ecki þicki mier olkiligt, at uier eignum¹ eigi uit menn eina at beriazt i dag, helldur uit ina mestu fiandur, og mun þat þickia meiri raun at ganga i mot trollum; enn þo er nu naud-syn, at menn halldizt uit sem bezt."

Þat er sagt fra Haconi iarlli, þa er hann finnur, at ielit minkar, at hann kallar þa enn fast að Þorgerði Höllda-troll og hennar systur Irpu, og bidur þær duga epter ollu sinu megne og seger, huersu mikil hann hefer til unnit; og þa rauckur enn at audru ieli i audru sinni, og er nu enn meira og hardara, ef þat mætti uera, enn fyr;
²⁰ og ecki uedur hefer meira og uera uerit, þat er menn hafi til frett. Og i þessu uedri onduerdu sier Hauardur högguandi og marger adrær .íj. trollkonur standa [62 a] i lyptingu að skipi Haconar iarls, og fliuga auruar af huerium fingri þeirra i lid Iomsuikinga, og uard huer²⁵ aurin mannz bani. Firer þessum diofuls-krappti og galldre¹⁵² [fell fiolde lids² af Iomsuikingum og marger, þeir er adur hofdu bariz. med mikille hreyste. Þat er sagt, at þeir Hacon iarll giordu hardar at-laugur og borduzt nu diarfliga. Nu er þess getit, at Hacon iarll bardizt so diarfliga,
³⁰ at um sider steipte hann af sier bryniunne firer [saker hita³ og erfidis; so seiger Tindur:

Vadar | gíms sem giordí
biog timum jmu herda

¹ ei- i marginalen. ² [fiolde lids fell] hds. ³ [hita saker med omflyttningstecken hds.]

gnyrr ox fiolnis fyðda
 fagurlig læng jarlle |
 þarf hring fioen hanga
 hím seikur nidur um merke
 brynniu¹ ruddz zid mazar | rode
 raftar uardar kafta

5

Og enn kuad hann:

Gat óhædín ædra
 odd galldurs | enn Sígualldi
 vitt fauck næte² níotar
 vídur nam bua kuantí
 adur | mot röduls mattu
 magrendur grinnís vagna
 faung at fuerda þíngi
 farla þrenskum jaillí

10

15

Og enn kuad hann:

Dreif at uidis uedí
 vargi grim | áa margam
 verd aud kundu uirdi
 vagll agls tímís hagllí
 þars j svndur | áa sandí
 soðla bligs firer jailli
 þess hafa fegger seffi
 seik hríng ofinn merkí

20

153

Pa hruduþ af Ioms-uikingum halfur þride togur
 skipa; og þat seger Tindur Hallkels-son i flocki þeim,
 er hann orti um Ioms-uikinga, og heyrer so þar til, at
 hann uar þar sialfur:

Vann at níunda finne
 uerd biodí hugíns ferdar

30

¹ Bör möjligen föras till föregående versraden, ty äfven efter ordet står punkt, som i visorna ejdest brukas blott vid förkortning och vid slutet af hvarje versrad. ² Otydligt, dock knappast näre

beít folgagar sueíta |
 fuerd eggía spoꝝ leggi
 at híor meidar herdeꝝ ¹
 hættíng uar þat mættí
 leidar | langa skeída
 lids halfann tog þridia

5

Og enn kuad hann:

Forrad jarlenn | áðra
 hendur hermaurum kendi
 gvndlaꝝ doms at glaumí
 geírs | tíraꝝ fór meíre
 undz þa er hraud enn haudri
 hialldur væfi eg þat | giolldum
 nunnar fus á mætí
 móðdur uikínga skeídar

10

154

15

Og enn kuad hann:

Giorduzt góndlaꝝ borda ²
 glaumur óx þar at er naumu
 audi grims | at eydíz
 oll lond dana brandí
 kent hefer hægur at høggua
 hræber bítingum senar
 vedz eggí undum uiggjar
 veggurſ ³ nídz um þat ⁴ skeggí

20

25

Og enn kuad hann:

Saddí jarll þars odda
 of þing samann geingu
 van hugda valt hungri
 hranna | bygís nafní
 mord skyar ward monnum
 místar gott til uísta

30

¹ Mycket ottydligt (híder?), endast h och i säkra. ² or öfver raden. ³ Tecknet ² ottydligt. ⁴ pess?

heiðíns domf at hada
ølld uann¹ maðkar² sídu.

Og enn kúad hann:

Þat uill ølld medann allder
yngs kuediu menn byggia
gnogt þess er goglum ueittí
glaum haconar æfi
þui hyckbitum beíta
baund at uíldu | landi
hyek laz eíde lyda
lætur hueríum gramm betri
hraud enn kroptur | um nadí³
híalduz skya ualnyum
þar uar líndz firer landí
leid anguz dana | skeídar

155

5

10

15

Þessi hrid uar nu hardla⁴ ogurlig af at-sokn⁵ dioflanna med þui illa uedre, er þar fylgte, og af at-gange lidsens, en uidur-takan uar og all-hord af [62 b] Iomsuikingum, þui at bader þeir Bui og Uagn og aller, þeir er þeim fylgdu, borduvt og alldiarfliga med mikilli hreysti og agætre uðrnn.

Nu tekur Sigualldi til orda og mællti uit Bua: "Nu uil eg i burt flya, og giore so aller miner menn, firer þui at nu er eigi uit menn at beriazt, helldur uit diofla at eiga; er nu þui uerra enn fyrr, at nu eru íj. ielinn; enda skal eg ecki leingur uit halldazt, og er eitt til kostar, at uer flyum eigi undann monnum; og ecki streingdum uier þess heit, at beriazt uit troll eda illþydi þui-lik."

XLVI.

Nu lætur Sigualldi hauggua teingslinn⁶ af skipum sinum og snyr skipinu og kalladi að þa Bua og Uagnn, at þeir

¹ nann? ² k otydligt. ³ uadí? ⁴ harlda hds. ⁵ För sokn är först skrifvet gangi, som öfverstrukits. ⁶ teingsinn hds.

skyllddu aller flya. Og i þui er Sigualldi hafdi fra leyst¹⁵⁶ skipa-flota sinn, þa hleypur Þorkell midlangur upp á skip Bua digra ok hoggur til Bua, og ber þetta allt bradann at, og hoggur af honum uðrina og hökuna alla⁵ nidur i gegnum, so at þat fell [þegar nidur¹ i skipit, so at fuku ur honum tennurnar. Bui mællti, þa er hann feck hoggit: "Uaskliga er hogguit, Þorkell! enn ecki em eg nu fridare enn adur, og eigi mün enne daunsku betra þickia at kyssa oss i Borgundar-holme, er uier komum þar." ¹⁰ Þorkell hafdi fallit, er hann hio til Bua, er hält uar á skipinu af blodi; Bui hoggr i moti til Þorkels, og kemur høggit under uinstre hond honum og sneid hann i sundur i midiu med ollum herklædunum uid skip-bordinu, suo at sier huor fell hluturinn. Epter þat þrifur Bui kystur .íj.¹⁵ fullar af gulli, er hann atti, og kallar: "Firer bord allir Bua þegnar!" Epter þat hliop Bui ut af saxinu á sioinn og þegar á kaf med kisturnar, og kemur huorki upp sidann, so at [menn sæi²; og er þat mal manna, at eingi einn hafi meiri kappi uerit i lidi þeirra Iomsuikinga, enn ²⁰ Bui digri; hafdi hann og so margann mann drepit i bardaganum, at þat kunni einginn madur at telia. So seiger Tindur:

Þa er firer bord áa barda
j brudar fang at ganga
uedur magnanda uidvis
uirdendur bua kendu
mikin górdí her hiorua
hlíomur bui funnann
bauga³ skerdur | at breídu
balldur hakonar ualldi

undur er þrytt ef þríndi
pann' kendi ual er | fender

157

25

30

¹ [nidur þegar med omflytningstecken hds.   ² [sæi menn med omflytningstecken hds.   ³ ga sammanskrifna.

gulli fafnadar gumna¹
godinnar hræum fiarre

So heiter fio(r)durinn.

Nu falla marger menn Bua, enn sumer hlaupa firer bord, og hafdi huer þeirra adur marga menn fellda. Sigualldi med sinum monnum dregz nu fra skipa-flotanum og kallaði a Uagnn og bad þa flya skylldu. Uagnn suarar og mællti: "Þui flyr þu, hinn illi nidingr! uit litenn ordstir? Selur þu os med skemd þeirri, er þu munt heim hafa og uid lifa allann þinn alldur." Þat er sagt, at 10
158 Siguallda hafdi² kallt ordit i ielinu, og uill hann lata örnnna sier, og sezt hann til aara og rær; enn hann setur annann mann til stiornar a skipinu. Uagn skytur þa spioti epter honum, og kemur þat i milli herda þeim, er styrdi, og feck sa þegar bana, af þui at Uagn hugdi þat 15 Siguallda. Þa kuat Uagn uisu:

Sigualldi³ hefer so setta
fialfa [63a] off und kylfu
og fa hrödígur flydí
for heím til danmerku
hygzt | j fadm at falla
flíott nu konu sínní
enn firer bordít bæida
buí | geck med hugræide

20

Þorkell hinn hafi for þegar, er Sigualldi, broder hans,²⁵ hafdi fra snuit skipi sinu; og þar epter for Sigurdur kapa, broder Bua, þuiat Bui uar þa firer bord geinginn, og uar ecki hans at bida; og þickizt huor-tueggi þeirra Þorkels og Sigurdar hafa entt heit-streinging sina; og fara þeir Sigualldi allir samt sudur til Danmerkur, og hofdu þeir 30 xxx. skipa; en þeir, er epter uoru og eigi uildu flya, hlaupa a skeidina Uagns og ueriaz þar allir samt.

¹ gúna ² d öfver raden. ³ Härefter ⁴ bokstäfver (huoi?) öfverstrukna.

XLVII.

Epter þat er þeir Sigualldi hofdu burtt fluit, enn Bui¹⁵⁹ uar firer bord geinginn, þa snyr Hacon iarll med ollu lidinu at þar, er Uagn er; enn þeir Uagn og hans menn snuazt nu uel uit, firer þui at hrauster dreingir uoru innanbordz, enn skipit uar mickit og all-bord-hatt, og uar gott uigi, enn morg smaskip hofdu næst lagt skeidini. Þa kallar Hacon iarll aa menn sina og [bad þa¹, at þeir skyldu fra leggia sma-skipunum, enn leggia at stæri skip og þau, er aa stiorn-borda uæri, og so giordu þeir; leggia¹⁰ þeir þa ollum hinum sterkum skipunum at skeidini Uagns um-huerfis, so sem þeir mega flestum uit koma; enn þar ut i fra kringdi um utann allur herinn, so at bædi mattu þeir skiota, aa skeidina oruum og spiotum, palstofum og flette-skeptum. Enn [þeir hiner² aa-gætu kappar, Uagn¹⁵ og hans menn, beriaz so snarpliga af mikilli hreyste og hard-feingi, at þeir drapu alla þa menn, er til leitudu at hlaupa upp aa skeidina, og nadu þar aunguer upp-gongu. Þessi oruzta uar nu all-hord af aa-kafri³ at-sokn hersins, enn þo mest af uorn dreingiligrí, er Uagn ueitti og aller²⁰ hans menn. Þeir borduzt, þar til er myrt uar af natt,¹⁶⁰ og fa þeir eigi unnit skeidina Uagns. Þetta kuelld kuat Uigfus Uiga-Glaums-son, þa er menn sottu at skeidinni Uagns Aka-sonar:

25   *Vardar hægt þar er huðar
hiðar | klofnar fa eg hörnna⁴
hatt föng híorua geítís
hers til vagns at legía |
þar gengum uier þiðnguar
þunn ise baud grimnar
straung uar danzkia dreíngia
daurv⁵ flaug til knarrar*

¹ [þa bad med omflytningstecken hds. ² [hiner þeir med omflytningstecken hds. ³ af kafri hds. ⁴ Det första 2 under, or över raden. ⁵ v under raden.

Og þa letta þeir bardaganum, og stannaða þa eigi miog marger menn upp að skeidinni Uagns.

XLVIII.

Nu lætur Hacon iarll taka reidann allann fra skeidinni; og er þetta uar giort, roa þeir Hacon iarll og hans menn til landz, firer þui at þa matti eigi kanna skipinn firer natt-myrkri, huat lif-uænt uæri af monnum. Skiota þeir nu yfer sig tiolldum að landi og þickiaz nu eiga sigri at hrosa. Hacon iarll let þa taka haglit og let uega [63 b] þat, og stod haglit huertt eyri, og þotti Haconi iarlli mikils um uertt um matt þeirra systra. Sidann binnda 10 þeir sar manna, og uoru þeir nær ðnguer, at eigi uæri sarer. Þeir uaka nu um nottina, Hacon iarll og Gudbrandur, frændi hans, ur Daulum.

161 Nu er at [seigia fra¹] Uagni Aka-syne og Birnne hinum brezka, at þeir tala med sier, huat þeir skylldu rads taka. Uagn mællti og sagdi þat annat-huort at uera þar að skipinu, til þess er dagur kemur, "og ueriazt, medann uier megum; hinn er annar, at fara inn til landz og giora slikt illt að monnum Haconar, sem uier megum." Óg þetta rad hafa þeir, at þeir taka siglu-tred og rana 20 og flytiazt þar med, og eru samann .lxxx. manna. Þeir uilldu leita til landz, og komazt þeir i sker eitt, og þottuzt þeir uera komner að megin-land; og uoru þa marger miog farner, og letu þar lif² sitt .x. menn bædi af kulda og sarum, enn .lxx. lifdu epter, og uoru þeir þo 25 marger þrekader miog af sarum, og þo mest af kulda. Uerdur þa ecki komizt leingra at sinne.

XLIX.

Nu er sagt, at þegar er Bui uar firer bord geinginn, og þeir Sigualldi uoru burt flyder, þa letti af ielinu og

¹ [fra seigia med omflyttningstecken hds. ² Felaktigt upp-repadt i hds.]

so elldingum og reidar-þrumum, og er þa eptir gott uedur og kyrt og heid-skirtt og þo kallt miog. Uoru¹⁶² þeir Uagnn i skerinu og menn hans, þar til er dagur uar, og liost uar ordit.

Um nottina adur heyra mén, at streingur gellur, og flygur aur af skipi þui, er Bui hafdi att, og kemur under hónd Gudbrandi ur Daulum, frænda¹ Haconar iarls, og fellur hann þegar daudur nidur; og þotté iarlli þetta inn mesti mann-skadi og morgum ódrum um slikann dreing, sem Gudbrandur uar. Og nu bua þeir um lik hans, sem sidur uar til.

Þess er getit, at Eirikur geck ut um nottina og sa, at madur einn stendur hia tialldz-dyrunum; og er Eirikur leit þenna mann, þa spyr hann, huer þessi madur uæri, er hier stendur, "eda þui ertu so faulur sem daudur madur?" Enn þetta uar Þorleifur skuma, islenzkur madur. "Þat kann eg at sia," sagdi Eirikur, "at þu ert at bana komenn, eda huad er þier?" Þorleifur sèger: "Ei ueit eg, nema blodrefellinn Uagns Aka-sonar hefdi komit uit mig litt i gær, er eg laust hann klumbu-hoggit." Eirikur mællti: "Illa hefer þa fader þinn halldit ut a Islandi, ef þu skallt nu deyia, so roskur dreingur." Þetta heyrer¹⁶³ Einar skala-glam, og uard honum uisa a munne:

25   Þat kuad jaill at væri
              brenuigs firer haf sunnann
              þa er áa seíma særí
              farjellda spör vörnu
              aulldungis hefer illa
              eybaugs ef þu skallt deyia |
              30   víst hyggivm þat uíggjar
              valldur þinn fader halldít

Efter þat fell Þorleifur og uar þegar daudur. Þat er og sagt, at marger menn adrer letu lif sitt af sarum um nottina, enn sumer sidar, af lide Haconar iarls.

¹ frænda hds.

L.

Um morgunninn, þegar liost uar ordit, fara menn iarls at kanna skipinn. Þeir koma að þat skip, er Bui hafdi att; þeim þotte sa illz uerdur, er skotit hafdi. Þeir finna þar [64 a] eirnn mann lifanda, enn eigi fleire; enn þat uar Hauardur hauguandi, er uerit hafdi madur Bua; hann 5 uar þo sar miog, so at af honum uoru bader fæturner firer ofann kne. Þeir Sueinn Haconar-son og Þorkell leira ganga þangat at; þa spyr Hauardur Suein, "huort nockut kæmi sending af skipinu að land til yduar i nott?"
 164 Þeir suara: "Kom sending at uisu, eda huort hefer þu 10 ualldit þeirri sendingu?" — "Ecki er þess at dylia," (seger hann,) "at eg senda ydur skeytit, eda uard nockur firer þui eda mein at?" Þeir sögdu, at bana feck sa, er firer uard. "Huer uard firer?" seiger hann. "Gudbrandur huiti," seigia þeir. "Ia," sagdi Hauardur, "þess uard nu eigi audit, 15 sem eg uillda hellzt, þuiat iarlli hafda eg ætlat skotit; enn uel skal nu yfer lata, er firer uard nockur, sa er ydur þotte skadi i uera." "Ecki er at lita að þat," seger Þorkell leira, "og drepe þenna manu sem skiotazt." Og sidann höggur Þorkell til hans, og marger adrer hlaupa 20 þa til og saxa hann, þar til er hann uar daudur. Og nu fara þeir til landz, er þeir hafa þetta giort, og saugdu Haconi iarlli, huern þeir hefdi drepit; og þat sögduzt þeir hafa heyrt að ordlagi hans, at hann mundi eigi hafa skortt hardfeinge. 25

LI.

Nu sia þeir, huar miog marger menn samann eru í skerinu, og bidur Hacon iarll at fara eptir þeim og færa honum giorualla, og lezt hann uilia lata rada firer liflathi-
 165 peirra. Þeir fara nu, þar til er þeir koma at skerinu; enn þat uar bædi, at faer menn uoru færer til at ueria sig 30 firer kulda saker og þess med, er sarer uoru, enda uorduzt og aunguer. Nu uar Uagnn handtekinn gior og aller

hans menn af iarlls-monnum, og uoru þeir flutter til landz og a fund Haconar iarls. Iarllinn lætur nu leida Uagnn og alla hans menn upp a land, og uoru reknar hendor þeirra a bak aptur, og bundinn huer þeirra hia ódrum 5 og i einum streing oþyrmsamliga; enn Skopti¹ karkur og adrer þrælar med honum uardueittu pa og hallda streingnum. Enn iarll og annat lid hans fara til matar, enn ætludu um daginn i ærnu tomi at hógu skylldi Iomsuikinga, pa er a streingnum uoru. Enn adur þeir 10 iarll foru til dryckiu, uoru at landi flutt skip þeirra Iomsuikinga og so fiar-hluter; uar þat fe til² skiptis borit, og skipti Hacon iarll og lid hans ollu þessu fe med sier og so uopnum þeirra, og pick(i)azt pa hafa feingit mikit fe, med storum sigri unnit, hafa hóndlat nu Iomsuikinga, enn 15 fioldi uar drepinn, enn aller adrer a burt flyder. Enn er þeir iarll uoru metter, pa ganga þeir ut ur budum sinum og fara þangat til, er þeir Iomsuikingar satu i streingnum; og er Porkell leira til ætladur at haugua pa¹⁶⁶ alla. Þeir hafa adur ord uit pa Iomsuikinga, og uilia 20 þeir uita adur, huort Iomsuikingar eru so hrauster menn, sem fra hefer uerit sagt.

LII.

Nu er þat sagt, at þar eru leyster menn ur streingnum; þeir uoru miog sarer. Þat winna þrælarner uit, at þeir snara uondu i har þeim, er til hógs uoru [64 b] leidder. 25 Pa uoru þesser menn .íij. fyrst hógnar, er sarer uoru, og hóggur Porkell leira hofud af þeim öllum; sidann mællti hann til felaga sinna: "Huort hefer mier nockut brugdit uit þetta? þui at þat er mællt, ef madur hoggur þria menn i samt af lifi, at flestum mune bregda uit a nockurnn 30 hatt." Hacon iarll suarar: "Ecki siaum vær þier hafa brug(d)it, enn þo synizt oss þier allmiog hafa brugdit."

Nu er leiddur hinn .ííj. madur ur streingnum miog sar, og uar snuen uondur i har honum. Porkell spyr

¹ Skapti hds. ² t^t hds.

nu, huer(n) ueg hann hygdi til dauda; hann suarar: "Þat mun mier uerda sem minum födur, at eg mun deyia." Porkell höggur þenna mann, og lauk so hans æfi.

Þa uar leiddur hinn .v. madur til högs ur streingnum. Porkell spyr, huernninn hann hygdi til dauda sins; hann 5 seger: "Eigi man eg glögt lög uor Iomsuikinga, ef ek 167 mæli nockut ædru, eda eg kuidi uit bana minum, þui at eit sinn skal huer madur deyia." Porkell hio nu þenna mann, og let hann so lif sitt.

Nu mællti Hacon iarll, at Porkell skyldi spyria huernn 10 mann, adur dreppenn væri, huern ueg huerium brygdi uit dauda sinn; og þicker þeim þa eigi aukit fra hraust-leik þeirra, ef þeir mæla ecki ædru-ord, þar sem þeir sia firer dauda sinn; enn i ódru lagi þotte þeim mikit gamann at heyra ord þeirra, huat sem upp kæmi, at þeir hrædizt 15 bana sinn eda eigi.

LIII.

Þa uar leiddur ur streingnum hinn .vj. madur, og snuinn uöndur i har honum. Porkell spyr þa: "Huernninn hyggr þu til at deyia?" Hann suarar: "Gott hygg eg til þess, og þicke mier gott at deyia uit godan ordstir; enn pier 20 mun skaum at lifi þinu, firer þui at þu munt uit klæki ein lifa, medan þu lifer." Eigi hugnadizt Porkeli ord þessa mannz, og lætur hann skamt at bida, og hoggur hann þenna mann bana-hogg og uilldi eigi leingur bida tals hans.

25

Epter þetta uar leystur ur streingnum enn uíj. madur og leiddur til högs. Porkell spyr, huersu hann hygdi til daudans. "Eg hygg allgott til at deyia," seger hann, "og þicki mier nu munu uel til bera; enn þat uillda eg, at þu 168 hiugger sem skiotaz af mier hofudit, þuiat þat hofum 30 uier rætt, Iomsuikingar, huort madurinn mundi uita, ef sem skiotatz væri af honum hoguit hofudit. Enn eg helld hier að tygil-knifi, og skal þat til marks uera, at eg mun uisa fram at pier knifinum, ef eg ueit nockut

fra mier, ella mun hann falla ur hendi mier; enda lattu þetta eigi at skorta, attu högg sem skiotazt af mier hofudit, so at þetta megi reynt uerda firer þa sauk, og haf þetta til merkis." Nu höggur Þorkell þenna mann¹, so at þegar fauk hofudit af bukinum; og er þat fra sagt, at þegar fell knifurenn ur hendi honum, sem uon uar at.

Sidann uar leystur enn .viij. madur ur streingnum. Þorkell spyr þenna mann, hué gott hann hygdi til daudans; hann suarar: "Allgott hygg eg til bana mins," seger hann. Pa uar snaradur uóndur i har hans, og er so uar giort, mælti hann: "Hrut, hrut!" sagdi hann. Þorkell spyr: "Þui uerdur þier þetta a munne?" Hann suarar: "Þui at þier munut eigi hafa of skipat til aðanna þeirra i giær, er þier nefndut, iarlsmennerner, þa er þier fengut sarinn." Pa geingur Eirikur at og mælti: "Uilltu grid, godur dreingur?" Hann seger: "Rædur þu þui, eda huer bydur?" — "Sa bydur, er uald [þó a] hefer til," seger Eirikur, "Eirikur iarls-son," seger hann. "Uil eg þa grid," seger hinn. Eirikur tok þenna mann til sin og seger hann uera¹⁶⁹ 20 mundu godan dreing.

LIV.

Nu er leystur ur streingnum enn .ix. madur og leiddur til högs. Þorkell spyr: "Huat er sannazzt i þui, huersu þu hyggur til at lata lifit?" — "Gott hygg eg til at deyia," seger hann; "enn þat uil eg, attu ueiter mier, at 25 eg se eigi so til hogs leiddur, sem saudur; uil eg sitia firer kyrr, enn þu högguer framann i andlit mier, og hygg at uandliga, huort eg blundskaka eda blauskra eg nockut uit, þuiat uier Iomsuikingar hofum þar optt um rætt, at uier skyllendum ecki bregda oss uit þat." Þorkell 30 ueitte honum þat og geingur át honum framann, — og sat hann firer, — og höggur i andlit honum; og sau menn hann ecki blauskra, og bra liann sier a aunguann ueg uit,

¹ Öfver raden.

nema þa er daði for að augu honum, sem opt kann uerda, þa er madur andazt.

Þa er leystur ur streingnum hinn .x. madur. Þorkell spyr enn þennamann, huersu hann hygdi til dauda; hann sagdiz gott til hyggia og mællti sidan:

"Giorda eg iarlli
a¹ at uori,
þat uar mier þa titt,
enn þetta nu,"

og hlo uit; hogg nu, hogg nu i stad!" Eirikur mællti¹⁰ til hans: "Uilltu grid, godur dreingur?" — "Ia! herra,"
¹⁷⁰ seger hann. Eirikur tok þa þennamann i flock til sin.

Þa uar leiddur inn .xi. madur ur streingnum, og spyr Þorkell, huersu hann hygdi til at lata lifit. Hann segizt gott til hyggia; "en þat uil eg, attu gefer mier¹⁵ tomstund til at ausa bat minn." Þessu madur uar uenn at að-liti og mikill uexti; og er hann hafdi þat giort, þa mællti hann, og hafdi eigi kipt upp um sig lin-brokunum, og hellt hann að lags-manne sinum: "Þat er þo satt at segia, at margt uerdur að annann ueg, enn madur hefur²⁰ ætlat; þui at þat hafda eg hugat, at þesse minn lags-madur skyldi nær koma Þóru Skaga-dottur, konu iarls, og uilldi² hun hann hafa og reyna og i reckiu hafa," og hrister hann uit; sidann kipper hann upp um sig lin-brokunum. Þa mællti Hacon iarll: "Drepit þenna mann²⁵ sem skiotaz, þuiat leinge hefer hann illt hugat, ef hann mætti þui fram koma." Þorkell höggur nu hofud af þessum manne, og lauk so hans æfi.

LV.

Þa uar leystur enn .xij. madur ur streingnum; þessu madur uar fullkomliga fridur og ungrur at sia; hann³⁰ hafdi mikit har og gult sem silki, og lagu lockarner að

¹ Så; riktiga väl aur (jfr Fagrskinna 51²⁵). ² uilldu hds.

herdum honum nidre. Þorkell spryr, huersu hann hygdi til dauda; hann sagdizt gott til hugsa, "og hefi eg lifat allt hjð frægzta, og þeir hafa nu latit lifit firer skómino,¹⁷¹ [er mier þicker ecki betra at lifa enn deyia, og eiga eigi meira kosti, énn nu að eg¹. Enn þo uil eg, attu ueiter mier þat, at eigi leidi þrælar mig til högs, og eigi se þat uerri dreingur enn þu, — enda er litit firer þui, at sa mun auduelldliga fazt, — og halldi hann hari minu og hnycki hofdinu af bolnum, so at eigi uerdi blodugt harit, þuiat 10 eg hefi leingi uandlatur uerit um þat; enn þu hogg sem skiotaz af mier hofudit." Þat er sagt, at eirn hirdmadur iarls uerdur til þess at leida þenna inn unga mann til högs og þickzit eigi þurfa at snua uond i har hans, og tekur hann i harit og uefur þui um hendur sier, og 15 helldur honum so under höggit; en Þorkell reider [65 b] at suerdit hartt og ætlar at ueita þessum manni skada. Þessi ungi mann kippzit uit skioft, er hann heyrer huininn af högginu, og uizt hann undann, énn hnycker hirdmannenum under höggit, þeim er að hiellt harinu, og 20 hoggur Þorkell af honum badar hendurnar i ólbogonum. Þessi² hinna ungi madur stendur upp og hrister hofudit og bregdur að gamann og mællti: "Huer að sueina hendur i hari mier?" seiger hann, "og halldi þeir leingi að ryskingunum, iarls-mennirner." Hacon iarll mællti þa³: "Þetta 25 eru storar ofarer," seger hann, "og taki þenna mann sem skiotatz og drepit, og hefer hann þo mycklum slysum að 172 oss komit; og þat uil eg," seger iarll, "at nu se aller sem skiotatz dreppner, þeir er epter lifa; og eru þeir menn myklu hardfeingri og uerri uidur-eignar, enn uier 30 faum uit þeim sed, og er eigi of sagt fra þessum monnum, bædi garpskap þeirra og hreysti." Eirikur tok þa til orda og mællti: "Uita uilum uier, fader! huerier mennirner eru, adur enn þeir se dreppner. — Huersu heiter þu, enn ungi madur," seger Eirikur. "Sueinn heite eg," seger 35 hann. Eirikur spryr: "Huers son ertu, eda huert er kyn

¹ [Oredigt; jfr. Flat. I, 199. ² sia till. hds. ³ a under raden.]

pitt?" Sueinn seger: "Bui het fader minn og uar Ueseta son ur Borgundar-holme, og em eg danzkur at ætt." Eirikur seger: "Meire uon er, at eigi se logit til fadernis þins; eda uilltu þiggia grid?" Sueinn seger: "Huer mun annar uænne?" Eirikur seger: "Huersu gamall madur 5 ertu?" Sueinn seger: "Sia er mier enn .xviij. uetur, ef eg life þennann allann." Eirikur seger: "ENN þu skallt lifa, ef eg ma rada;" og tekur Suein nu i frid og lætur hann fara i sueit sinna manna.

Þa mællti Þorkell leira: "Skulu þesser menn aller 10 grid hafa, er frændur uora og uine hafa drepit firer augum os? ecki nyt giorum uier at þui hier." Þa mællti Eirikur: "Uisser þu þat eigi fyr enn nu, at eg er rikare 173 enn þu?" Þa mællti Hacon iarll: "Huar til ætllar þu um grid uit þessa menn, Eirikur! ef þu lætur þenna mann 15 undann ganga, er os hefer slika skóm giort og uier hofum uest af hlötit; enn eigi mun eg beriazt uit þig til manuz þessa, og muntu uerda at rada at sinne." Nu mællti Hacon iarll uit Þorkel leiru, at hann skyldi skjott hoggua mennina, "enn (eigi fyr enn)¹ eg hefi adur haft ord uit 20 þa, þuiat eg uil uita, huerer þeir se, er epter lifa."

LVI.

A þesse stundu er leystur ur streingnum enn .xiij. madur, og hefer streingurinn brugdizt um fot honum, so at hann 2 uar fastur nockut. Þesse madur uar ungar og allmikill uexti og allra manna uænstur og af-burdar-fræknligur. 25 Þorkell spyr þenna mann: "Huernn ueg hyggur þu til at deyia?" — "Gott hygg eg til at deyia," seger hann, "ef eg gæti adur efnt heit-streinging mina." Þa mællti Eirikur: "Huert er nafnn þitt?" Uagn suarar: "Uagn heiti eg at nafnni, og em eg Aka son, Palnatoka sonar." — "Huers 30 streingder þu heit, Uagn?" seger Eirikur. "Pess streingda

¹ Insatt med ledning af AM. 291, 4:to och Flat. ² Öfver raden.

eg heit," segér Uagn, "ef eg kæma i Noreg, at eg skyllda koma i reckiu Ingebia(r)gar, dottur Þorkels leiru, an hans uilia og rads og allra hennar frænda, enn drepa Þorkel sialfann; og þicke mier þat hellzt at, ef eg læt fyrre 5 lifit, enn eg hefi þui fram komit." — "Ek skal at þui¹⁷⁴ giora," [66 a] seger Þorkell, "at þu skallt alldre þui fram koma, er þu hefer heitstreingt þar um," og for æsiliga at honum framann og hoggur tueim hóndum til Uagns, og uill hann drepa hann. Uagn hleypur i streingin og feller 10 sig fram firer fætur Þorkeli, enn blodugt uar allt firer streingnum og uar miog halt, enn Þorkell höggur yfer Uagn fram, og kemur suerdit að streinginn og bitur i sundur, og uard þa Uagn laus. Þorkell stefptizt uit hoggit, er hann miste mannzins, og fellur hann, og hrytur 15 suerdit ur hendi honum; enn Uagn liggur eigi leingi fra þui, er hann uar laus ordin, sprettur upp skiot og gripur suerdit, þat er Þorkell hafdi haft. Þa hefur Uagn upp suerdit og reider ad hartt med myklu afli og hoggur Þorkel leiru um þuerar herdarnar og sneid hann so¹ i 20 sundur i íj. hluti, og nam suerdit stadar i iordunne, og lætur Þorkell leira so lif sitt. Þa mællti Uagn: "Nu hefi² eg efnt halfa heitstreinging mina og hefnt nockurra minna manna³, og er nu þegar betra at deyia enn adur." Þa mællti Hacon iarll: "Lati þier þenna mann eigi leinge 25 leika lausan uit, og takit hann og drepit sem skiotazt, firer þui at hann hefer oss mikin mannskada giort." Þa suuarar Eirikur: "Eigi skal hann fyr dreppenn enn eg i¹⁷⁵ þessu sinne, og uil eg hann undann þiggia, og skal eigi drepa so að-gætann hofdingia, sem Uagn er." Þa mællti 30 Hacon iarll: "Eigi þurfum uær nu til at hlutazt, þuiat einn uilltu nu rada, frændi!" seger iarll. Þa seger Eirikur: "Uagn er madur að-gætur, og mun uarlla finnatz hans iafningi; en þessa uar Þorkeli uðn, sem nu hlaut hann; og spa er spaks geta, og sattu sialfur að honum feigdina

¹ Öfver raden. ² Härefter ef utplånat. ³ I marginalen.

i dag þegar." Nu tekur hann Uagn i sueit med sier, og er honum nu uit ðongu hætt.

Þa mællti Uagn: "Ecki uil ek þiggia lif at þier, Eirikur! nema þeim ollum se grid gefinn minum monnum, er epter lifa, eda ella munu uier aller eina fôr fara." ⁵ Eirikur suarar: "Eg uil enn ord hafa uit þa menn, er epter eru; enn þo tek eg ¹ ecki firer þat, er þu bidur." Eirikur geingur þar at, er sat Biornn enn brezke; Eirikur spyr hann at nafni. "Biornn heiti eg," seger hann. Eirikur mællti: "Ertu sa Biornn, er bezt sotti epter manni þinum ¹⁰ i holl Sueins kongs?" — "Eigi ueit eg þat," seger Biornn, "huort eg sotta bezt epter honum, enn burt kom ek þadan mannenum." — "Huat skylldadi þig til þessarar ferdar, glamlann mann og sköllottann og huitann sem hnioskara ²?"

¹⁷⁶ Og er þat sannazt at segia, at oll stra uilia os stanga ¹⁵ Nordmennina; eda uilltu þiggia grid at mier — þott þier se eigi ueglegt at lifa — þuiat mier þicker eigi ueganda at þier, so gómlum manne?" Biornn suarar: "Þiggia uil eg lif, ef fostre minn Uagn þiggur lif." — "Hann skal þiggia lif," (seger Eirikur,) "ef eg ma rada; enn eg skal ²⁰ rada." Þa geingur Eirikur firer födur sinn og seger, at hann uill, at aller Iomsuikingar þiggi grid, þeir er þa eru að lifi; og þa seger Hacon iarll, at so skal uera, sem Eirikur uill.

LVII.

Nu þiggur Uagn grid og lif med ollum sinum monnum, og uoru þa grid sett i millum Haconar iarls og Ioms- ²⁵ uikinga, og þeim ueittar trygder. Nu er so sagt, at Hacon iarll skipar so til, at Biornn enn brezke skal fara til bus þess, er att hafdi Hallsteinn kerlinga-bane. Þat er sagt, at .u.j. lender [66 b] menn höfdu fallit i bardaga þessum af Haconi iarlli; enn .í.j. uoru drepner epter ³⁰ bardagann: Gudbrandur huite og Þorkell leira.

¹ Under raden. ² Så; hnio- f. mío- f. mío (= má-)? Jfr AM. 291, 4:to maskara (= máskára); pappershandskrifterna rätta till 'snioskara'

Þat er sagt, at Uagn fer med Eirike iarls-syne i 177
 Uik austur og duelzt med honum um hrid. Enn er Uagn
 kemur i Uikina, geck hann þann sama aptann i sæng
 Ingebiargar, dottur Þorkels leiru, og er Uagn þar um
 5 ueturinn; enn er uoradi, byr Uagn skip sín. Þat er sagt,
 at Eirikur gaf honum íj. langskip uel buenn, og skiliazt
 þeir goder uiner. Uagn lætur i haf og sigller¹, þar til
 er hann kemur i Danmork heim á Fion til bua sinna,
 og ried Uagn þar firer leinge sidann; hann flutti Inge-
 10 biorgu burtt ur Uikinne og feck hennar sidann. Uagn
 uar inn meste höfdingi um flesta hluti og a-gætur af-
 -burdar-madur um alla stor-mennzku; uar hann og um
 fram adra menn um alla rausn, og er margt stormenne
 fra honum komit. Uagn ried firer á Fione, á medann
 15 hann lifdi, og hefer eingi hans iafnningi fæddur uerit i 178
 allri Danmork at öllum i-pröttum og at-gjorfui.

Bjorn hinn brezke for heim til Bretlandz um uorit
 og ried þar firer, medann hann lifdi, og þotti mikill
 frægdar-madur og enn hraustasti. Ecki er hier fra sagt,
 20 huat Sueinn Bua-son lagdi firer sig, sidann hann kom i
 Danmork.

LVIII.

Þat er at segia fra Siguallda, þa er hann flydi ur
 bardaganum, at hann nam eigi fyr stadar, enn hann
 kom til Danmerkur, og for hann á Sio-land til fodur-
 25 -leifdar sinnar, og uar þar firer Astridur, kona hans.
 Enn þegar hun spurdi kuomo Siguallda, bonda sins, giordi
 hun ueizlu i moti honum. Þat uar haft til skemtanar at
 ueizlum, at þeir Sigualldi og menn hans sögdu fra oruztum
 á Hiorunga-uðgi; sagdi þat huer, er sed hafdi og heyrt.
 30 Þess er uit getit, at Astridur, kona Siguallda, uar kat, er
 hann uar heim kominn, og lætur hun giora laug og
 mællti sidan, at Sigualldi skyldi fara at lauga sig; "og

¹ *I marginalen.*

179 ueit eg," seger Astridur, "at so laung leid er ur Noregi og hingat, at nú mun mal at fæia sar sin, þau er þu feckt i bardaganum." Sigualldi fer nu i laugina, og þionar Astridur honum sialf, og strauk hun hann; og er hann sat i lauginni, þa mællti hun: "Att munu nockurir, Iomsuikingar hafa bolottara¹ bukenn, en þu, og þiki mier þesse belgur best til felldur at hirda i hueite." Sigualldi suarar: "Þat mætti enn þa uerda minnar æfi, attu æfter eigi þessum sigri at hrosa, og hygg þu þa at þui, huort þier liki þa betur." Nu er ecki fleira sagt fra 10 uid-tali þeirra. Sigualldi ried þar firer nockura hrid; hann uar mikill höfdingi og þotti uera uitur madur og eigi þar allur, sem hann uar sienn; og er hans uida uit getid i ódrum fra-sógnum. Son hans het Gyrdur og uar uikingur mikill. 15

Sigurdur kapa for til Danmerkur og tok uit födurst-leifd sinne epter Ueseta, födur sinn, i Borgundar-holme, og ried hann þar firer langa æfi og þotti uera rauskur² madur; og er margt manna fra honum komit og þeim Tofu, og uoru godar samfarer þeirra. Þorkell hinn hafi 20 þotti bædi uitur madur og hardfeingur; reyndizt þat i morgum hlutum. [67 a]

LIX.

Pat segia sumer menn, at Iomsuikingar hafi barizt uit þa fedga .íj. daga aa Hiorunga-uogi; þeir seigia med þeirre grein, at hin fyrsta dag geck þeim Iomsuikingum 25 myklu betur oruztann, og fiell þa fioldi af Nordmonnum enn fatt af Iomsuikingum, og so annann dag, þar til er söl uar i midiu sudri; og þa hafi þeir fedgar fluit til landz med ollu lidi sinu, og þa hafi Hacon iarll blotat, so sem fyr uar sagt; og epter þat kom ed mikla iel og 30 uedur, er fyr uar fra sagt, og þa flydi Sigualldi med sinum monnum; enn hinn .íj. dag, þa hafi þeir fedgar

¹ Så; möjl. skriffel f. holottara? ² Otydligt.

barizt uit Uagn Aka-son. Enn þat er sannleikur, at þesse oruzta, er Iomsuikingar borduzt á Hiorunga-uogi, hefer mest og horduzt uerit á Nordur-londum at allra manna sogn, þeirra er til uissu.

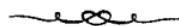
LX.

⁵ Þat er sagt, at Hacon iarll ugger nu ecki at sier; tok ¹⁸⁰ hann þa at hardna miog uit lydin, bædi firer metnadar saker og fe-girnne, og ueiter margar þrauningarár landz-folkinu bædi rikum og orikum, so at marger kölludu hann þa Hacon illa. Hacon iarll ried einn uetur firer Noregi, ¹⁰ sidann hann bardizt uit Iomsuikinga á Hiorunga-uogi. Uar hann drepenn epter þesse-tidinde med þeim atburð, at Karkur, þræll hans, skar hann á hals, og lauk so hans æfi.

Þat er sagt, at Einar skala-glam for til Islandz, og ¹⁵ urdu þau hans æfi-lok, at hann druknadi á Breida-firdi, og heita þar sidann Skal-eyiar, þuiat þar rak skaler hans, og flutti fyrst á land Þordur aurfhönd ¹; hafdi hann latit ¹⁸¹ hægri hond sina í bardaganum; hann for ut til Islandz til födur sins, og bio Þordur í Alvidru epter födur sinn, ²⁰ og er ² margt manna fra honum komit. Uigfus Uiga-Glums-son for og til Islandz og sagdi þar fyrstur manna þesse tidindi til Islandz. Og lykur hier nu Iomsuikinga-sögu.

Geyme Gud þann, er ritadi og sagdi, og alla þa, er ²⁵ hlyddu á, utan enda! Amen.

¹ aurfhönd² hds. — *Skrifvaren har i den föregående berättelsen tydliger missförstått sitt original; jfr Flat. I, 203.* ² Under raden.

Öfversigt

af de ställen inom fornliteraturen, der de i ofvanstående text förekommande visor återfinnas.

Obs. Visorna 82⁸⁻²⁰ samt 83⁸-86² här ofvan förekomma endast i AM. 510, 4:to.

(Citatet är gjorda efter sidotal i följande upplagor: för AM. 291, 4:to: Fms. XI; för Flateyjarbók: Kristianiaupplagan I; för Cod. Holm. membr. 7, 4:to: Cederschiölds upplaga; för Fagrskinna och Heimskringla: Kristianiaupplagorna; för den större sagan om Olof Tryggvesson: Fms. I.)

AM. 510.	AM. 291.	Flat.	Holm. 7.	Fagrsk.	Heimskr.	Ol. Tr. s.	
69 ²³ -70 ²	—	—	—	48	155	165 ¹⁾	²⁾
70 ⁴⁻¹¹	—	—	—	48	156	167 ¹⁾	
72 ⁹⁻¹⁶	127	188	—	—	—	—	³⁾
72 ²³⁻³⁰	128	188	27	—	—	—	⁴⁾
73 ³⁰ -74 ⁶	130	189	28	49	—	—	
74 ¹⁰⁻¹⁷	—	189	28	49	—	—	
81 ³² -82 ⁶	—	—	—	—	157	173 ⁵⁾	⁶⁾
82 ¹⁷⁻²⁴	—	—	—	—	157 ⁷⁾	173 ⁷⁾	
82 ²⁹ -83 ⁶	—	—	—	—	160	183 ⁸⁾	
86 ¹⁷⁻²⁴	141	194	30	—	—	—	
87 ²⁴⁻³¹	—	—	—	51	—	—	
89 ²⁴⁻³¹	144	195	31	53	—	—	
94 ⁶⁻⁹	—	—	—	51	—	—	

¹ Visan finnes ej i AM. 53 fol., som här är defekt. ² Första halfstrofen förekommer äfven i Snorra Edda (Ed. AM. I, 466). ³ Visan finnes äfven i Egils saga (Ed. AM. s. 694), dock icke i de handskrifter, som i inledningen till Arne-Magn. upplagan benämnes "Jörundini" och "Holani". ⁴ Visan finnes äfven i Egils saga (Ed. AM. s. 696), dock icke i Codd. Holani. ⁵ AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa. ⁶ Senare halfstrofen finnes äfven i Snorra Edda (Ed. AM. I, 422). ⁷ Endast senare halfstrofen. — AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa. ⁸ AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa.

JÓMSVÍKINGA DRÁPA.

Joms vikinga drapa.¹

- 1 Avngan qveþ ec at oði o;vm malma ryri þo gat ec hroðr
     vm hvgðan hlioðf
     at ferþar p..ði² : fram mvn ek fyrir avlldvm ygiar bior
     vm færa þo át
- 3 einigir ytar ættgoþir³ mer⁴ hlypi⁵ Hendir en sem aðra
     vteitan mik svtar mer
     hefir harm ahendi ha..f.vgvr⁶ kona bvndit : þo em ek
     oð at aðka ærit
     giarn at hvarv mioc em ec at mer orþinn vgæfr⁷ vm favr
- 4 vifa Dreng var
     datt vm svarra doigar⁸ vangf firir longo þvi hefir off
     vm vnga elldæið skapi
     halldit : þo hefi ec ort vm itra allfatt miaþar þellv vel famir
     en vm eina⁹
- 2 Vaxkat ek f....¹⁰ vnd forðvm for ek alldri at gavlldrvm¹⁰
     || avlfelio mer þy.ia
     hefka¹¹ ec¹² ..... ag..¹³. oðð¹⁴ i geg.¹⁵ avllvngif
     nam ec eigi yggjar feng vnd hanga þo¹⁶ .... f¹⁷

Str. 1—40 äro diplomatariskt aftryckta efter Cod. reg. Havn. 2367,
 4:to, sidd. 105²⁹—107³⁶. De följande stroferna äro hemtade ur Cod.
 AM. 61 fol. — Siffror i marginalen hänvisa till motsvarande strof i
 den normaliserade texten. — I aftrycket af str. 1—40 motsvara 2 rader
 hvarje handskriftssrad.

¹ Öfverskriften med en mycket senare hand. ² p ej fullt säkert; framför ö skyntas öfre delen af ett y ³ Förförtningsstecknet otydligt.

⁴ Mycket otydligt, i synnerhet m ⁵ Ett kors utmärker här, att något är uteglömdt; jfr not. 10. ⁶ Först tyckes hafva skrifvits harm-, som ändrats (till hand-?); af det första v synes blott öfre delen. ⁷ r ovanligt formadt; ändradt fr. n? ⁸ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftssrad. ⁹ f...:?¹⁰ Härefter ett kors; jfr not. 5. ¹¹ Det återstående af handskriftssidan med mycket finare stil och delvis utplånat.

¹² Jag har härefter tyckt mig skynta reid a...r (mycket osäkert). ¹³ ragn?¹⁴ ioid?¹⁵ gegn^{m??} ¹⁶ pa?¹⁷ fw? — Under raden till

höger har jag tyckt mig otydligt skynta at...y. fleinstriþir mer oþar

Jómsvíkinga drápa.

1.

Öngan kveð'k at óði
 órum málma-rýri,
 (þó gat'k hróðr of hugðan)
 hljóðs (at ferðar prýði*);
 fram mun ek fyr öldum
 Yggjar-bjór of foera,
 þótt einigir ýtar
 ættgóðir mér hlýði.

2 [4].

Vaska'k fróðr* und forsum,
 fór'k aldregi at göldrum,
 — — — — —
 — — — — —
 öllungis nam'k eigi
 Yggjar-feng und hanga,
 — — — — —
 — — — — —

3 [?].

Hendir enn sem aðra
 óteitan mik sútar,
 mér hefr harm á hendi
 handfögri* kona bundit;
 þó em'k óð at auka
 øerit gjarn at hváru,
 mjök em'k at mér orðinn
 ógæfr of för vífa.

4 [3].

Dreng vas dátt of svarra
 (dorgar-vangs) fyr löngu
 (því hefr oss of unga
 eldreið skapi haldit);
 þó hef'k ort of ítra
 allfátt mjaðar-bellu,
 vel samir enn of eina
 ölselju mér þylja.

Noterna under den normaliserade texten innehålla dels varianter ur handskrifternas af den större sagan om Olof Tryggesson (Fms. I—III) = O (O^a = Cod. AM. 61 fol., O^b = Cod. AM. 54 fol., O^c = Cod. AM. 53 fol., O^h = Cod. Holm. membr. 1 fol.); dels uppgift på de ställen, der de textändringar, som ej höröra från utgivaren, första gången förekomma; dels af utgivaren kända förslagsmeningar, som ej i texten upptagits, (hvarvid det ställe anföres, der ifrågavarande konjektur första gången finnes framställd).

* i texten påpekar, att det föreg. ordet beror på gissning eller rättelse, eller att detsammas läsning ej är säker.

+ i texten utmärker, att det föreg. ordet är upptaget ur annan handskrift än A.

1¹ örumb] örumb Fms. XI 1⁴ prýði Lex. poët. sid. 639] smíði Fms. XII 2¹ fróðr G. Vigfusson] firri Fms. XI 3⁴ handfögri Fms. XII] hardla fögr Fms. XI 4³ oss um] ossu in Fms. XII

- 5 .....¹ anat þarf at yrkia
allstörvum mvn fleira :
..... greppr vm snerto þat bervm/vpp
firir yta ohlið lögv qv.pi
- 6 S² .... gv v³ fitia seima gvð: at iomi favgr rænir mic
flavmi .v. havfþ.ngia
snemma : vel samir vist at telia vinvr⁴ hreysti manna
þar er vm malmpingsf meiða merkiliga at yrkia
- 7 Hvervitna fra ec heyia harald bardaga stora þeir rvðv
bitra branda bavðgiarnaztir niðiar :
fia knattv þar fífan síðfornir glym iarna þotti þeim at
efla þavrf veseta arfa
- 8 Geta skal hins hvern hvatra havfþingi var dængia fa gat
figri at hrofa sniallaztr at
giozvollv hvern var hoti mini hreysti maðr at flestv helld:
i herði ravnvm havklyndvm fyni aka
- 9 Sigvalldi het segia snarfengra havfþingi ok reð þar firir
þegnum þokell liþi sniollv : bvi var at
hveriom hialldri hardðað: med figvrdi fragvm vagn at væri
víst ofr hvgi en mesti
- 10 Helldv dæyrgra dara danmarkar til sterkir þeim gafz
ravfn ok riki rioðend: skipvm finvm : ok avð
brotar erfi ogn rackaztir dveckv þeim fra ek ymfvm avkaz
annir fedra fina

¹ Här börjar sid. 106 i A. — Hörnet af bladet är bortrifvet, så att de tre första raderna på sidan är stympade.

² Strofens begynnelsebokstaf står här och öfver allt i det följande ett stycke ute i marginalen. — Efter S skyntas första stafven af en bokstaf (v?).

³ Så.

⁴ Skrifvet vin^o (enl. A:s skrifbruk icke = vinar).

5 [4].

— — — — —
 — — — — —
 annat þarf at yrkja
 allstórum mun fleira;
 — — — — —
 orti* greppr of snertu
 (þat berum upp fyr ýta)
 óhljóð (sögu-kvæði).

6 [5].

Suðr* frágu* vér* sitja
 (seima-Guðr) at Jómi
 (fögr rænir mik flaumi)
 fimm höfðingja snemma;
 vel samir víst at telja
 vinnur hreystimanna,
 þar's of málmpings-meida
 merkiliga at yrkja.

7 [6].

Hvervitna frá'k heyja
 Harald bardaga stóra,
 þeir ruðu bitra branda
 böðgjarnastir niðjar;
 sjá knáttu þar síðan
 síðfornir glym járna,
 þótti þeim at efla
 þörf Véseta arfa.

8 [7].

Geta skal hins, hvern hvatra
 höfðingi vas drengja,
 sá gat sigri at hrósa
 snjallastr at górvöllu;
 hvern vas hóti minni
 hreystimaðr at flestu
 heldr í herðiraunum
 hauklyndum syni Áka.

9 [8].

Sigvaldi hét seggja
 snarfengra höfðingi,
 ok réð þar fyr þegna*
 Þórkell liði snjöllu;
 Búi vas at hverjum hjaldri
 hardráðr með Sigurði,
 frágum Vagn at væri
 víst ofrhugi enn mesti.

10 [9].

Heldu dreyrgra darra
 Danmarkar til sterkir
 (þeim gafsk rausn ok ríki)
 rjóðendr skipum síðan*;
 ok auðbrotar erfi
 ógnrakkastir drukku
 (þeim frá'k ýmsum aukask
 annir) feðra sinna.

^{6¹} Suðr *G. Vigfusson*] Svinn *ShI. XI* — frágu vér *Fms. XII*.

^{10²} sterkir] styrkir *Oabh*   ^{10³} gafsk] gaf *Oʰ*   ^{10⁴} síðan *Oabh*, *ShI. XI*

^{10⁵} auðbrotar] örbrjótar *Oʰ*   ^{10⁶} ógnrakkastir] ógnrakkir þar *Oabh*

^{10⁷} ýmsum] ýmsar *Obh* (*Str. 10 fattas i O^c.*)

- 11 En villdv þa einkvm avlldv¹ menn at fkylddo flikt erv
yrkis efni agæta ser leita :
ok havkligar hefia heitstrengingar tokv eigi segik at yta
avlteiti var litil
- 12 Heitstrening fra ec hefia heiptmilldan figvallda bvi var
avr at efla orækinn prek fli
kan : hetvz þeir af havþri hakvn reka fikiom grim var
frægra fyrþa fioñ eþa lifi ræna
- 13 Bvi letz bar at fylgia bavðmilldv^m figvallda til hioþrymva
hardð:ar hvgprvþr vera .
fiþan : hafa qvaz havarþ vilia hranna briotr at gvni ser
qvaþ hann eigi illa aflak ifær lika
- 14 Vagn qvaþ hitt en hravsti hampis gvnar tömdv^m fa letz
frækn at fylgia falld:vd: bva
fkyldv : þa red heit til hvitrar hriga meid² at strengia
mer kemr harmr at hendi hættr³
- 15 Ein dœpr firir mer allri vtravð: alavg skeidv^m avr þengill
bað yta itr manz konan || þo:ketils dottvr
teiti : godætt of kemr grimmv geck herr askip darra hin
er kvni gny giorva⁴ gæþingf⁵
- 16 Sagt var at svnan helldv snyrtimenn vm hrannir kalld:
dœif marr ameiða morð || at mer stripi
balf skipastoli : lomdv helldir hvfar hrið kanadi lyði⁶
gnvði svalr asyio siar ifvgar barvr

¹ Skrifvet avlld^o (enl. A:s skrifbruk icke = avlldar).

² Så.

³ De tre sista bokstäfverna oredigt skrifna. — Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.

⁴ Skrifvet gīva (icke gīma, som utg. af Fms. XI tyckes hafva läst).

⁵ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.

⁶ Så, icke lyði

11 [10].

ENN vildu þá einkum
öldurmenn at skyldu
(slíkt eru yrkis-efni)
ágæta sér leita;
ok haukligar hefja
heitstrengingar gátu^t,
eigi segi'k, at ýta
ölteiti vas lítil.

12 [4].

Heitstrening frá'k hefja
heiptmildan Sigvalda,
Búi vas örr at efla
órækinn þrek slíkan;
hétusk þeir af hauðri
Hákun reka fíkjum
(grimm vas frægra fyrða
fjón) eda lífi ræna.

13 [12].

Búi lézk barr at fylgja
böðmildum Sigvalda
til hjörþrymu hardrar
hugprúðr vesa síðan;
hafa kvazk Hávarð vilja
hranna-brjótr at gunni,
sér kvað hann eigi illa
Áslák í för líka.

14 [13].

Vagn kvað hitt enn hrausti,
Hamðis gunnar-tömðum
sá lézk frœkn at fylgja
faldrudr* Búa skyldu;
þá réð heit til hvítrar
hringa-meidr* at strengja
(mér kømr harmr at hendi
hættr) Þórketils dóttur.

15 [14].

Ein drepr fyr mér allri,
ótraudr á lög skeiðum
örr þengill badr ýta,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kømr grimmu,
gekk herr á skip, darra
hinn's kunni gný gørva,
gæðings at mér stríði.

16 [15].

Sagt vas, at sunnan heldu
snyrtimenn of hrannir
(kaldr dreif marr á meiða
mordbáls) skipa-stóli;
lómðu héldir húfar
(hríð kannaði lýði)
[gnúði svalr á sýju
sær] ísugar bárur.

11¹ einkum] 'ongv' *O^h* 'ongua' *O^h* 11² skyldu] skuldum *O^{hh}*
11⁴ ágæta sér] ágætis sér (*icke sín*) *O^{ah}* 11⁵ haukligar] haukligast
O^a haukliga *O^{hh}* 11⁶ gátu *O^{ah}*, *ShI. XI* 11⁷ segi'k at] frá ek æðri
(*icke ord*) *O^a* frá ek at *O^{hh}* (*Str. 11 fattas i Oc.*) 12⁸ efla] auka *O^{ah}*
12⁴ órækinn] 'vríkin' *O^h* — þrek] styr *O^a* 12⁷ grimm] gram *O^a* —
frægra] frœknra *O^a* frœkna *O^{hh}* (*Str. 11 fattas i Oc.*) 14⁴ faldrudr
Fms. XII 14⁶ hringameidr *Fms. XI* 16⁵ kannaði lýði] könnuðu
lyðir *Lex. poët. s. 455.*

11² skyldu] skuldum *O^{hh}*
11⁵ haukligar] haukligast
11⁷ segi'k at] frá ek æðri
12⁸ efla] auka *O^{ah}*
12⁷ grimm] gram *O^a* —
14⁴ faldrudr
14⁶ hringameidr *Fms. XI* 16⁵ kannaði lýði] könnuðu
lyðir *Lex. poët. s. 455.*

- 17 Sagt var at ravða randa reynend; flota sínvm iola nott
       at iadhi iomsvikingar komo :
       varv helld; aharþan hernvt firar giarnir rioðend; bvðv
       riki randoðm a geirmvndi
- 18 Þa bvðv þeir amoti þeim er fvnnan komv til geirhriðar
       greppym gioðla noðegf iarlar
       þar var mestr ameli mord remmandi ¹ skommv margr var
       at lavfa leiki landherr fvndin
- 19 Ein dœpr firir mer allri elld; gnavðaþi viða elri skæð;
       ym eyiar itr manz konan teiti :
       god ætt of kemr grimmo gavf vpp logi vr hvfvm griðvm
       rænti ² fa ³ gymna gædingf at mer striþi
- 20 Ok havfþingiar hravstir heyra menn at væri þat hefir
       þioð at ⁴ minnvm þrir með flocki hva
       rvm : þar er hreg viþir hittvz hialma skodf a viþvm ⁵ fvnd;
       þotti fa fyrþvm frægr hio ⁶
- 21 Havð; fra ec hakvn veria hart sva at eigi skorti eirikr
       hefir egiar otravð; verit || rvnga vagi
       rioþa : ok favgðv þar ytar armod vera sifan fa var greppr
       við gymna glað; havfþingia hin ⁶
- 22 Lavgþv heiptar hvattir herði menn þar er bavrþvz herr
       var havð; at veria hvnd . . . || þriþia ³
       saman ³ randir ⁷ ok vikingvm varo varþ ravn at þvi einvm
       þat qveþa eigi avkit ⁸ ytar fim at ⁹ mot.

¹ remāndi A   ² Nästan utplånatd genom en skåra i membranen;
 blott r någorlunda säkert.   ³ Otydligt.   ⁴ a otydligt.   ⁵ Det senare v
 nästan utplånatd.   ⁶ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.
⁷ n otydligt.   ⁸ Skrifvet avk, men nedre delen af k borttagen af ett
 hål i membranen; (icke arla).   ⁹ Otydligt, dock snarare at än a

17 [16].

Sagt vas, at rauðra randa
reynendr flota sínum
jólanótt at Jaðri,
Jómsvíkingar, kvámu;
váru heldr á harðan
hernuð firar gjarnir,
rjóðendr buðu ríki
randorma[†] Geirmundi.

18 [17].

Þá buðu þeir á móti
þeim, es sunnan kvámu,
til geirhríðar greppum
gørla Noregs jarlar;
þar vas mestr á mæli
(mordremmandi) skömmu
(margr vas at laufa-leiki)
landherr saman[†] fundinn.

19 [18].

Ein drepr fyr mér allri,
eldr gnaudlaði víða
elri skœðr of eyjar,
ítrmanns-konan teiti;
yóð ætt of kørn grimmu,
gaus upp logi ór húsum,
gríðum rænti^{*} sá gumna,
gæðings at mér stríði.

17¹ Sagt var at] Segja *Oab* 17² reynendr] reyfendr *Obh* 17³ at]
á *Obh* 17⁴ kvámu] kvæmi *Oab* 17⁵ randorma *Oab*, *Fms. XII* (*Str.
17 fattas i Oc.*) 18¹ á] at *O* 18² kvámu] kvæmi (*skr. k^emi, men e otyd-
ligt*) *Oa* 18³ greppum] greipum *Oa* 18⁴ var] vard *O* 18⁵ saman *O*
Fms. XI — fundinn] bundinn *Obhc* 20² heyra] heyri *Obhc* — væri]
váru *O* 20³ at] í *O* 20⁴ hvárum] hverjum *Obhc* 20⁵ hreggvíðir] hregg-
undir *Obh* 20⁶ á víðum] á víðum *Obh*, *utel. Oc* 20⁷ sá] þá *Obh*, *utel. Oc*
— fyrðum] fyrða *O* 20⁸ frægr] 'frágr' *Oc* — Hjörungavági] á Hjörunga-
vági[†] *Oa* Hjörungarvági *Oc* 22⁴ hundmargr *Lex. poët. s. 413*] hundingja
Fms. XI 22⁵-víkingum] víking um *Fms. XII* 22⁷ aukit] árla *Fms. XI*

20 [19].

Ok höfðingjar hraustir
heyra menn at væri
(þat hefr þjóð at minnum)
þrír með flokki hvárum,
þar's hreggvíðir hittusk
ljálma-skóðs á víðum
(fundr þótti sá fyrðum
frægr) Hjörungavági.

21 [20].

Hauðr frá'k Hákun verja
hart, svá't eigi skorti;
Eiríkr hefir eggjar
ótrauðr verit rjóða;
ok sögðu þar ýtar
Ármóð vesa síðan
(sá vas greppr við gumna
glaðr) höfðingja enn þridja.

22 [21].

Lögðu heiptar-hvattir
herðimenn, þar's bördusk,
(herr vas hauðr at verja
hundmargr*) saman randir;
ok víkingum váru
(varð raun at því) einum
(þat kveða eigi aukit*)
ýtar fimm at móti.

- 23 .....¹ firir mer allri atroð; mikinn gniþv² .....
 .....
 ..ðætt of kemr grimmv glyg magnadiz egg³ .....
 .....
 24 S.gvalldi bað fina sokinstranga vel ganga hann varat
 samr afatt⁴ sveit haki⁴ am ...
 haralldz arfi klavf hialma hilldar avr ok skiolldv fram
 geck hann firir hlifar hart nackvara snert.⁵
 25 Þar geck fram ifolki franlynd; bvi finv þes qveþa virþa⁶
 vissv vanir hart með sveina : ok geir
 viþir gorþv gramma havegv m rammir gengv þeir at gvnni
 geysta vapna brestv
 26 Klavf með ygiar elldi olmr gyllbvi hialma nið; lét hann
 iherþar hringferkia bavl
 ganga : hart nam⁷ have at stæra havarþr liði fyrþa við
 hefir illt at eiga aflak verit fikivm
 27 Ein dœpr firir mer allri el gnvði mioc stala almr spann
 af ser odda itr manz konan teiti :
 godæt of kemr grimmv gripv þeir ibvg snærvm gvnrackaztir
 gvmnar gæþings at mer striþi
 28 Þar fra ec vapnvm veriaz vagn felldi lið þegna hann
 klavf bæidþa bývna borg⁸ hvndzopvm⁹
 morgvm : grimmr var snarpra sverþa songr bvrgvz vel
 dængir van arfþegi aka avs fell bloð¹⁰

¹ Här börjar sid. 107 i A. — Båda de öfre bladhörnen bortrifna.

² Mycket otydligt; svårlijen grimpv, men möjl. greipv eller greipa?

³ Bokstäfvernas öfre del bortrifven; gg sammanskrifna. ⁴ Så; de för-kortningstecken, som troligen funnits, bortrifna. ⁵ Ej sinnum; tecknet otydligt; efter t tyckes hafva stått v, hvars ena staf finnes i behåll.

⁶ Skrifvet vþa (ej v'þa, som utg. af Fms. XI tyckes hafva läst).

⁷ Så, ej van ⁸ Skrifvet lg ⁹ Skrifvet hundrop ¹⁰ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.

23 [22].

*Ein drepr fyr mér allri,
atróðr mikinn gníðu**

*ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kømr grimmu,
glygg magnaðisk eggja**

gæðings at mér striði.

24 [23].

Sigvaldi bað sína
sóknstranga vel ganga
(hann vasat samr á sáttir*);
sveit Hákuni á móti*;
Haralds arfi klauf hjálma
hildar-örr ok skjöldu,
fram gekk hann fyr hlífar
hart nakkvara snertu*.

25 [24].

Þar gekk frám í fólki
fránlyndr Búi sínu
(þess kveða virða vissu
vánir) hart með sveina;
ok geirviðir gørðu
grimma höggum rammir
(gingu þeir at gunni
geysta) vápna-brestu.

26 [25].

Klauf með Yggjar-eldi
ólmr Gullbúi hjálma,
niðr lét hann í herðar
hringserkja-böl ganga;
hart nam högg at stóra
Hávardr líði fyrða,
við hefr illt at eiga
Áslák verit fíkjum.

27 [26].

*Ein drepr fyr mér allri,
él gnúði mjök stála,
álmr sparn af sér odda,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kømr grimmu,
gripu þeir í bug snerum
gunnrankastir gumna,
gæðings at mér striði.*

28 [27].

Þá* frá'k vápnum verjask
(Vagn feldi lið) þegna,
hann klauf breiðra brúna
borg hundruðum mörgum;
grimmr vas snarpra sverða
söngr, burgusk vel drengir,
vann arfþegi Áka
ös, fell blóð á kesjur.

23² gníðu *Lex. poët. s. 256*] grimðu *Fms. XI* greiðu *Fms. XII*
greiða (*pr. inf.*) *Gislason*, "Om Helrim etc." (*Kbhvn 1877*) s. 35
23⁶ eggja *Fms. XI* 24² vel ganga] at vel gengi *Gislason*, *anf. arb.*,
s. 35 f. 24³ sáttir *Fms. XI* 24⁴ móti *Fms. XI* 25⁸ geysta] geystir
eller geystan *G. Vigfusson*. 26² ólmr Gullbúi] álmr gall Búi O
26⁴ hringserkja] 'hrimserkia' Obh 'hránserkia' Oe 26⁵ nam] réð O
26⁷ illt] illr O 26⁸ Áslák] Áslákr O 28⁴ borg] berg *Fms. XI* —
hundruðum] hundroðit *Fms. XI*

- 29 Vagn hefir orþit ytvm avrfengr at bavð strangri með
fvllhvga fræknvm fram gengv || akefior
vel dængir : þar er iygiar eli aka svnr hinn riki bratt
fra ec hann at hlæþi hvgprvþvm armodi
- 30 Hvervitna fra ec havlþa herr æxti gny dara firir hreg viðvm
hioðva hrákvva gvnar ravckvm
adž i arva drifv ytvm grimmr at blota fram kom heipt
hin harþa hakvn þegar tæki
- 31 Eein¹ dæpr firir mer allri ylgr geck ána bolginn þar
stod vifr iatv ítr manz konan teiti
god ætt of kemr grimmv gein vargr vm fal mergiar
grad: þvar gylpis iopá² gæþings at mer striþi
- 32 Þa fra ek el hit illa æþa haylga brvpi glvmþi hagl
ahlifvm harþa grimt o noðri : þar
er iomfran avgv ytvm skya grioti þi knatti ben blaſa
· barþi hregi keyrþv
- 33 Þar var þavrfvm meiri þrekfavrlvþrm iarli bravt hyg ec
hann at heldi hvgravn flota . . . .
- fnara bað segl við hvna sigvaldi i byr kavldvm gnvþi
havrð a hlyrvm hriþ fell byr i vapir³
- 34 Þar let vigfvs verþa vegrækinn⁴ aflaki þann era þavrf
at ina þatt helfarar veittar :
þorleifr of van þiokva⁵ þrækstærþvm havarþi hart let
hann med kylfþ havgramr brotit⁶

¹ Så; (begynnelsebokstafven står i marginalen).

² Mellan o och þ tyckes en bokstaf (z eller d?) hafva blifvit af skrifvaren utplånad.

³ Mycket ottydligt, möjligent viþir

⁴ Skrifvet vegræk (= vegrækum? Jfr dock AM. 61 fol. vegrækinn).

⁵ Öfver a synes ett nära utplånat tvärstreck.

⁶ t^t mycket ottydligt. — Strofens slutord står i slutet af nästa handskriftsrad.

29 [28].

Vagn hefr ordít ýtum
 ørfengr at böð strangri,
 með fullhuga freeknum
 fram gingu vel drengir;
 þar's í Yggjar-éli,
 Áka sunr enn ríki,
 brátt frá'k hann at hlöði
 hugprúðum Ármóði.

30 [29].

Hervitna frá'k höldá
 (herr æxti gný darra)
 fyr hreggyviðum hjörva
 hrøkkva gunnar-rökkum;
 áðr í örva-drífu
 ýtum grimmr at blóta
 (fram kom heipt en harda)
 Hákun syni^{*} tøki.

31 [30].

Ein drepr fyr mér allri,
 ylgr gekk á ná bólginne,
 þar stóð úlfr í átu,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kørn grimmu,
 gein vargr of sal mergjar,
 gráðr þvarr gylðis jóða,
gæðings at nér stríði.

32 [31].

Þá frá'k él et illa
 œða Hölgabréði,
 glumdi hagl á hlífum
 harda grimt ór nördri;
 þar's í ormfrán augu
 ýtum skyja-grjóti
 (þí knátti ben blásu)
 bardi hreggi keyrðu.

33 [32].

Þá[†] vas þörfum meiri
 þrekförluðum jarli
 (braut hykk hann at heldi)
 hugraun (flota sínum[†]);
 snara bað segl við húna
 Sigvaldi í byr köldum,
 gnúði hörd á hlýrum
 hríð, fell byrr í váðir*.

34 [33].

Þar lét Vigfúss verða
 vegrækinn Ásláki
 (þann esa þörf at segja[†]
 þátt) helfarar veittar;
 Þórleifr of vann þjokkva
 þrekstærðum Hávardi
 (hart vá[†] hann með kylfu)
 höggrammr brotit leggi.

29² strangri] 'streingia' O^h 29⁴ gingu vel drengir] 'i gegn vel drein-gium' O^h 29⁵ þars O^a 29⁷ hann at] at hann O^h 30¹ æxti] æsti O^{hh} 30⁴ rökkum] rekkum O^{ah} 30⁸ Hákun] 'hallkæm' O^{hh} — syni O^{ahh} (Str. 30 saknas i O^c) 32² œða] œðask O — Hölgabréði] Hölgabréðar O^a ShI. XI Höldabréðar O^{hh} 32³ hlífum] hjálbum O 32⁴ harda] hadla O^b hardla O^{hc} 32⁵ þars O^{ahh}] þá er O^c 32⁶ grjóti] gráti (skr. gw̄ti) O^h 32⁷ þí] þá O^{hh} — knátti] náði O 33¹ þá O — þörfum meiri] þörf hin meiri O^c 33² þrekförluðum] þreklunduðum O^b þreklynduðum O^h þreklundum O^c 33³ hykk] frá ek O — at] er O^h 33⁴ í byr köldum] byrkoldu O^a byrkoldum O^{hhc} 33⁷⁻⁸ glumdi hrönn á húfum (ej höfum) | hríð fell í bug váða O 34³ segja O ShI. XI 34⁷ vá O

- 35 Eín dœpr firir mer allri andat folk at fvndi stravmr dœ
 vt vm eyiar itr mannz konan teiti || legi¹
 god ætt of kemr grimmv gifrf² hesta bra favftv gny
 miklandi geira gæþings at mer striþi
- 36 Bað firir bord at skyldi bavdsvellandi allir aðr fra ec
 vapnvm veriaz vagnf lið bva þegnar
 ok hregboði hiorva hravstr med þvngar kistvr fa var illr
 af avrvm vtravð; akaf reþi
- 37 Nam³ eldbroti yciar ygr firir bord at stiga vt bar hann
 af hvfvm hravstr gvllbvi kistvr⁴
 ok optliga eptir vblavþir þar sifan knegv lyðir lita langan
 oðm ahringvm
- 38 Skeid fra ec vallt at verþi vagn med fina þegna avl
 varo þa þeira þvn skip hroþin avnvr
 vpp naþv þar eigi avðlingsf menn at ganga ofan reþv
 þeir avfga eirikf vini keyra
- 39 Upp stoþv þar eptir vngra snyrti dœngia sveit fylgði vel
 vagni væn þrir tigir einir⁵
 allz onga fra ek aðra iafnmarga sva bvrgvz að; letti
 dyn darra dœng menn hvgvm strang.⁶
- 40 Reð med danska dolga⁷ dœngr aland at ganga roþin⁸
 fra ec davr idþeyra davð;
 la herr afkeidvm : vagn qvad eigi⁹ ytvm vndan rað at
 skynda¹⁰ saman [goþv þeir f...¹¹

¹ i otydligt. ² i tyckes vara ändradt från f ³ Så, ej van ⁴ Förkortningstecknet otydligt. ⁵ Otydligt, i synnerhet e och förkortningstecknet. ⁶ ftwng⁷ eller ft"ga? (snarast det senare; a är i så fall temligen stort skrifvet, såsom ofta vid radens slut.) ⁷ ol otydligt på grund af ett hål i membranen. ⁸ Skrifvet roþ ⁹ Skrifvet eī ¹⁰ Så, ej skunda ¹¹ Från [.otydligt; de utplänade bokstäfverna möjl. ina — Under raden till höger har jag tyckt mig otydligt skynta fat a ein

35 [34].

*Ein drepr fyr mér allri,
andat fólk at sundi
straumr dró út of eyjar,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kómr grimmu,
gífrs hesta brá föstu
gný-miklandi geira,
gæðings at mér striði.*

36 [35].

Bað fyr bord at skyldi
böðsvellandi allir
(þá* frá'k vápnum verjask
Vagns lið) Búa þegnar;
áðr* hreggbodið hjörva
hraustr með þungar kistur
(sá vas illr af aurum)
ótrauðr á kaf réði.

37 [36].

Nam eldbroti Yggjar
ýgr fyr bord at stíga,
út bar hann af húfum,
hraustr Gullbúi, kistur;
ok optliga eptir
óblauðir þar síðan
knegu lýðir líta
langan orm á hringum.

38 [37].

Skeið frá'k valt at verði
Vagn með sína þegna,
öll váru þá þeira
þunn skip hroðin önnur;
upp náðu þar eigi
öðlings menn at ganga,
ofan réðu þeir ýgja*
Eiríks vini keyra.

39 [38].

Upp stóðu þar eptir
ungra snyrtidrengja
(sveit fylgði vel Vagni
væn) þrír tigir einir;
alls ənga frá'k aðra
jafnmarga svá burgusk
(áðr létti dyn darra)
drengmenn hugum stranga*.

40 [39].

Réð með danska dólga
drengr á land at ganga
(roðin frá'k dörr í dreyra)
dauðr lá herr á skeiðum;
Vagn kvað eigi ýtum
undan ráð at skynda,
saman gerdú þeir s...
— — — — —

38¹ valt] víst O — verði] vardíi *O^{bc}* 38⁴ skip] skiput *O^{bc}*
38⁵ náðu] náði *O^a* námu *O^c* — eigi] þeygi O 38⁶ öðlings] þengils
O — menn] maðr *O^a* — ganga] renna *O^{bc}* 38⁷ réðu] urðu *O^h* — ýgja
O^a *ShI. XI* yggja *O^{hh}* 38⁸ vini] menn at *O*

39⁸ stranga] strangir *Fms. XI*

40³ roðin] roðinn *Fms. XI* 40⁷⁻⁸ saman gerdú þeir sitja | sáttir á
einni nóttu *Fms. XI*

(Ur Cod. AM. 61 fol., bl. 20 b, 1—2.)

- (41) Þar let | eirik; óndo¹ atian þegar tyna helld; fragum
þa þuerra þegna lið firir | vagni mæltu hraustar hetiur
haukligt var þat fikivm þau hafa þiðpir | vppi þrottar orð
með fyðum
- (42) Ok með fiðnif falu for þorke till leiðra þa er men broti
mælti manfaung um gna hringa gerðiz hann | at höggva
hauklyndan son aka vagn gat helld; at hanum heipt ör
vegit fyrri
- (43) Viltu kvað hringa hreytir hyggiv gegn at vagni |
el fuellandi yðuart yggjar lif of þiggia eigi mun ek nema
efna vng; þat er heit nam strengia sva kuað ullr at iarli
echrid² fior þicia
- (44) Grið let ör ok avra | eirikr gefit storum miok leyfa
þat þioðir þegnum .xij. með uagni
- (45) Þa geck vllr at eiga örlynd; þrymiv randa menn fystu
þess³ mæta margir íngibiðgu

---

¹ do sammanskrifna. ² Så. ³ Härefter randa (?) öfverstruket af skrifvaren.

(41.)

Þar lét Eiríkr öndu
 átján þegar týna
 (heldr frágum þá þverra)
 þégnan (lið fyr Vagni);
 mæltu hraustar hetjur
 (haukligt vas þat fíkjum)
 [þau hafa þjóðir uppi]
 þróttar-ord með fyrðum.

(42.)

Ok með fjörnis-fálu
 fór Þórkell leira,
 þá's menbroti mælti
 mansöng of Gná hringa;
 gérðisk hann at höggva
 hauklyndan son Áka,
 Vagn gat heldr at hánum
 heiptörr vegit fyrri.

(43.)

"Vilt," kvað hringa-hreytir
 hyggju-gegn at Vagni,
 "élsvellandi yðvart
 Yggjar líf of þiggja?" —
 "Eigi mun'k, nema efna,
 (ungr) þat's heit nam strengja,
 (svá kvað Ullr at jarli
 eggþríðar*) fjör þiggja."

(44.)

Grid lét örr ok aura
 Eiríkr gefit stórum
 (mjök leyfa þat þjóðir)
 þegnum tólf med Vagni.

(45.)

Þá gekk Ullr at eiga
 örlyndr þrymu randa
 (menn fýstu þess) mæta
 (margir) Ingibjörgu.

41^a þegna lið] ógnar lið *O^{hh}* (*Str. 41 fattas i O^c*)

42² Þórkell]] Þórkell *O^b* þá Þórkell *O^h* 42⁶ hauklyndan] hauk-
 lundan *O^{hh}* 42⁸ heiptörr] heipt^r *O^h* — fyrri] þeirri *O^{hh}* (*Str. 42*
fattas i O^c)

43^a of] af *O^b* at *O^h* 43^c efna] ek efna *O^{hh}* 43^e þat er] þat *O^c*
 43⁷ at] af *O^h* 43⁸ eggþríðar] elgþríðar *O^h*

44^a aura] aðra *O^{hh}* 44^a tólf] tíu *O^{hh}* (*Str. 44 fattas i O^c*)

45^a Ullr] 'aur' *O^h* 45² randa] landa *O^{hh}* (*Str. 45 fattas i O^c*)

Anmärkningar till Jómsvíkinga drápa.

Jómsvíkinga drápa, diktad af Orknöbiskopen Bjarni Kolbeinsson, är af intresse icke blott på grund af den i formelt afseende egendomliga ställning, hon intager inom fornliteraturen, utan äfven genom de faktiska uppgifter, hon innehåller. Dessa senare, som i viss mån afvika från de öfriga fornkskrifternas, äro visserligen till följd af diktens ringa omfang föga rikhaltiga, men ega dock ett visst värde i betraktande deraf, att Jvdr. säkerligen är äldre än både Fagrskinna, Heimskringla och de af oss kända redaktionerna af Jómsv. saga; ty af den ton, som råder i dråpan, kan man måhända hafva rätt att antaga heñne vara författad i skaldens yngre år, åtminstone före 1188, då han blef biskop.

Huru vida Snorre för sitt historiska verk tagit någon hänsyn till Jvdr.¹, är svårt att afgöra. Deremot finna

---

¹ KEYSER (Efterl. Skr. I, 329) antager utan vidare, att så varit; BUGGE (Aarb. f. Nord. Oldk. 1875, sid. 242) förnekar detta. Att Snorre ej anför någon strof ur dråpan, är ganska naturligt, då han ju ej plägar citera dråpor af skalder, som ej varit samtidia med de besjuugna tilldragelserna. Detta hindrar emellertid icke, att Snorre kunnat ur Jvdr. upptaga någon enstaka utsaga, som tjenat att komplettera uppgifterna i hans öfriga källor. Så synes förhållandet kunna hafva varit med taluppgiften i slutet af kap. 46 af Ol. Tr. s. [”Váru 18 drepnir, en 12 þágu grid”, jfr. Jvdr. str. (41) och (44)], hvilken uppgift icke finnes i någon af de källor, Snorre (jfr STORM, Snorres Historieskr. sid. 133) använt för Ol. Tr. s. Denna obetydliga uppgift är den enda, som Snorre möjl. kan hafva tagit ur Jvdr.; tänkbart är dock ju alltid, att den är hemtad ur någon annan, nu förlorad, källa.

vi henne i tvefnne sagor uttryckligen åberopad såsom stöd för berättelsen, neml. i den större sagan om Olof Tryggvesson samt uti den i Cod. AM. 510, 4:to bevarade redaktionen af Jómsvíkinga saga.

I den nämnda Olofssagan anföras ett antal visor ur Jvdr. Då emellertid de i dessa visor förekommande faktiska utsagor i allmänhet öfverensstämma med de andra källor (företrädesvis Heimskringla och Jómsy. saga), hvilka Olofssagans författare begagnat för sin framställning, så synes det, som citerade han Jvdr. hufvudsakligen blott för att styrka de uppgifter, han från annat håll hemtat. Blott ett par små notiser¹, som icke finnas i hans öfriga källor, har han upptagit ur Jvdr., hvarjemte han på ett ställe² påtagligen ändrat Heimskringlas framställning i öfverensstämmelse med — den af honom dock här missförstådda — dråpan, hvars berättelse han således måste hafva ansett mycket trovärdig.

Om dråpans begagnande i AM. 510:s redaktion af Jómsv. saga är förut taladt (jfr ofvan sid. XVII).

De upplysningar, fornskrifterna lemna oss om Jvdr.'s författare, äro temligen knapphändiga. Hans födelseår

¹ Jfr Fms. I, 172⁹⁻¹⁰ och 177¹⁸⁻²¹.

² Neml. i berättelsen om Jomsv:nes och de norske jarlarnes seglats, innan de sammanträffade i Hjörungavág (Fms. I, 169). Snorre låter (Hkr. Ol. Tr. s. kap. 42—43) vikingarne färdas norr om ön Höd, innanför hvilken de, kommande norrifrån, sammandrabba med jarlarne, som komma söderifrån (jfr kartan hos STORM, anf. arb. sid. 85). För. af den större Olofssagan har emellertid fast sig vid uttrycket sunnan i Jvdr. 18², hvilket han icke tager i den allmänna betydelse (söderifrån = från Danmark), hvari det otvifvelaktigt här bör fattas; han har i stället fattat det så, som om vikingarne vid sammandrabbandet kommit söderifrån, och med anledning af denna sin uppfattning har han ansett sig böra ändra Snorres "réru jarlar sunnan" (kap. 43) till nordan. Då han emellertid icke konsekvent ändrat Snorres öfriga, i sammanhang hämed stående uppgifter, så har hans framställning här blifvit temligen oredig.

är okändt, men synes i betraktande af tidpunkterna för hans utväljande till biskop och hans död kunna förläggas till omkr. 1150—60. Hans fader, Kolbeinn hrúga, som efter sagornas vittnesbörd tyckes hafva varit en mäktig och ansedd man, hade till maka Herbjörg, hvars moder var dotterdotter till Orknöjarlen Páll Þorfinnsson¹. På mödernet var Bjarni således befryndad med de mäktiga Orknöjarlarnes vidt utgrenade slägt och äfven till andra fornämliga ätter på örne stod han i slägt- eller vänskapsförbindelse². Äfven utom Orknöarne hade han ansedda vänner; sagorna förtälja, att han stod i vänskapsförhållande till flera män, som hörde till Islands främsta slägter, särskilt till medlemmar af de som skalder och historieskrifvare bekanta "Oddaverjarnes" familj³. Att Biskop Bjarni äfven hade förbindelser i Norge, framgår deraf, att han der besatt jordagods⁴ och upprepade gånger företog resor dit. Sedan han nemligen år 1188⁵ blifvit biskop i Kirkjuvág, finna vi honom upprepade gånger dels uppträda som fredsmäklare mellan de norske konungarne och Orknöjarlarne, dels såsom dessa senares följeslagare bivista de norska riksmötena. Icke mindre än 5 gånger reste han till Norge i politiska angelägen-

¹ Jfr Orkneyinga saga (ed. JONÆUS, Kbhn 1780) sid. 256 f. samt stamtaflan 6 hos MUNCH, D. norske Folks Hist. II.

² Detta betygas af Orkn. saga, hvarest det (sid. 406) heter om Bjarni: "var hann hinn mesti höfðingi ok kærr vin Haralds jarls: Bjarni biskup hafði frændbálk mikinn í eyjunum."

³ Sturlunga saga (ed. VIGFUSSON I, 211) omtalar, att den bekante Sämund Jonsson på Oddi "på grund af sin vänskap för Biskop Bjarni" tog en dennes brorson i försvar mot Snorre Sturlassons förföljelser. — Om tvenne bland tidens fornämste Isländingar (neml. Lopt Pálsson, jfr Biskupa sögur I, 143, och Hrafn Sveinbjarnarson, jfr Bisk. s. I, 641) vet man, att de på utländska resor gästade hos Biskop Bjarni.

⁴ Jfr det i "Cod. diplom. monasterii Munkalivensis" (ed. MUNCH, Kristiania 1845) sid. 83 förekommande gåfvobref.

⁵ Ísl. Annálar (Ed. AM. Kbhn 1847) sid. 76 uppgifves, att hans företrädare afled detta år.

heter, neml. åren 1195, 1208, 1210, 1218 och 1223¹. Vid eller kort efter det riksmöte, som sistnämnda år sammanträddes i Bergen, afled han (d. 15 September² 1223³).

Det ofvan anförda torde vara allt, hvad fornsagorna meddelade om Biskop Bjarni. Af dessa spridda drag ur hans lefnad synes emellertid, att han varit en så väl genom slägtskapsförhållanden som genom sin medborgerliga ställning mäktig man. Som skald var han helt visst en af de främste i Norden under den på stora skalder fattiga senare hälften af 12:te årh. På Orknöarne hade skaldekonsten alltid varit högt ansedd, och redan före hans dagar hade flera framstående skalder lefvat der⁴; vi erinra särskilt om Bjarni's frände, den berömde Rögnvald jarl. Om ock Bjarni vid dennes död (1158) antagligen var alltför ung för att genom personlig bekantskap med honom hafva kunnat af hans författarskap mottaga intryck, så tala dock flera skäl⁵ derför, att Bjarni känt till Rögnvalds "Háttalykill", särskilt den omständigheten, att ett antal i Háttalykill förekommende, delvis mindre vanliga, uttryck återfinnas i Jómsv. drápa⁶.

¹ Jfr Fms. resp. VIII, 298; IX, 192, 194, 279 och 325. Hvad tidsbestämmelserna angår, har jag här följt MUNCH (D. n. F. Hist. III).

² Jfr "Necrologium Islandicum" hos LANGEBEK, Scriptores rer. Dan. II, 515.

³ I ísl. Annálar sid. 96 uppgifves han hafva dött redan 1222, men MUNCH (D. n. F. Hist. III, 653) visar, att hans död infaller först 1223.

⁴ Jfr BUGGES afhandl. "Bjarne Kolbeinsson og Snorres Edda" (i Aarb. f. Nord. Oldk. 1875) sid. 238.

⁵ Jfr BUGGE, anf. afh. sid. 243.

⁶ Man jämföre:

Háttal. 20: grástóði gríðar... brá föstu med Jvdr. 35: gífrs hesta brá föstu;

Háttal. 29: hjálmskóð med Jvdr. 20: hjálmaskóð;

Háttal. 30: Haraldr kunni gný gérva... bendags med Jvdr. 15: darra hinn er kunni gný gérva;

Háttal. 32: Hauðr frá ek Hákon síðan hardgedjastan varða med Jvdr. 21: Hauðr frá ek Hákon verja hart, svá at eigi skorti;

Denna dråpa är den enda dikt, som af forniskrifterna uttryckligen tillerkännes Biskop Bjarni, som så väl i den större Ol. Tr. s. som i AM. 510:s redaktion af Jómsv. saga uppgifves såsom hennes författare. I en senare tid har man äfven velat tillerkänna Bjarni författarskapet till det s. k. Málsháttakvæði¹ och de i slutet af Snorra Eddas Skáldskaparmál (Ed. AM. I, 546—93) förekommande "nafnapulur"².

Jemförd med öfriga till vår tid bevarade dråpor intager Jvdr. en i flera afseenden isolerad ställning. Den enformighet, som i allmänhet utmärker så väl den verldsliga som den andliga dråpadiktingens alster, återfinna vi ej i Jvdr. Redan sjelfva ämnets beskaffenhet medgiver en lifligare och friare behandling, än som kunde ega rum i till bestämda personer ställda lofkväden; äfven den omständigheten, att skalden valt ett enklare versslag, än det för dråpor eljest brukliga, har gifvit honom tillfälle att mera obundet röra sig, då han för att uppfylla metrikens fordringar ej behöft taga sin tillflykt till långa och konstlade omskrifningar. Hvad som emellertid särskilt utmärker Jvdr. — en egenhet, som hon har gemensam med Málsháttakvæði, — är den egendomliga omklädnad, hvari dikten framträder. Skalden inleder nemligen den samma med att omtala den sorg, som en olycklig kärlek vållar honom, och hvilken han genom diktande tyckes vilja fördrifva. Till denna olyckliga kärlek återkommer han på flera ställen i dråpan, särskilt i omkvädet. Genom tillvaron af detta "erotiska" element, som icke står i något samband med det besungna ämnet, företer Jvdr. på sätt och vis en öfverensstämmelse med

Háttal. 32: álmr sparn hart til hjálma hvassodduðustum broddi med Jvdr. 27: álmr spann (= sparn) af sér odda;

Háttal. 36: Yggjar él med Jvdr. 29;

Háttal. 37: rjóða eggjar med Jvdr. 21.

¹ Jfr MöBI upplaga deraf i Zeitschr. f. d. Philol., Ergänzungsbd sid. 24, ävensom BUGGE, anf. afh. sid. 239.

² Jfr BUGGE, anf. afh.

en senare tids "rímur", med hvilka hon äfven eger en anknytningspunkt deruti, att hon likasom de är en poe-tisk behandling af ett föreliggande sagoämne.

Skärskåda vi Jvdr. ur estetisk synpunkt, så kunna vi väl icke annat än tillerkänna henne ett visst värde, äfven om vi skulle vilja mäta henne efter en nyare estetiks måttstock. Den enkla och kraftiga dictionen är allt igenom lämpad efter innehållet; öfver allt i dråpan finner man — för att begagna ett modernt estetiskt uttryck — en viss "stämning". I sångens början (str. 1—5), då skalden talar om sin olyckliga kärlek, bär dictionen ännu pregel af hans tunga sinnesförfattning; men i samma mån som han kommer mera in i sitt egentliga ämne, blir tonen en annan och kraftigare; endast vid omnämndet af "Torkels hvita dotter" (str. 14) återkommer tanken på hans olyckliga kärlek, och några klagande ord inflåtas, men sedan tyckes han — att döma af den del af dråpan, vi ega i behåll — allt mera glömma sin sorg, om hvilken i det följande endast omkvädet erinrar.

De handskrifter, i hvilka större eller mindre delar af Jómsv. drápa finnas bevarade, och hvilka jag alla haft tillfälle att begagna, äro följande:

I. *Cod. reg. Havn. 2367, 4:to* (Gamle kongel. Samling), vanligen benämd "Codex regius af Snorra Edda" (= A). Denna välbekanta membran består af 55 med sidonummerering försedda blad och innehåller på sidd. 1—105²⁸ "Snorra Edda" (Ed. AM. I, 24³—716). Derefter har man upptecknat på sidd. 105²⁹—107 str. 1—40 af Jómsv. drápa¹ samt på sidd. 108—110 Málsháttakvæði. Handskriften finnes beskriven i "Antiquités Russes" (I,

¹ Att dråpan aldrig funnits fullständig i A, framgår deraf, att hon slutar nederst på första sidan af samma blad, på hvars andra sida Málsháttakvæði hörjar med öfversta raden.

xx f.), hvarest äfvén (I, tab. II) i facsimile meddelas en sida af den samma. Den är allt igenom skrifven med samma hand, hvars ålder i Ant. Russes uppskattas till omkring år 1300; i Sn. Edda AM. (I, vi) bestämmes bokens ålder nogare till början af 14:de århundradet.

Af det i Cod. regius förekommande fragment af Jvdr. finnes i *Cod. AM. 65 fol.* en afskrift med Jón Erlendssons hand. Denna afskrift är högst otillförlitlig, och de i Cod. reg. mera svårlästa ställena äro helt enkelt öfverhoppade.

En annan afskrift, med en nyare hand, finnes i *Cod. reg. Havn. 1150 fol.* (Ny kongel. Samling), men är blott tagen efter Cod. AM. 65 fol., utan att membranen rådfrågats.

II. Handskrifterna af den större sagan om Olof Tryggvesson (= O):

A. *Cod. AM. 61 fol.* (= O^a). Denna utmärkta membran är skrifven af 3:ne olika händer, af hvilka den första och äldsta — den enda, till hvilken hänsyn här behöfver tagas — i den under utarbetning varande nya Arne-Magnæanska handskriftskatalogen hänföres till senare hälften af 14:de årh. I "Antiquités Russes", hvarest handskriften finnes beskrifven (I, xxvi) och ett facsimile deraf (I, tab. VI) meddelas, uppskattas dess ålder till förra hälften af 14:de årh.; denna uppgift återfinnes i Fms. IV, hvarest äfven förekommer ett facsimile. — De visor ur Jvdr., som finnas i denna codex, motsvara str. 10, 11, 12, 17, 18, 20, 26, 29, 30, 32, 33, 34, 38 i Cod. regius, hvartill komma 3 hela och 2 halfva strofer, som ej finnas i denna, och hvilka jag här ofvan utmärkt med ordningsnumren (41)—(45).

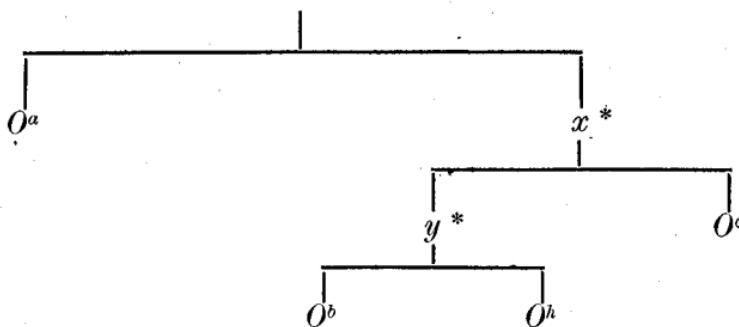
B. *Cod. AM. 54 fol.* (= O^b). Den hand, hvarmed Olofssagan i denna membran är skrifven, hänföres i nya AM. handskriftskatalogen till slutet af 14:de årh. Samma visor ur Jvdr. finnas i denna codex, som i O^a.

C. *Cod. Holm. membr. 1 fol.* vanligen kallad "Bergsbók" (= *O^a*). För dennå handskrift redogöres i Arvidssons bekanta "Förteckning" (sid. 1 ff.), hvarest boken uppgifves vara nedskrifven i slutet af 14:de eller början af 15:de årh. Samma stycken af Jvdr. finnas i Bergsboken, som i *O^a* och *O^b*.

D. *Cod. AM. 53 fol.* (= *O^c*). Denna skinnbok uppgives i nya AM. handskriftskatalogen förskrifva sig från slutet af 14:de årh. De visor ur Jvdr., hvilka förekomma i den samma, äro blott str. 18, 20, 26, 29, 32, 33, 34, 38 och (43). [Str. 30, (41), (42), (44), (45) ha aldrig funnits i handskriften, hvars text på flere ställen är mera kortfattad, än parallelhandskriftarnas; huru förhållandet varit med str. 10—12, 17, låter sig ej afgöra, då de blad, der de skulle haft sin plats, ej finnas i behåll.]

Vid jemförelse mellan ofvan nämnda handskrifter af Olofssagan visar sig, att ingen af dem stammar från någon af de öfriga, — ehuru *O^b* och *O^a* ligga hvarandra mycket nära, — men att de alla leda sitt ursprung från ett gemensamt original. Det slägtskapsförhållande, jag tyckt mig finna dem emellan, åskådliggöres bäst genom följande uppställning (hvarvid * betecknar förlorade handskrifter):

Gemensamt original *

Jómsv. drápa är förut i Fms. XI, 163—76¹ utgifven efter *A* med varianter ur *O^a*. — I Fms. I², (hvars text grundar sig på *O^a*) och ShI. I anföras vid visorna ur Jvdr. varianter ur *O^b* och *O^c*. Bergsboken har deremot vid drápans behandling hittills icke blifvit använd.

En del visor ur drápan finns aftryckta — efter *O^a* — redan i Bartholins "Antiquitates Danicæ" (Hafniæ 1689) sidd. 65 ff. och 233 ff., samt derefter i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jómsv. saga, sidd. 182—85.

Såsom ofvan nämdes, är Jvdr. icke fullständigt bevarad, enär dels flere strofer befinna sig i ett mer eller mindre stympadt skick, dels slutet af drápan fattas. Den del af henne, vi hafva i behåll, företer följande inrättning:

Inngangr består af 14 strofer³. I str. 15 framträder för första gången det fyrradiga stef'et, hvilket

¹ Texten i Fms. XI innehåller, förutom åtskilliga oegentligheter i beteckningssätt o. d., icke så få uppenbara fel; jfr ofvan sid. 106 not 4, sid. 108 not 1, 4, 6, sid. 110 not 8, 9, sid. 112 not 5, 6, 7, sid. 116 not 3, 10, m. fl. st.

² Äfven här finner man flere oriktiga läsningar; jfr ofvan sid. 109 noterna till 11⁴ och 11⁷, sid. 115 noten till 33⁷.

³ I Fms. XI utgöres inngangr af blott 13 strofer, hvilket beror derpå, att 2 stympade strofer, den 2:dra och 5:te (efter den af mig följa indelning) på ett mindre lyckligt sätt blifvit sammanslagna till en. I *A* står efter str. 1 ett kors, och vid sista strofen på sidan finnes ett liknande tecken, utmärkande, att sistnämde strof bör uppflyttas, så att den blir den 2:dra i ordningen. Utgivaren af Fms. XI har tydlichen icke lagt märke till detta senare tecken, utan trott, att tecknet efter str. 1 syftar på orden 'rekkar viþar' (jfr Fms. XI, 163, not 2), som i *A* stå straxt ofvanför början af Jvdr. Dessa ord angifvas emellertid genom ett särskildt tecken (olikt de ofvan omnämnda) såsom uteglömda ur str. 38 af Háttatal, hvilken strof (jfr Sn. E. AM. I, 650, not 1 och 716, not 1) i sin ordning blifvit öfverhoppad längre till baka i *A* och sedan tillagts efter slutet af Háttatal.

sedan i den af 21 (d. v. s. 1 + 5 . 4) strofer bestående stefjabálkr återkommer i hvar fjerde strof såsom denas 1:sta, 4:de, 5:te och 8:de rad; lästa till samman, bilda dessa 4 rader för sig en fullständig halfstrof. Om den ursprungliga längden af slœmr kunna vi intet med säkerhet veta. Efter stefjabálkr har man blott 8 hela och 2 halfva strofer i behåll; minst 4 hela och 2 halfva strofer måste således fattas, då slœmr i de få dråpor, man har fullständigt bevarade, alltid är minst lika lång som inngangr¹. Men då slœmr i åtskilliga dråpor är längre än inngangr (i "Líknarbraut" öfverskjutande med hela 11 strofer), så felas måhända i slutet af Jvdr. mera, än ofvan är antydt.

Jómsv. drápa är affattad i det i till vår tid bevarade dikter mindre vanliga metrum, som i Snorra Edda (Ed. AM. I, 680) benämnes munnvörp och som skiljer sig från vanligt dróttkvätt blott derigenom, att det saknar hending i vísuord med udda ordningsnummer och har endast skothending i de öfriga. Från denna regel förekomma i drápan åtskilliga undantag, i synnerhet i den i Cod. reg. bevarade texten. På en del ställen kan det regelmässiga förhållandet återställas genom upptagande af andra handskrifters läsarter eller genom enklare textändringar; dock återstår alltid ett fåtal oregelbundna ställen², vid hvilka intet tyckes vara att göra³.

Alliterationen är i Jvdr. öfver allt fullständig. Af intresse är alliterationen på en del ställen (t. ex. 1³⁻⁴, 8⁵⁻⁶, 13⁵⁻⁶, 14⁵⁻⁶ m. fl.), der rimmande ord begynna med *hr-* eller *hl-*, enär dessa visa, att detta uttal (och således väl äfven *hn-*) i slutet af 12 årh. ännu fans i

¹ Jfr MÖBIUS, Vom Stef (Germania, N. R. VI), sid. 143.

² Skothending i st. f. háttlausa förekommer således i 1¹, 5⁷, 8¹, 10⁷, 14⁵, 31⁷, 37⁵, 38³, 44¹; ådalhending f. háttlausa förekommer i 6⁵ och 22³.

³ Jfr beträffande rimförhållandena i Jvdr. GISLASONS skrift: "Om helrim i förste og tredje linie af regelmæssigt dróttkvætt og hrynhenda" (Kbhvn 1877) sidd. 33—37.

behåll på Orknöarne, då det redan försvunnit i Norge. — Äfven förtjenar måhända att såsom mindre vanlig påpekas alliterationen *jó — ja — jó* i 17^{3—4}.

Versradernas stafvelsetal är i Jvdr. öfver allt underkastadt de regler, hvilka SIEVERS uppställer i sina värdefulla "Beiträge zur Skaldenmetrik"¹. På alla ställen, der det regelräffa antalet af 6 stafvelser i raden i handskrifterna överskrider, äro de öfvertaliga stafvelserna underkastade "Verschleifung" eller kunna de genom "metrisk normalisering" (jfr nedan) aflägsnas.

I de diplomatariska textafttrycken här ofvan har jag sökt återgifva handskrifterna så noga, som de typografiska förhållandena tillåtit. På ställen, der membranen är stympad eller oläslig, beteckna i texten insatta punkter det antal bokstäfver, som — förkortningarna oberäknade — ungefär kunna hafva fått plats på det felande stället. Till undvikande af missförstånd har jag uteslutit de punkter, hvilka i *A* vanligen förekomma vid strofernas slut (i *O^a* vid slutet af hvarje vísuord); det stundom nästan alldelés utplånade tecken (:), som i *A* vanligen åtskiljer halfstroferna, har jag deremot bibehållit. Förkortningarna hafva återgivits med ledning af förekommande utskrifna former; på de få ställen, der upplösningens riktighet kunnat vara i någon mån tvifvelaktig, har membranens skrifsätt upptagits i noten.

I den normaliserade texten har jag sökt att så vidt möjligt återställa dråpans ursprungliga gestalt. De afvikeler, jag härvid tillåtit mig gent emot de till grund lagda handskrifterna, äro utmärkta med särskilda tecken (jfr ofvan sid. 105), så vidt de icke kunna inbegripas

¹ Beitr. z. Gesch. d. deutschen Spr. u. Literat., herausg. v. PAUL u. BRAUNE V, 449—518, VI, 265—376 (Halle 1878—79).

under rubriken "normaliseringssåtgärder". Utan särskild anmärkning har jag neml.

1) genomfört *ortografisk normalisering*, i sammanhang hvarmed vidtagits följande förändringar, som jag ansett betingade af dråpans affattningstid¹, delvis äfven af metriska förhållanden, nemligen

af *er* (hjälpverb och rel. part.) till *es, vera* till *vesa*, o. s. v.²;

af *um'* (prep. och expl. part.) till *of* (så A 34⁵ och öfver allt i omkvädets 3:dje rad samt O 43⁴);

af *hinn* (som artikel) o. s. v. till *enn* o. s. v. (så A 9⁸, 14¹; metriskt nödvändig är förändringen väl 21⁸);

af *gengu* till *gingu* (metriskt nödvändigt 29⁴);

af *aldri* till *aldregi* 2²;

af *spann* till *sparn* 27³.

2) sökt att genom *metrisk normalisering*³ återställa versradernas ursprungliga stafvelsetal. För detta ändamål har jag

skrifvit *svå't* 21² f. A:s *svá at, þótt* 1⁷ f. A:s *þó at*;

¹ Jag har härvid tagit behörig hänsyn till skrifbruket i äldre hdss., särskilt den Stockholmska Homiliebokens.

² Detta har skett med någon tvekan, då skäl finnas, som tala så väl för det ena som för det andra skrifsättet. Emellertid synes skrifningen med *s* kunna försvaras på följande grunder: 1) förekommer i *Oa* på 2 ställen (29⁵ och 32⁵, på senare stället äfven i *Obh*) *þars*, vilket skrifsätt väl tyder derpå, att dråpans förf. begagnat detta uttal; 2) aflägsnas genom skrifsättet *s* den oregelbundna hendingen i 33¹ och 36⁷. — Mot det senare skälet kan dock invändas, att hending i "udda" visuord förekommer på flera andra ställen i dråpan (jfr ofvan sid. 129 not. 2).

Den omständigheten, att man redan i Rögnvald jarls "Hätta-lykill" (från omkr. 1145) finner rimmen *gera : vera* (str. 16), *vera : skera* (str. 17), *var : skar* (str. 24), kan visserligen anses tyda derpå, att detta uttal redan före Bjarni's tid varit genomfört på Orknöärne; bindande är dock icke detta skäl, ty ganska tänkbart är ju, att Rögnvald, som intill sitt 30:de år vistades i Norge, derifrån medfört nämnda uttal.

³ Jag har härvid öfver hufvud följt de regler, SIEVERS uppställer i sitt ofvan anförda arbete, hvartill hänvisas.

skrifvit *fyr* (prep.) öfver allt, der hdss. ha *fyrir*;
 „ *hef* och *hefr* (1 & 3 sing. pr. af *hafa*) f. hand-
 skrifternas *hefi* och *hefir* (21³ måste dock läsas *hefir*);
 genomfört *bragarmál* äfven der sådant icke finnes
 betecknad i hdss. (1⁵ måste emellertid, derest versraden
 i öfrigt är riktig [?], läsas *mun ek* samt 18² *þeim es*);
 uteslutit pron. *þú* i 43¹.¹

Beträffande dråpans tolkning hänvisas till Fms. XII,
 ShI. XI samt EGILSSONS "Lexicon poëticum". Endast rö-
 rande följande ställen anser jag mig behöfva göra ett par
 anmärkningar:

Str. 14.

Ordföld: Enn hrausti Vagn kvað hitt : sá Hamðis
 faldrudr lézk skyldu (sc. vesa) frœkn at fylgja gunnar-
 tömðum Búa; o. s. v.

Då *at* är obetonadt, kan den i ShI. XI, 156 lemnade
 tolkningen svårlijgen vara riktig. Som stöd för ofvanstående
 uppfattning af stället kan anföras LUNDS Oldn. Ordföj-
 ningsb. §§ 141, a) & 185, 1, a). Jfr äfven Grímnismál 17
 (med den tolkning deraf, som BUGGE framställer i Aarb.
 f. Nord. Oldk. 1869, sid. 258) samt Jvdr. 13¹⁻².

Str. 18.

Ordföld: Þá buðu þeir, Noregs jarlar, greppum (= sina
 män) görla til geirhríðar á móti þeim, es kvámu sunnan;
 o. s. v.

Med den ShI. XI, 158 lemnade tolkning komma or-
 den *á móti* att stå aldeles öfverflödiga.

---

¹ Då frågan om pronomens utelemnande väl ännu icke är fullt
 utredd, så har detta skett med någon tvekan. Möjligent hade jag
 äfven bort stryka *hann* i 13⁷ och 24³; på dessa båda ställen är
 emellertid "Verschleifung" tänkbar (jfr med afs. på 13⁷ SIEVERS,
 Beitr. V, 461), hvarfore pronomen fått kvarstå.

Str. 20.

Med tanke på den redogörelse för slagordningen i Hjörungavág, som lemnas i Jomsv. saga (jfr t. ex. sid. 71 här ofvan), och hvarest 3 anförare tilldelas hvar qch en af de 6 afdelningar, hvari Norrmännen äro fördelade, skulle man kunna vara frestad att ur *O^{bhc}* upptaga läsarten *hverjum*. Jag har dock ej velat göra detta, då ju möjligen den källa, hvarur Bjarni hemtat sin berättelse, här afvikit från Jomsv. saga.

Str. 22.

Konstruktionen i senare halfstrofen är något ovanlig, hvarför Fms. XII ändrar *víkingum* till *víking um*; (bättre vore väl då *víkingi um [of]* med elision af — *i*). Jag har dock icke ansett ändring nödvändig, då det väl ej är omöjligt att fatta *einum* = "singulis". Eller bör kanske *at móti* vid översättningen "tänkas 2 gånger" ("ok [at móti] víkingum váru ýtar fimm at móti einum")?

Str. 32.

Ordföld: Þá frá ek Hölgabréði œða et illa él (= Jag sporde, att H. då uppväckte det onda ovädret), o. s. v.

Så väl EGILSSON (ShI. XI, 162, Lex. poët. sid. 147) som VIGFUSSON (Oxf. Ordb. sid. 757) fatta här *œða* som intrausitivum (= "sævire", "to rage"). Men af på detta sätt från adjektiv härledda verb hafva väl de flesta (om icke alla) transitiv betydelse (= "göra till det, som stamordet utmärker"); jag har derföre (i motsats mot föregående utgifvare) bibehållit *A*:s läsarter oförändrade.

Str. 36.

Textändringarna i rr. 3 och 5 äro vidtagna derföre, att det nyisländska impf. ind. *réði* ej kan tänkas förekomma i en så gammal text, som Jvdr. (De bevisställen för bruket af denna form som impf. ind., hvilka i lexika anföras, äro alla tagna från pappershdss. eller kunna uppfattas som konjunktiver.)

Register öfver personnamn.

- Áðalráðr Englakonungr 56.
 Áki Pálnatökason 12, 30—32, 40,
     41, 107, 113, 115, 119.
 Áki Tökason 3—9.
 Álóf (Olof) dóttir Stefnis jarls
     9, 10, 12, 27.
 Árni Ármóðsson 71.
 Arnoddr (kertisveinn Sveins kon-
     ungs) 25.
 Ármóðr ór Önundarfirði 71,
     111 (?).
 Áslákr hólmskalli 32, 60, 76, 77,
     109, 113, 115.
 Ástríðr dóttir Burizleifs 46, 47,
     50, 51, 58, 59, 99, 100.
 Bjarni biskup í Orkneyjum 71.
 Björn brezki 9, 10, 25—27, 42,
     46, 57, 71, 98, 99.
 Búi digri 30, 32, 36—41, 45, 46,
     56, 57, 59, 60, 63, 68, 70, 71,
     75, 78, 81, 84—86, 87, 88—90,
     96, 107, 109, 113, 117.
 Burizleifr konungr (i Vindlandi)
     27, 28, 45, 46, 50—53.
 Einarr litli 71.
 Einarr skálaglam 72, 73, 89, 101.
 Eiríkr jarl Hákonarson 62, 63,
     65, 69, 71, 73—78, 89, 93—99,
     111, 117, 119.
 Erlendr Hákonarson 71.
 Erlingr Hákonarson 64 (?), 69, 79.
 Erlingr á Skugga 62, 71.
 Fjölnir Tökason 3—6, 13, 16,
     20, 22, 24—26.
 Garta dóttir Burizleifs 46.
 Geirmundr 61—63, 111.
 Guðbrandr hvíti ór Dölm 64,
     71, 88—90, 98.
 Guðrvísi (féhirðir Strút-Haralds
     jarls) 31, 37.
 Gunnhildr dóttir Burizleifs 46,
     50—53.
 Gyrðr Sigvaldason 100.
 Hákon jarl Sigurdarson 56, 58,
     61—75, 78—81, 87—92, 94—98,
     100, 101, 109, 111, 113, 115.
 Hallsteinn kerlingabani 71, 98.
 Hallvarðr 'uppsa' 71.
 Haraldr jarl (i Sjálundi) se Strút-
     Haraldr.
 Haraldr konungr Gormsson 4—6,
     8—18, 22, 24, 52.
 Hávarðr (bróðir Hallvard's) 71.
 Hávarðr höggvandi 32, 60, 81,
     90, 109, 113, 115.
 Hemingr Strút-Haraldsson 53.
 Hildiguðr (kona Véseta) 30.
 Ingibjörg dóttir Óttars jarls 8, 9.
 Ingibjörg dóttir Þorkels leiru
     57, 97, 99, 119.
 Ingigerðr (kona Strút-Haralds)
     31.
 Irpa 80, 81.
 Jarnskeggi af Eyrjum af Mann-
     haugi 71.
 Karkr se Skopti.
 Óláfr konungr Tryggvason 46.
 Olöf se Álóf.

- Óttarr jarl (í Gautlandi) 5, 7, 8.
 Pálnatóki 9—30, 33, 34, 39—46,
     53, 57.
 Pálnir Tókason 3, 6—9.
 Saum-Æsa 10, 11.
 Sigrekkr (?) af Gimsum 71.
 Sigurðr (fóstbródir Áka ok Pálna)
     7, 8.
 Sigurðr jarl Hákonarson 69, 71.
 Sigurðr kápa 30, 32, 37—39, 46,
     57, 59, 70, 71, 86, 100, 107.
 Sigurðr steiklingr 71.
 Sigvaldi Strút-Haraldsson 31—34,
     39, 41—60, 63, 68, 70—72, 74,
     80, 81, 84—88, 99, 100, 107, 109,
     113, 115.
 Skjaldmeyjar-Einarr *se* Einarr
     skálaglam.
 Skopti karkr (þræll Hákonarjarls)
     79, 91, 101.
 Stefnir jarl (í Bretlandi) 9, 10,
     18, 23.
 Strút-Haraldr 31, 33—39, 42, 53,
     107, 113.
 Sveinn Búason 95, 96, 99.
 Sveinn jarl Hákonarson 64, 65,
     69, 71, 74, 75, 90.
 Sveinn konungr Haraldsson 11—
     27, 30, 31, 34—39, 47—56, 58,
     59, 99, 100.
- Tóki 3, 4.
 Tófa dóttir Strút-Haralds 31, 32,
     38, 59, 60, 100.
 Úlfr 67—69.
 Vagn Ákason 31, 32, 40—46, 57,
     60, 62, 63, 67—69, 71, 75—78,
     84, 86—91, 96—99, 101, 107,
     109, 113, 115, 117, 119.
 Véseti 30—39, 100, 107.
 Vigfúss Viga-Glúmsson 73, 74,
     76, 87, 101, 115.
 Þóra Skagadóttir (kona Hákonar
     jarls) 94.
 Þorðr Kolbeinsson 69.
 Þorðr örvhönd 73, 101.
 Þorgerðr Hölgabréðr eða Hörða-
     tröll 79—81, 115.
 Þorgunna dóttir Véseta 30, 31.
 Þórir hjörtr 71.
 Þorkell hávi 31—33, 39, 46, 53,
     54, 56, 70, 71, 86, 100, 107.
 Þorkell leira 57, 71, 90—97, 98,
     109, 119.
 Þorkell miðlangr 65, 71, 85.
 Þorleifr skúma 73, 77, 89, 115.
 Þorvör (kona Tóka) 3.
 Þyri dóttir Haralds Gormssonar
     52.
 Æsa *se* Saum-Æsa.

Register öfver ort- och folknamn.

- Alviðra 73, 101.
 Austrlönd 14.
 Austrvegr 32, 36.
 Borgundarholmr 18, 19, 30, 32,
     33, 36, 39, 85, 96, 100.
 Breiðafjörðr 101.
 Bretar 25.
- Bretland 9, 10, 18, 23, 27, 42,
     46, 57, 99.
 Dalir 88—90.
 Danir 22, 25, 63, 71, 77; Dana-
     konungr 10, 13, 15, 18, 41, 47,
     50, 51, 60; Danaveldi 5.
 Danmörk 3—6, 10, 13, 17, 18, 21,

- 22, 32, 41, 47, 53, 54, 60, 86, 66—72, 74, 77, 78, 80—82, 91
99, 100, 107. —93, 98, 100, 101, 111.
- Dýrafjörðr 73. Jótland 6, 21, 52.
- England 55, 56. Langalönd 13.
- Eyjarlönd 13. Mannhaugr 71.
- Eyrjar 71. Mýrar 73.
- Firðir 67. Mön 13.
- Fjón 3, 6—15, 17, 22, 30, 31, 32, Naumudalr 65.
- 40, 99. Nordlendingar 78.
- Fjónbyggjar 23. Nordmenn 56, 74, 77, 78, 100.
- Fjalir (?) 71. Nordmæri 64.
- Gautland 5, 7. Nordrlönd 101.
- Gimsar 71. Noregr 56, 57, 59, 60, 63, 97, 100,
Hálogaland 71. 101, 111; Noregsveldi 60.
- Hamarsund 65. Primsignd 70, 79.
- Hereyjar 67, 68. Raumsdalr 64.
- Hjörund 70. Rógaland 64.
- Hjörungar 70. Sjáland 13, 15, 31, 35—37, 48,
Hjörungavágr 66, 68, 69, 70, 99— 54, 99.
- 101, 111. Skáleyjar 101.
- Hörundarfjörðr 70. Skuggi 62.
- Írland 27. Staðr 66, 71.
- Íseyjar 36, 37. Sunnmæri 64, 65.
- Ísland 89, 101. Túnberg 60.
- Jaðarr 61, 66, 111. Úlfasund 66.
- Jóm 28, 107. Vágur 71.
- Jómsborg 28—30, 33, 34, 39—41, Vébjörg 21.
- 43—47, 50, 51, 53, 54. Vík 60, 71, 99.
- Jómsvikingar 30, 34, 39, 40, 41, Windland 27, 28, 47, 50, 52.
- 44, 46, 50, 52—55, 57, 59—62, Þrándheimr 64.
- Önundarfjörðr 71.

Tillägg och rättelser.

Sid. VIII³⁰ står: att i AM. 510 läs: att AM. 510

Sid. XII. Efter r. 4 bör tilläggas:

30²⁸ Sigurðr hvíti eða kápa] I de andra red. benämnes personen i fråga blott Sigurðr kápa; tillnamnet hvíti förekommer endast i Fgsk. (42⁸, 45⁷ m. fl.).

Sid. XXI. *Hvad som här anmärkes beträffande 68¹⁴⁻¹⁵ förfaller, derest, såsom af sammanhanget göres sannolikt, texten på ifrågavarande ställe är förderfvad. I st. f. ek vil bör man nemligen i 68¹⁴ helt visst läsa ecki vil ek (eller något liknande).*

Sid. XXVIII⁸ står: 1673 läs: 1672.

Sid. XXXV¹⁴. Efter Ha con. tillägges: Så har jag äfven upplöst det stundom förekommande H.'

Sid. XXXV²² står: u och v läs: u, v och w

I aftrycket af Jómsvikinga saga har jag vid förnyad jemförelse med membranen funnit följande fel och oegentligheter:

Sid. 6²⁸ för eigi läs ecki — 8⁶ f. mundu l. mundum — 8¹⁹ f. og sidann l. sidann — 12²⁷ f. honum l. hann — 13¹⁰ f. manna l. manna med — 14¹¹ f. Austur-lond l. Austur-ueg — 15⁴ f. sem l. er — 17¹⁰ f. fær nu l. fær — 17²³ f. nu og l. og nu — 19¹³ f. han l. hann — 20²¹ f. fara l. fara þa — 27²⁶ f. illa l. illt — 36²² f. stund l. stunder — 39⁵ f. giptur se l. se giptur — 39³² f. se giptur l. giptur se 40²⁰ f. modur-fodur l. modur-fodur (sinum) — 40²² f. hafdi l. þa hafdi — 41³⁵ f. ann^a l. ann^a — 52⁵ f. skattgildur l. skattgilldur — 53³ f. þeir l. þær — 54⁴ f. uirduligazt l. uirduliguzt (*skrifvaren har först skrifvit uirduligazt, men sedan tillagt ett mycket litet v öfver a*) — 54²² f. ur l. af — 55²³ f. þa er þat l. þa er og þat — 56¹³ f. heit-str(e)ingt l. hei(t)-str(e)ingt — 60² f. uill l. uil — 61²⁵ f. er l. sem — 68¹⁰ f. hefur l. hefer — 79²⁵ f. lyktum l. lycktum 80²⁴ f. oglot l. oglo(g)t — 81²¹ f. uedri l. ieli — 83¹ f. folgagar l. folgagar — 83²² f. hræ l. hræ — 89³⁰ f. hyggívñ l. hyggívn — 94¹ f. opt l. optt — 97⁶ f. at þu l. attu — 98¹⁰ f. sotti l. sotti(r) — 98²⁹ f. er l. er og — 99¹² f. stor-mennzku l. stor-mennzsku — 101⁸ f. orikum, l. orikum. Giordizt nu ord æ um ouinsæld iarlsens, oguar hann litt hugadur landz-folkinu, — 101²⁵ f. Amen l. Amenn (*pricken öfver n är dock ej fullt tydlig*).

I registret öfver ortnamnen utgår Austrlönd (jfr rättelsen till 14¹¹), hvaremot för Austrvegr bör läsas Austrvegr 14, — Efter Hereyjar tillägges: Hjatland (= Hjaltland) 15.